

Tūrisms

Cena Ls 0,99

Vai taksometri pie mums būs tādi kā Londonā?

Kāpēc krodzinieki
un taksisti Latvijā
apkrāpj klientus?

Jaunākās
ceļošanas
tendences

Progress vīzu
izsniegšanā

Sakrālais tūrisms,
tā iespējas Latvijā

Rīgas izstāžu tūrismā
nerealizēts potenciāls

STENDERS®

AIZVED VIESUS UZ LEGENDĀM APVĪTU STENDERS VALSTĪBU!

Tajā mūsu zinošākie meistari ļaus:

- izzināt legendās vītus *Stenders* noslēpumus;
- rokām un pirkstiem izjust maigas masāžas;
- pagatavot savu ēterisko eļļu Laimes sirdi;
- ikvienam saņemt dāvanas un iespēju iepirkties *Stenders* veikaliņā ar atlaidi!

GAIDĪSIM TEVI UN TAVUS VIESUS!

Ar sveicieniem, Stenders

Tālr. 67217212; www.stendersshop.com; info@stenders.lv

“Tūrisms” ir profesionāls nozares žurnāls un tā saturiskās vadlīnijas nosaka redkolēģija, kurā līdzdarbojas tūrisma nozares profesionāļi. Šī žurnāla redkolēģija notika 24. martā, viesnīcā “Īslande”. Kopīgi tika apstiprināta arī galvenā tēma – par klientu krāpšanu taksometros un krogos

Uldis Vitolinš,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras direktors:
Žurnālam ir jāpalīdz sinhronizēt nozarē strādājošo viedokļus par tūrisma nozares nozīmi tautsaimniecībā. Ja būsim vienoti, tad mums ir izredzes.

Jānis Naglis,
Viesnīcu un restorānu asociācijas prezidents:
Tieši tagad, kad ir grūtāk, īpaši svarīga ir pieredzes apmaiņa. Redzu, ka daudziem pietrūkst ne tikai naudas, bet arī zināšanu, lai krīzē izdzīvotu.

Santa Graikste,
Viesnīcu un restorānu asociācijas izpilddirektore:
Jāveicina aktīva diskusija par kvalitāti, lai atrastu efektīvākos risinājumus cīņai ar krāpniekiem. Varbūt pietiks ar kolēģu nosodījumu? Varbūt ir jāveido melnie saraksti?

Edmunds Beļskis,
LR EM Uzņēmējdarbības un rūpniecības departamenta direktors:
Žurnālā ir vēl vairāk jāaktivizē praktiskas lietas. Cilvēkiem vajadzīga ne tikai teorija, bet arī pieredzes apmaiņa par ļoti piezēmētām lietām. Nu, piemēram, kā cīnīties ar zagļiem u.c.

Gunta Zaķīte,
Latvijas Tūrisma informācijas organizāciju asociācijas LATTŪRINFO priekšsēdētāja:
Mums diskusijas ceļā ir jāpalīdz atrast argumentus, lai TIC vadītāji var pārliecināt pašvaldības vairāk domāt par tūrisma attīstību. Šobrīd daudzi to nesaprot.

Kitija Gitendorfa,
Latvijas Tūrisma aģentu asociācijas ALTA prezidente:
Tūrisma firmu potenciālu var vēl vairāk izmantot arī iekšēja tūrisma veicināšana, taču jādomā par to, kāpēc klientam nedēļas atpūta Turcijā maksā mazāk nekā tepat Latvijā.

Gregorijs Pomerancevs,
Aviokompānijas “airBaltic” viceprezidents:
Klientu samazinājums var sekmēt arī būtisku kvalitātes kritumu tūrisma nozarē, tāpēc mums jābūt modriem par to, lai neciestu drošība. Mani uztrauc arī finanšu disciplīna, jo būtiski pieaug nemaksātāju skaits.

Turpinām taupot

Daudziem šis ir izšķiršanās brīdis. Šobrīd ir vieglāk pieņemt lēmumu par darbības pārtraukšanu, jo visi to izpratīs, neviens nenosodīs...

Neslēpšu, ka arī es vairākkārt tiku apsvēris iespēju neturpināt žurnāla “Tūrisms” izdošanu. Reklāmas devēju atsaucība ir nepietiekama, noteikti saruks arī valsts un pašvaldību atbalsts...

Taču žurnāls iznāks arī turpmāk. Uzskatu, ka līdz šim ir izdarīts viss iespējams, lai par to pārliecinātu arī lasītāju. Un šībrīža stratēģija vairs nav iepatīties jauniem lasītājiem, pārliecināt kādu, bet gan izturēt. Gan jau atgriezīsies arī labāki laiki!

Izdziņošanas režīmā žurnāls vairs nav tik biezs. Lai atrastu vietu visiem tekstiem, esam upurējuši fotogrāfijas – to ir krietni mazāk. Mazāk publicējam arī ziņu apkopojumus, pieļaujot, ka lasītājs operatīvo informāciju jau ir uzzinājis internetā. Taču izdevumā ir ļoti daudz tādu rakstu, kas tapuši pēc žurnāla “Tūrisms” pasūtījuma un kuru galvenais uzdevums ir palīdzēt tūrisma nozarei būt vēl zinošakai un tātad – arī labāki.

Kristians Rozenvalds, žurnāla “Tūrisms” izdevējs

Žurnāls tūrisma profesionāļiem

Tūrisms

Masu informācijas līdzekļa reģistrācijas numurs: 0007031166

Dibinātājs: Tūrisma attīstības valsts aģentūra
Reģistrācijas nr. 90000431840
Direktors: Uldis Vitolinš
Adrese: Pils laukumā 4, Rīgā, LV-1050
E-pasts: tda@latviatourism.lv;
tālr.: +371 67229945, **fakss:** +371 67358128

Izdevējs: SIA “CorpMedia”
Reģistrācijas nr. 43603029624
Direktors: Kristians Rozenvalds
Adrese: Emburgas ielā 9, Jelgavā, LV-3002
E-pasts: corpmedia@corpmedia.lv;
tālr./fakss: +371 630 23900

Druka: Poligrāfijas grupa “Mūkusalā”
Metiens: 3000 eks.

Redakcija:
Adrese: Emburgas ielā 9, Jelgavā, LV-3002
E-pasts: redakcija@TurPro.lv;
tālr./fakss: +371 630 23900

Redaktors: v.i. Kristians Rozenvalds
Literārā redaktore: Lelde Stumbre
Korektore: Inta Rozenvalde
Makets: Daina Mežotne
Vāka foto: “Taxi Rank” Sarah Deaville, England
© Sarahdeaville | Dreamstime.com

Abonēšana un izplatīšana: pasts@TurPro.lv
Reklāmas ievietošana: reklama@TurPro.lv

Žurnāla PDF var lejuplādēt: www.TurPro.lv

Kā mazināt taksistu krāpšanos?

Tūristu un arī pašmāju iedzīvotāju sūdzības par taksometru vadītājiem – krāpniekiem nav nepamatotas, to vairs nenoliedz neviens. Taksometru ir daudz, darba – maz. Palielinās nelegālo pārvadātāju skaits, bet iestādes, kurām ar tiem vajadzētu cīnīties, lielā mērā ir bezspēcīgas. “Tūrisma” uzrunātie taksometru pārvadātāji uzskata, ka arī lidosta un viesnīcas mēdz provocēt taksometru vadītājus uz klientu aprkrāpšanu. Taksometru pārvadātāji uzskata, ka nozari sakārtot ļautu elastīgāku tarifu politiku, jaunas takses ieviešana, kā arī šoferu sertifikācija, līdzīga tai, ko pirms darba uzsākšanas jānokārto apsardzes firmu kandidātiem.

Zane Auziņa

“Rīga Taxi” valdes priekšsēdētājs Genādijs Aksjonovs uzskata, ka šobrīd uzsāktā sadarbība ar Viesnīcu un restorānu asociāciju ir pozitīvs signāls tam, ka nozari var sakārtot un krāpnieku skaits mazināties. “Dažādas ar nozari saistītas organizācijas kopīgi definēja galvenās problēmas un meklēja tālākas rīcības scenārijus. Ja tos izdosies īstenot, tostarp panākt grozījumus normatīvajos dokumentos, Rīgas taksometru pakalpojumu sniedzēji varētu pietuvoties tām normām, kādas ir Londonā, kas uzskatāmas par taksometru darba kvalitātes etalonu,” uzskata G. Aksjonovs.

Nepieciešama šoferu sertifikācija

“Protams, mēs zinām, ka ir šoferi, kas no saviem klientiem iekasē augstāku maksu, nekā to paredz skaitītājs. Zinām, ka skaitītāju rādījumus cenšas koriģēt un nereti šīs korekcijas ir ļoti būtiskas. Firmas, uzzinot par savu šoferu krāpšanos, tos atlaiž. Taču tas neko nemaina. Jau pēc mirkļa šis pats krāpnieks sēž citas taksometru firmas mašīnā un ierasto darbu turpina. Kamēr pret šoferiem nebūs ieviestas augstākas prasības, apmācības un sertifikācija, neticu, ka situāciju izdosies mainīt,” pārliecināts ir G. Aksjonovs. Viņš uzsver, ka visās lielajās Eiropas pilsētās prasības taksometru vadītājiem ir daudz augstākas un tur iedzīvotājus nedrīkst pārvadāt cilvēki, kuri neatbilst noteiktām prasībām. Diemžēl Latvijā atbildīgās iestādes šādu ierosinājumu nav ņēmušas vērā.

Sertifikācijas nepieciešamībai piekrist arī taksometru pakalpojumu firmas “Zelta bulta” īpašnieks Aleksejs Ignatjevs, kura taksometri brauc ar firmas zīmi “Smile Taxi”. Viņš uzskata, ka taksometru šoferim apziņa, ka par pārkāpumu viņš var zaudēt licenci, vairotu viņa atbildību un klienta drošību. Tiesa A. Ignatjevs uzskata, lai šāda sistēma sevi attaisnotu, rūpīgi jāizvēlas organizācija, kas sertifikāciju veiks: “Šodien es neredzu nevienu organizāciju, kas spētu nodrošināt taksometru vadītāju apmācību un sertifikāciju. Valsts iestādes šo nozari izprot tikai daļēji, pat virspusēji. Visi uzskata, ka nozarē valda bardaks, bet, kas notiek reāli, pateikt nevar. Gribu piekrist Valsts kontrolie-

rei Ingūnai Sudrabai, kura neseno sacīja, ka licencēšana visdažādākajās nozarēs būtu jānodod privāto organizāciju pārziņā. Taču zinot, ka taksometru pārvadātāji, kuru ir pārāk daudz, nekad nav varējuši savā starpā vienoties par kādu būtisku jautājumu, man šķiet, ka arī vienotas kontroles un licencēšanas organizācijas izveidošana ir gandrīz neiespējama.” Turklāt būtiski, lai organizācija, kas īstenotu šoferu sertifikāciju, strādātu pēc augstiem kritērijiem un būtu principiāla, pretējā gadījumā tiktu izveidota vēl viena struktūrvienība, kas īsteno negodīgu politiku un veicina kukuļdošanu.

G. Aksjonovs piebilst, ka šodien taksometru firmu vidū redz arī sertifikācijas idejas pretiniekus – daudzi vēlas saglabāt esošo situāciju, lai visu atbildību par kvalitāti arī turpmāk uzveltu tikai uz firmu vadītāju pleciem. “Protams, arī firmas vadītājs ir atbildīgs par to, kas notiek viņa uzņēmumā, taču izkontrolēt katru šoferi nav spējīgs neviens – ne Rīgā un Latvijā, ne citur pasaulē,” norāda G. Aksjonovs.

Krāpšanos mazinātu izmaiņas tarifos

G. Aksjonovs ir pārliecināts, ka izvairīties no šoferiem krāpniekiem palīdzētu izmaiņas tarifos, kas paredzētu arī maksu par īsu braucieni: “Klients maksā noteiktu, Rīgas domes apstiprinātu maksu par iekāpšanu taksometrā un nobrauktajiem kilometriem”, kas nereti ir neizdevīga gan klientam, gan firmai. Ja būtu noteikts, ka, piemēram, par trīs kilometru braucieni cilvēks maksā piecus latus, kuros iekļauta gan iekāpšanas, gan arī nobraukto kilometru takse, būtu iespējams izvairīties no pārpratumiem. Noteiktai cenai vajadzētu būt arī braucienam no lidostas vai ostas līdz pilsētas centram, par ko klients savlaicīgi saņemtu informāciju, un spekulācijas šajā jautājumā beigtos,” ierosina G. Aksjonovs. Tam piekrist arī “Smile Taxi” īpašnieks A. Ignatjevs, piebilstot, ja šāda sistēma tiktu ieviesta visās firmās, klients justos aizsargātāks.

Šobrīd situāciju saspīlē arī “airBaltic”, aicinot savus pasažierus izmantot “Airport Express” mikroautobusus, nevis taksometrus

GPS strādā klientu labā

G. Aksjonovs uzsver, ka arī šodien Rīgā ir firmas, kas izmanto tādas iekārtas, kuras apšmaukt vienkārši nav iespējams, jo ļauj precīzi izsekot katra šofera ceļam. “Tiklīdz saņemta klienta sūdzība, iespējams to objektīvi pārbaudīt. Mēs varam kontrolēt katra šofera maršrutu, ātrumu, nobraukto attālumu, arī pasažieru skaitu mašīnā – jebkuru mūs interesējošu rādītāju,” lepojas G. Aksjonovs, vienlaicīgi atzīstot, esošajā situācijā netrūkst arī bravurīgu šoferu, kuras šādas pārbaudes nebiedē. Viņam piekrist arī “Smile Taxi” īpašnieks, uzsverot, ka šodien Rīgā ir tikai pāris taksometru firmas, kuru mašīnās, tāpat kā “Smile Taxi”, uzstādītas modernas GPS iekārtas. “Ja GPS būtu obligāts, krāpšanos būtu daudz mazāk,” uzskata A. Ignatjevs.

Arī lidostai un viesnīcām jāuzņemas atbildība

“Rīga Taxi” valdes priekšsēdētājs uzsver, ka šobrīd daļa atbildības par sūdzībām, jāuzņemas arī viesnīcām un lidostai. “Daudzas viesnīcas no pārvadājumu firmas pieprasa konkrētu samaksu par tiesībām apkalpot tās klientus. Šī summa var būt gan viens simts, gan trīs, pieci vai septiņi simti latu – atkarībā no viesnīcas lieluma un klases. Taksometru firmai, kas vēlas strādāt pie lidostas, jāmaksā 8000 latu mēnesī. Protams, tā ir nauda, kas taksometram jānopelna. Ja klienta skaits kļūst mazāks, taksometru vadītāju centieni celt brauciena maksu ir neizbēgami, diemžēl arī negodīgā veidā. Esošajos apstākļos lidostai,

viesnīcām un līdzīgām organizācijām tomēr būtu jāpārskata noteiktā maksa,” pārliecināts ir G. Aksjonovs.

Nepieciešama stingrāka kontrole

Taču par galveno trūkumu taksometru nozarē pārvadātāji min pārāk lielo taksometru pārvadātāju skaitu un kontroles trūkumu, jo pārmērīgās konkurences dēļ cieš arī kvalitāte. Visiem klientu nepietiek, tāpēc tie, kam paveicies, cenšas no esošā klienta izspiest maksimumu. Pērn Rīgā bija izsniegtas apmēram 1800 taksometru pārvadātāja licences. Šobrīd izsniegto licenču skaits ir ap 1000. “Taču esmu pārliecināts, ka no ielām šie braucēji nepazūd. Vienkārši viņi vairs nemaksā par licenci un brauc nelegāli. Ir gan firmas, kas nelikumīgi turpina pārvadājumus, gan arī individuālās personas, kas mašīnā piestiprina labi zināmo zaļo lampiņu un braukā, nodokļus un nodevas nemaksājot. Bet cīņa ar viņiem ir sarežģīta,” secina A. Ignatjevs. Rīgas domes kontrolējošajām struktūrvienībām ir tiesības pārbaudīt tikai licencētos braucējus. Ar nelegāļiem, reaģējot uz sūdzībām un faktiem, var cīnīties tikai Valsts policija. Taču arī te gūti zināmi panākumi – ir precizētas atsevišķu pasažieru pārvadājumu veidu definīcijas, samazinot iespēju veikt tā sauktos “nelegālos” pasažieru pārvadājumus, kā arī ieviestas normas par lēmuma neapturēšanu tā apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas gadījumos. To nosaka marta nogalē Ministru kabinetā apstiprinātie grozījumi Autopārvadājumu likumā, kuri vēl jāpieņem Saeimā.

Aktivizējas arī Rīgas dome

Reaģējot uz aizvien skaļāk izskanējušajiem paziņojumiem, ka taksometru nozarē nepieciešami uzlabojumi, aktivitāti izrādījis arī par šo nozari atbildīgais Rīgas domes Satiksmes departaments. Esot izstrādāti priekšlikumi nepieciešamajiem grozījumiem valsts normatīvajos aktos, lai uzlabotu taksometru pakalpojumu kvalitāti. Aprīļa sākumā tie atbalsta saņemšanai nosūtīti satiksmes, finanšu un ekonomikas ministram. Lai sakārtotu nozari, Rīgas domes Satiksmes departaments aicina ministrus atbalstīt taksometra vadītāju sertifikāciju, noteikt servisa dienestu atbildību par pašvaldībā deklarēto tarifu uzstādīšanu skaitītājos, lai novērstu iespēju taksometra skaitītājā ieprogrammēt nelikumīgus tarifus, skaitītāju verifikācijas derīguma termiņu pārbaudes veikt vienlaicīgi ar transportlīdzekļa valsts tehnisko apskati, ieviest vienota parauga skaitītāju pasēs, kā arī izstrādāt vienotas darījumu apliecinājošu dokumentu veidlapas vieglo taksometru pārvadājumiem. Tas izslēgtu iespējas darījumu apliecinājošos dokumentus aizpildīt nepilnīgi un nepārskatāmi. Papildus tiek rosināts noteikt termiņu obligātai čeku printeru lietošanai taksometros.

Gatavību iesaistīties taksometru biznesā izsaka “airBaltic”

Savukārt Latvijas aviokompānija “airBaltic” paziņojusi, ka taksometru firmas strādā kā laupītāji. Lai vismaz saviem klientiem garantētu kvalitatīvu servisu, tā izlēmusi veidot

savu taksometru servisu. Marta sākumā aviokompānija pievērsa Rīgas mēra Jāņa Birka uzmanību hroniskajām problēmām taksometru biznesā, bet atbildē no Rīgas domes “airBaltic” saņēmusi vēstuli, kurā atzīta Satiksmes departamenta nespēja kontrolēt taksometru skaitītāju rādījumus. Reakcija uz šo atbildi bija lakoniska – “airBaltic” nolēmis veidot savu taksometru servisu, kas nodrošinās klientiem kvalitatīvu un drošu pakalpojumu.

Tiesa, taksometru nozarē strādājošie uzņēmumi aviokompānijas plānus uzskata par nenopietniem, bet izskan arī viedoklis, ka “airBaltic” varētu būt tā kompānija, kurai izdotos ieviest kārtību taksometru darbības likumos. Tā Rīgas taksometru parka (RTP) valdes priekšsēdētājs Leopolds Muižnieks publiski paudis uzskatu, ka “airBaltic” tirgū var ienākt, ja “viņiem ir speciālisti, kuri spēj noorganizēt automašīnu iegādi, cilvēku savākšanu un auto aprikošanu”. Savukārt, Latvijas Vieglo taksometru nozares darba devēju organizācijas priekšsēdētāja vietnieks un “Smile Taxi” valdes loceklis Aleksejs Ignatjevs “airBaltic” paziņojumu uzskata par nepareizu, jo “airBaltic” ir liela firma, kas tiek uzturēta ar valsts dotācijām, ironiski piebilstot, ka pirmo reizi kopš padomju laikiem dzird ko tādu – valsts taksometru kompānija.

Speciālisti piebilst – lai “airBaltic” taksometru kompānija uzsāktu darbību, nepieciešamas vismaz 50 automašīnas. “Ne mazāk par 50 automašīnām, kaut ne augstākās raudzes, bet vismaz ar diviem gaisa spilveniem. Tās maksā apmēram 25 000 līdz 30 000 latu, bet vēl taču jāinvestē tehnoloģijās, jāapmaksā personāla alga. Lai reāli ieietu tirgū un sāktu darbu, nepieciešams apmēram viens miljons latu,” rēķina G. Aksjonovs, vienlaicīgi piebilstot, ka esošie taksometru pārvadātāji, protams, uzraudzīs arī to, vai jaunā kompānija ievēros spēkā esošo un taksometru darbību regulējošo likumdošanu, tai skaitā arī valsts iepirkumu un konkursu procedūras. □

Viedoklis

Gita Pāvule,

LR Ekonomikas ministrijas
Uzņēmējdarbības un rūpniecības departamenta
Tūrisma nodaļas vecākā referente

Kopš 2008. gada oktobra arī Ekonomikas ministrija ir rīkojusi tikšanās ar TAVA, Satiksmes ministriju, Rīgas domi, Valsts ieņēmumu dienestu un citām iesaistītajām pusēm, lai rastu risinājumus tūristu apkrāpšanai taksometros, kas tieši saistīti par nepamatotas maksas iekasēšanu no klientiem. Šo tikšanos rezultātā Finanšu ministrija ir izstrādājusi grozījumus Ministru kabineta 2007. gada 2. maija noteikumos Nr. 282 “Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība”, kas nosaka, ka apkalpojošie dienesti taksometru skaitītājos var ieprogrammēt tikai pašvaldībā pie licences izsniegšanas apstiprinātos tarifus.

Savukārt EM šobrīd strādā pie grozījumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, nosakot augstākus sodus par pašvaldību apstiprināto tarifu patvaļīgu pārsniegšanu.

Viena no lielākajām problēmām ir kontrole. Tā dažādu apsvērumu dēļ, tostarp arī finansiālu, netiek nodrošināta pietiekamā apmērā. Var piekrist arī viedoklim, ka šobrīd Rīgā, kur pastāv šis pakalpojuma kvalitātes problēmas, ir pārāk daudz taksometru pakalpojumu sniedzēju, kas objektīvi nespēj godīgā ceļā nodrošināt sev pietiekamu peļņu.

Šobrīd EM meklē iespējas, kā labāk administrēt un kontrolēt šo nozari. Vienlaicīgi jāatzīmē, ka pārvadātājiem pašiem būtu jādomā kā savus darbiniekus labāk kontrolēt. Viens no risinājumiem ir čeku drukāšanas iekārtu uzstādīšanas taksometros, kas gan pārvadātājam, gan pakalpojumu saņēmējam dod labākas iespējas pārliecināties par atbilstošu samaksas pieprasīšanu un sniegšanu, nekā to veic kvišu sistēma, kur ne vienmēr informācija tiek aizpildīta atbilstoši, kā arī klients nevar būt pārliecināts, ka kvišu grāmatiņa tiešām ir reģistrēta.

Mums ir daudz, ļoti daudz lasītāju.
Daudzi no viņiem, ļoti daudzi grib ceļot.

Palīdzēsiet?

DELFI

reklama@delfi.lv tālr. 67784079

Valdības deklarācijā atbalsts tūrismam

Beidzot Latvijas valdības deklarācijā minēta arī tūrisma nozare, tas vismaz vārdos apstiprinot valsts augstākās varas izpratni par šīs nozares nozīmīgumu tautsaimniecības attīstībā. "Pirmo reizi deklarācijā ir iekļauts tūrisms kā tāds," gandarījumu pauž Latvijas tūrisma aģentu asociācijas ALTA prezidente Kitija Gitendorfa. Turklāt deklarācijā ir iestrādāti praktiski visi nozares profesionāļu ieteikumi.

Ludmila Glazunova

Veiksmīga tūrisma profesionāļu sadarbība

"Es domāju, ka galvenais katalizators tūrisma kā nozares iekļaušanai valdības deklarācijā bija tas, ka nozare izmantoja visu savu lobiju un diezgan spēcīgi oponenta visām partijām, kā arī rūpīgi sagatavoja savas prasības. Kopā sanāca gan asociācijas, kas pārstāv profesionālo tūrisma biznesu, gan reģionālā tūrisma pārstāvji – tas līdz šim ir nebijis gadījums. Galvenais iemesls panākumiem – visiem bija absolūti vienota pozīcija, un tika runāts ar pilnīgi visām politiskajām partijām," uzsvēr Tūrisma attīstības valsts aģentūras direktors Uldis Vītolīņš. Citiem vārdiem sakot – ja nozares profesionāļi nebūtu apvienojušies, valdība tūrisma nozīmīgumu diez vai būtu novērtējusi.

Nozare neprasīja papildu līdzekļus

Apzinoties kritisko stāvokli tūrisma nozarē, tās profesionāļi apvienojās, lai izstrādātu un iesniegtu valdībai savu redzējumu par Latvijas tūrisma nozares saglabāšanu un tās ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanu. Šobrīd valdība nevar atrast papildu finansējumu tūrisma nozarei, tādēļ rosināja atbalstīt tikai tāda veida aktivitātes, kas neprasa papildu finansējumu no valsts budžeta. Kuluāros, kur runāja par tūrisma nozares "glābšanas plānu", tika ierosināts pārskatīt ES iesaldēto struktūrfondu atbalsta programmu, novirzot šos finanšu līdzekļus tūrisma nozares konkurētspējas celšanai. Nozares pārstāvji ierosināja arī liberalizēt vīzu izsniegšanas procedūru atbilstoši labās prakses piemēriem starp Šengenas dalībvalstīm. Nozares pārstāvjiem šķita aktuāli arī saglabāt Tūrisma attīstības valsts aģentūru kā valsts tūrisma politikas īstenoātāju, kā arī aicināt vairāk sekmēt uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un sakārtošanu.

Vai tukši vārdi?

Praktiski visus nozares speciālistu ieteikumus valdība ir ņēmusi vērā un iekļāvusi savā deklarācijā. Lai arī jaunajai valdībai vēl pats ceļš ejams līdz 100 dienu termiņam, pēc kura sāk vērtēt izdarītos un neizdarītos darbus, K. Gitendorfa pauž, ka deklarācijā izteiktā apņemšanās nav bijusi tikai tukši vārdi ar labu skanējumu.

Konkrēts piemērs šai pozitīvajai tendencei ir vīzu saņemšanas atvieglojumi un birokrātisko šķēršļu samazināšana, kas pieļauj daudz ērtāku Šengenas vīzas saņemšanu, norāda K. Gitendorfa. Arī pārējie sasāpējušie jautājumi tiek risināti, taču tie ir gana sarežģīti.

No valdības deklarācijas

- Veicināsim vietējā tūrisma attīstību, panākot tūristu skaita pieaugumu Latvijas reģionos un Latvijas iedzīvotāju pievēršanos aktīvam dzīvesveidam.
- Veicināsim Latvijas kā tūrisma valsts atpazīstamību pasaulē, sekmējot tūristu vairākkārtēju atgriešanos Latvijā.
- Pārskatīsim ES struktūrfondu atbalsta programmas tūrisma, novirzot šos finanšu līdzekļus tūrisma nozares konkurētspējas celšanai, tai skaitā Latvijas tūrisma tēla popularizēšanas pasākumu atbalstam augsti prioritārajos tirgos un starptautisku pasākumu organizēšanai Latvijā.
- Vienkāršosim vīzu izsniegšanas procedūru, atbilstoši labās prakses piemēriem Šengenas dalībvalstu vidū.
- Vienkāršosim ārvalstu viesu deklarēšanās sistēmu Latvijā.
- Ieviesīsim tūrisma pakalpojuma kvalitātes standartu.

U. Vītolīņš savukārt norāda, ka daļa no deklarācijā ietvertā tomēr var netikt izpildīta – struktūrfondu līdzekļi, kas bija paredzēti tūrisma sfērai, ir novirzīti citām prioritātēm – mājokļu siltināšanai. Valdība gan sola rast finansējumu tūrisma nozarei, bet māt šaubas, ka tas patiešām tiks izdarīts.

Politīki vārdos atbalsta nozari

Līdz šim tūrisms, kas ir ceturrtā eksporta nozare valstī, bijusi atstāta novārtā, taču šobrīd situācija uzlabojas. "Esmu optimiste," pauž K. Gitendorfa. Viņa ir tikusies arī ar valdošās koalīcijas pārstāvjiem – visi kā viens norādījuši, ka piekrīt tūrisma profesionāļiem un ka nozare ir jāattīsta.

"Ļoti svarīgi, ka valdība ir ieklausījies mūsu viedoklī, ka tūrismam ir nepieciešama sava institūcija – Tūrisma attīstības valsts aģentūra vēl joprojām pastāv kā atsevišķa aģentūra un nav ne ar vienu apvienota," uzsvēr ALTA prezidente.

Tiesa gan, priecāties par TAVA saglabāšanu vēl pārāgi. U. Vītolīņš norādīja, ka patlaban (līdz Lieldienām) ir divi iespējami virzieni: viens paredz TAVA likvidēt un tās funkcijas nodot dažādām sabiedriskajām organizācijām. Šādi atbildība par tūrisma nozari tiks sadrumstalota. Otrs variants paredz saglabāt TAVA, taču ir būtiski to reorganizēt.

Valdībai jāatgādina solījumi

"Kaleva Travel" izpilddirektore Irēna Riekstiņa vērtē kā panākumu to, ka valdības dekla-

rācijā pirmo reizi iekļauti punkti par tūrismu. Agrāk nekas tāds netika panākts, lai gan jāņem vērā, ka tā ir tikai deklarācija. "Mēs ticam un vērtējam to ļoti pozitīvi," piebilst I. Riekstiņa.

Optimistisks ir arī TAVA padomnieks Armands Muižnieks, kurš "nozare.lv" paudis: "Valdības deklarācijā ir iekļautas tūrisma attīstībai pozitīvas ziņas. Nozares aktīvistiem, žurnālistiem un pašiem politiķiem biežāk vajadzētu to atgādināt. Īpaši brīžos, kad ir vēlme pieņemt tūrisma attīstību bremzējošus lēmumus vai aplamus, nepamatotus lēmumus, kā tas ir noticis iepriekš. Viens no aktuālajiem jautājumiem, kur valdība var parādīt savu politisko nostāju ir jautājums par ES struktūrfondu darbības programmā "Infrastruktūra un pakalpojumi" un darbības programmā "Uzņēmējdarbība un inovācijas", kurās vairākas aktivitātes skar tieši tūrisma attīstību."

Arī "Tez Tour" mārketinga un sabiedrisko attiecību vadītāja Maira Ādmine "nozare.lv" atzinusi, ka varbūt beidzot valdība sāks ieklausīties uzņēmējos: "Lai arī izskan solījumi, ir cerība, ka valdošā koalīcija sāk ieklausīties un nebaidās solījumus izteikt skaļi. Pirmie soļi jau sperti. Panākts, ka viesnīcu nozares pārstāvjiem samazinātā PVN likme (5%) saglabāta visiem tiem līgumiem, kas noslēgti līdz 2008. gada 12. decembrim. Manuprāt, vislielākais atbalsts visiem tūrisma nozarē strādājošajiem no valsts puses patlaban būtu Latvijas tēla spodrināšana. Ja tas tiks darīts, tūrists uz Latviju dosies, neskatoties uz to, ka numuru cenas viesnīcās ir kļuvušas par pieciem eiro augstākas."

Kāds ir Latvijas tēls?

Nozīmīga ir valdības apņemšanās popularizēt Latvijas tūrisma tēlu. "Bet... Vai Latvijai ir tāds viennozīmīgs tēls?" retoriski vaicā K. Gitendorfa. Viņasprāt, tāda nav. Nav konkrēta atslēgas vārda, konkrētas tēzes, ar ko ārvalstu pilsoņiem asociētos Latvija. Tas būtu primārais darbs, kas jāveic, lai piesaistītu ārvalstu tūristus. Ņemot vērā, ka salīdzinājumā ar citām Baltijas valstīm Latvijai ir vērā ņemamas priekšrocības satiksmes ērtuma ziņā, ir diezgan mulķīgi to pilnā mērā neizmanto. "Mums rokās ir visas kārtis, bet mēs nemākam tās izspēlēt," tēlaini salīdzina ALTA prezidente. Viņasprāt, tēls ir jāizstrādā, varbūt ne mākslīgi, taču jāietur konsekvence, lai vēstījums par Latviju nebūtu pretrunīgs. Šobrīd valsts tēls veidojas no tā, ko dara un saka valdība – ārvalstīs mūsu zemi šobrīd uztver kā valsti, kas ir bankrota priekšā, kurā tūlīt var sākties anarhija. Tas tūrisma plūsmu uz Latviju neveicinās. □

Nozare apmierināta ar uzlabojumiem vīzu izsniegšanā

Baiba Lulle, NRA

Pēc tūrfirmu un Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) direktora Ulda Vītoliņa paustās kritikas par Latvijas vēstniecību un konsulātu pārlietu birokrātisko procedūru, izsniedzot Šengenas vīzas, situācija būtiski uzlabojusies. To atzīst gan tūrisma kompānijas, gan U. Vītoliņš. Ārlietu ministrija (ĀM) ieviesusi virkni jauninājumu, par kuriem regulāri sākusī informēt ieinteresētās personas Latvijā un ārvalstīs. ĀM rīkotais seminārs "Vīzu procedūras ārvalstu tūristiem" īsi pirms Liel dienām pulcēja ap 40 ienākošā tūrisma kompāniju pārstāvjus.

Pēc Latvijas pievienošanās Šengenas zonai 2007. gada 21. decembrī Latvijas vīzu atteikumu skaits būtiski pieauga, jo Latvijai bija pārlietu stingras prasības, salīdzinot, piemēram, ar Igauniju, Somiju un Lietuvu, kas vīzu izsniegšanas kārtību liberalizēja un panāca ievērojamu tūristu pieplūdumu. Tikmēr Latvijā nakšņojumu skaits samazinājās. Latvijas vēstniecības un konsulāti daudzās NVS valstīs minēti kā vieni no nedraudzīgākajiem attieksmē pret tūrisma kompānijām – vīzu saņemšanai bija vajadzīgs ilgāks laiks, vairāk papīru, apstiprinājumu, obligāts bija ielūgums un apmaksāta viesnīca, kamēr citām valstīm pietika ar tās rezervāciju. Trūka skaidru tūrfirmu akreditācijas noteikumu.

ĀM Juridiskā un konsulārā departamenta vadītāja Alda Vanaga bilda, ka "virkne nozares ieteikumu ņemti vērā" un ka "ĀM ir absolūti atbalstoša attiecībā uz tūristu ieceļošanu Latvijā, protams, paturot prātā imigrācijas riskus".

Pa punktiem izejot cauri U. Vītoliņa publicētajam kritiskajam rakstam "Delfi.lv" un žurnālā "Tūrisms", ĀM Konsulārā departamenta direktore Zanda Grauze informēja par uzlabojumiem un aktuālo kārtību vīzu izsniegšanā, ka ministrija vēl turpināšot strādāt, lai radītu elastīgāku procedūru likumu ietvaros, aktivizētu sadarbību ar tūrisma nozari, bet jau paveikto pozitīvi esot novērtējušas vairākas valstis. To slavēja arī U. Vītoliņš un klātesošie tūrfirmu pārstāvji, uzteicot tieši Z. Grauzes aktivitātes kopš stāšanās departamenta direktores amatā šā gada sākumā. Tiekoties ar Krievijas firmu, kas ved visvairāk tūristu uz Lietuvu, tās pārstāvis U. Vītoliņam sacījis, ka tagad sāks strādāt arī ar Latviju, jo mazinājušās problēmas ar ieceļošanas dokumentiem.

Istenota arī U. Vītoliņa ideja par bezmaksas informatīvo tālruni ceļotājiem – 80005905.

PMLP ielūgums vairs nav obligāts

Nu arī Latvija, tāpat kā Igaunija, akceptē arī, piemēram, klienta iegādātu koncertbiļeti, kas tomēr nav vienīgais dokuments, kas nepieciešams vīzas saņemšanai.

Tūrfirmām vīzas saņemšanai vairs nav obligāti nepieciešams PMLP apstiprināts ielūgums – pietiek ar tūrfirmas izsniegtu vaučeri

vai ceļazīmi, kurā norādīts maršruts, transports, apmešanās vieta, pakalpojumu apmaksā un tūrfirmas sadarbības partneris Latvijā. Individuālajam tūristam jāuzrāda finanšu līdzekļu esamība, apmešanās vieta, transports. Vairs nav obligāti jāuzrāda arī apmaksāta viesnīca, ko var aizvietot ar PMLP ielūgumu, kurā norādīts, kurš apņemas segt izmaksas, vai dokuments, kas apliecina finanšu līdzekļu esamību.

Z. Grauze bilda, ka konsulārajai amatpersonai ir tiesības šaubu gadījumā prasīt papildu dokumentus, jo pastāv samērā augsts imigrācijas risks un Latvijai ir arī finansiāla atbildība par negodprātīgiem ieceļotājiem izsniegtām vīzām. "Piemēram, ja cilvēks, kam Latvija izsniegusi Šengenas vīzu, aizbrauc uz Spāniju un tur prasa patvērumu, Latvijai jāsedz visas izmaksas, kas saistītas ar šā cilvēka izdošanu atpakaļ un uzturēšanos Latvijā, kamēr lieta tiek izmeklēta," piesardzību pamatoja Z. Grauze.

Atbildot uz iepriekšējiem pārmetumiem par to, ka vēstniecības neprot strādāt ar darījumu tūrisma, Z. Grauze bilda, ka tam tagad pievērsta uzmanību un sadarbībā ar citām valsts iestādēm radīti skaidri pamatojuma dokumenti.

Var neiet uz vēstniecību

Turpmāk vieglāk būs noformēt vīzas arī cilvēkiem no reģioniem, jo pieteikumus var iesniegt arī pa pastu, ar pilnvarotas personas starpniecību vai izmantojot internetu. ĀM lepojas arī ar noslēgto vienošanos ar Maskavas kompāniju "Pony Express", kurai 22 Krievijas pilsētās ir biroji, ar kuru starpniecību var iesniegt dokumentus vīzu pieprasīšanai: cilvēkiem no reģioniem pašiem nav jābrauc uz Maskavu un jāstāv rindās.

Latvijas vēstniecības un konsulāti centīsies uzlabot steidzamo vīzu izsniegšanas procesu. To gan pašlaik var ietekmēt konsulāro darbinieku skaita samazināšana. Izstrādāti un ĀM mājaslapās ievietoti skaidri, caurskatāmi tūrfirmu akreditācijas noteikumi.

PMLP priekšnieka vietniece Maira Roze atgādināja, ka jebkura fiziska, juridiska persona, kam ir elektroniskais paraksts, caur portālu www.latvija.lv var ielūgumu un izsaukumu noformēt elektroniski.

"Tūristiem, kuriem ir pozitīva vīzu vēsture, iespējama pretimnākšana – tiem var izsniegt daudzkārtēju ieceļošanas vīzu uz garāku termiņu, nevajadzēs uzrādīt arī tik daudz dokumentu. Lai atvieglotu sadarbību, no tūrfirmām gribētos saņemt ticamu informāciju vīzas pieteikumā, lai nav jāveic papildu pārbaudes. Tāpat vajadzētu informēt ĀM un Imigrācijas pārvaldi, ja rodas aizdomas par ceļošanas un uzturēšanās procedūru pārkāpumiem, rūpīgi un godprātīgi noformēt dokumentus, bet tos neaizpildīt. Tas ļaus ātrāk izskatīt dokumentus, samazināt to apjomu un veidot arī jūsu pozitīvo failu," sadarbības aicināja Z. Grauze. □

Viedokļi

Novērtēti arī biznesa tūristi

Andis Lagzdīns,
"Kaleval Travel"

Pasākumu, konferenču nodaļas vadītājs

Vīzu noformēšanā notikušas pozitīvas izmaiņas, mainījies darbinieku attieksme, prasības. Ja agrāk bija vairākkārt jāpārzvana un jāpārjautā, tad tagad viss rit ļoti raiti.

Jaunums ir ielūgumu reģistrēšana internetā. To vēl neesam izmantojuši, tomēr par to domājam. Šajos gadījumos nepieciešams elektroniskais paraksts un jābūt saslēgtiem maksājumu sistēmā. Pagaidām vieglāk uztaisīt ielūgumu pēc vecās kārtības, jo vēl nav arī istas skaidrības par to, kā sistēma darbojas, ir dzirdēts, ka tā mazliet pieklibo, jo, piemēram, divu dienu laikā netiek saņemts ielūguma numurs.

Individuālajiem tūristiem labs jaunums ir tas, ka vīzu var saņemt arī bez tūrfirmas ielūguma – pietiek, piemēram, ar koncertbiļeti vai viesnīcas rezervāciju.

Tomēr, ja individuālais tūrists pats dosies uz vēstniecību noformēt vīzu, process var būt sarežģītāks un ir lielāka iespēja, ka viņu izsauks uz interviju. Tūrfirmai, kas ir zināma un akreditēta, šis process ir vienkāršāks. Saņaukumu izraisa tas, ka tuvāko gadu laikā paredzēts pāriet uz biometrisko datu sistēmu, un tad viss vienkāršotais atkal sarežģīsies.

Kopumā ļoti pozitīvi vērtēju paveikto. Esam pārrunājuši arī problēmas, kas saistītas ar konferenču tūristu birokrātisko ielūgumu noformēšanu.

Žēl vienīgi, ka šis birokrātijas dēļ palaidām garām daudz tūristu. Izskatās, ka līdz ar atbildīgo cilvēku nomainīšanu ĀM parādījusies arī vēlme respektēt tūrisma nozari un novērst šķēršļus.

Tērējam mazāk laika, varētu vēl atcelt pieraksta sistēmu

Natālija Trone,
"Laimture"

Ienākošā tūrisma nodaļas menedžere

Par izmaiņām vēl grūti spriest, bet ir ziņas, ka Ukrainā no Krievijā tās jau uzņemas pozitīvi. Galvenokārt tādēļ, ka vairs nav obligāti nepieciešams PLMP apstiprināts ielūgums, kura noformēšana aizņem laiku. Ja firma ir akreditēta vēstniecībā un tai ir laba reputācija, tad vīzas formēšanas process rit ātri, dienas laikā var visu nokārtot, pietiek ar firmas vaučeri, bet, ja kādam vajadzīgs ielūgums, arī to divu, trīs dienu laikā var saņemt. Mums līdz ar to arī mazāk darba.

Ir gan vēl viena lieta, ko varētu mainīt. Ja klienti no Sanktpēterburgas vēlas doties uz Latviju, un vienam ir Sanktpēterburgas pieraksts, bet otram – Maskavas, tad maskavietis var saņemt vīzu tikai vēstniecībā Maskavā. Būtu labi, ja Krievijas pilsoņi varētu noformēt vīzu jebkurā pārstāvniecībā neatkarīgi no dzīvesvietas pieraksta.

Kā cīnīties pret krogiem – krāpniekiem?

Rīgā ir apmēram desmit izklaides vietu – krogi, bāri un klubi –, par kurām policija regulāri saņem sūdzības: minētās iestādes piestādot klientiem – ārzemju tūristiem nepamatoti augstus rēķinus un tādējādi tos apkrāpjot. Par katru sūdzību tiek uzsākta izmeklēšana, taču policija atzīst, ka cīnīties ar krāpniekiem ir sarežģīti. Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) nolēmusi pret krāpniekiem vērst jaunus paņēmienus, šajā cīņā iesaistot arī Patērētāju tiesību aizsardzības centru (PTAC), kas gan uz izteiktajiem ierosinājumiem raugās piesardzīgi.

Zane Auziņa

Figurē apmēram 10 krogu – krāpnieku

Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Centra iecirkņa Kārtības policijas priekšnieks Ēriks Treļš informē, ka sūdzības par krogiem, kas tūristiem piestādījuši nepamatoti augstu rēķinu – vairākus simtus, dažkārt pat vairāk nekā tūkstoš latu par pāris dzērieniem –, policijā nonāk vidēji reizi nedēļā. Gandrīz vienmēr apkrāptie ir vīrieši, iebrucēji no citām valstīm. Sūdzības allaž tiek iesniegtas par vieniem un tiem pašiem krogiem – kopumā to ir ap desmit un visi atrodas Vecrīgā.

Tomēr policijas iespējas vērsties pret krāpniekiem ir visai ierobežotas. “Policijai praktiski nav iespēju panākt, ka iestāde, par kuru atkārtoti saņemam sūdzības, tiktu slēgta. Policija var veikt tikai konkrēta notikuma izmeklēšanu, taču tās ietvaros nevaram ietekmēt vainojamās iestādes darbu – varam vērsties tikai pret konkrēto fizisko personu vai personām. Ņemot vērā to, ka personas, pret kurām uzsākam izmeklēšanu, drīz vien klubā tiek nomainītas pret citām, reāla gūvuma ir maz,” secina E. Treļš. Viņš piebilst, ka pilnīgi visas sūdzības ir bijušas tikai par Rīgas izklaides iestādēm – citviet Latvijā šādas problēmas neesot.

Aizstāvēt tiesības, ir jāgādā, lai tūristus neaizbaidām

Vēl viens apgrūtinājums cīņā ar negodprātīgajiem krogiem ir to biežā nosaukumu maiņa. Saistībā ar tā saucamajiem konsumācijas skandāliem visai bieži uzmanību bija izpelnījies krogs “Groks” (Vecrīgā, Kaļķu ielā 22). Tas bija iekļuvis ne vienā vien “melnajā sarakstā”, taču drīz pēc kārtējā skandāla uzņēmums nomainīja nosaukumu, tas pats notika arī ar krogu, un viss turpinās ierastajās slīdēs.

TAVA direktors Uldis Vītoliņš uzskata, ka cīņa ar šādām iestādēm nav viegla, tā prasa ļoti uzmanīgu pieeju. “Varam saprast to valstu vēstniecības, kas, gādājot par savu pavalstnieku drošu atpūtu, ir izveidojušas tā saucamo melno sarakstu ar krogiem un klubiem, kuri zināmi kā tūristu apkrāpēji. Tā rīkojusies, piemēram, ASV vēstniecība Latvijā. Taču diez vai ir daudz tūristu, kuri, plānojot ceļojumu, tajā iekļauj arī savas valsts vēstniecības apmeklējumu,” U. Vītoliņš izsakās diezgan skeptiski.

U. Vītoliņš ļoti piesardzīgi vērtē arī ierosinājumu izveidot un popularizēt kādu inter-

neta vietni, kurā tūristi tiktu brīdināti. “Mēs nevaram skaļi bazūnēt: neejiet Rīgā uz vienu vai otru krogu. Izdzirdot šādu reklāmu, tūristam gluži loģiski radīsies jautājums: kāpēc man vispār jāriskē un jābrauc uz valsti, kur tūristus krāpj, labāk braukšu uz citu vietu. Tā mēs savus potenciālos tūristus varam tikai atbaidīt un pazaudēt,” spriež TAVA direktors.

TAVA aicina uz sadarbību Latvijas Viesnīcu un restorānu asociāciju (LVRA) un Patērētāju tiesību aizsardzības centru (PTAC). “Ir paredzēts vienoties ar viesnīcām, ka tajās varētu būt pieejamas veidlapas iesniegumiem (tās varētu tikt izplatītas arī ar žurnāla “Tūrisms” starpniecību). Tūrists savas sūdzības vai neapmierinātību par vienu vai otru krogu, naktsklubu un līdzīgām vietām var ierakstīt šajā veidlapā turpat viesnīcā, nemaz neejot uz policiju. Savukārt viesnīca parūpētos par to, lai visas šīs sūdzības nonāktu PTAC, kas varētu kļūt par struktūru, kura, aizstāvēt tūristus pret konkrētām iestādēm un to vadību, vērstos ar prasību tiesā, un, iespējams, šādā ceļā konsumācijas skandāliem tiktu pielikts punkts,” ierosina U. Vītoliņš. Patlaban vien esot jāprecizē iesnieguma veidlapas forma, saturs, izplatīšanas un vēlāk arī sūdzību iesniegšanas kārtība. U. Vītoliņš prognozē, ka speciālās iesniegumu veidlapas varētu tikt ieviestas jau tuvākajā laikā.

Patērētāju aizstāvji ir piesardzīgi

PTAC direktore Baiba Vītoliņa gan nav tik droša par nule izklāstītās metodes sekmīgu rezultātu: “Neesmu pārliecināta, ka šādam, kaut kur viesnīcā aizpildītam iesniegumam varētu būt tiesisks statuss. Ejoj šādu ceļu, faktiski zūd iespēja pierādīt sūdzībā norādītā fakta esamību – būs viena tūrista teiktais iepretī viena kroga darbinieka sacītajam. Pierādīt sūdzības pamatotību faktiski nav iespējams. Turklāt jāņem vērā, ka arī paši krogi var rakstīt šādus iesniegumus cits par citu – vienkārši tādēļ, lai nomelnotu konkurentu.”

B. Vītoliņa piebilst, ka cīņu ar tūristu apkrāpējiem sarežģī arī vairāki citi faktori. Pirmkārt jau – ir taisnība, ka tūrists, kas iekuļas šādās nepatīkšanās, gandrīz vienmēr ir ļoti spēcīgā

alkohola reibumā un ne vienmēr spēj pateikt, kur un kā pavadījis vakaru. Parasti šie tūristi Rīgā uzturas īsu laiku, un ir sarežģīti veikt izmeklēšanu, ja sūdzības iesniedzējs praktiski nav sameklējams,” uzsver B. Vītoliņa. Viņa arī piebilst, ka būtībā šie krogi nodarbojas ar krāpšanu, bet to izmeklēt var tikai policija. Tieša patērētāju tiesību pārkāpuma šeit faktiski neesot.

Patērētāju tiesību aizstāvji uzsver, ka arī krogi ir palikuši gudrāki – fantastisko apmēru cenas ir uzrādītas ēdienkartē, bet tas, ka tūrists nav pievērsis tām uzmanību, beigu beigās kļūst par viņu pašu problēmu. Turklāt cilvēki mēdz ienākt bārā un pasūtīt dzērienu, nemaz neielūkojoties ēdienkartē, nemaz

nenoskaidrojot, ka konkrētais dzēriens maksā simt vai pat divsimt latu.

“Cīņu būtiski sarežģī arī tas, ka uzņēmumi, par kuriem ienāk sūdzības, maina nosaukumu un dibina aizvien jaunas organizācijas. Taču nevar vērsties pret SIA A, ja

tā ir likvidēta un tās vietā darbojas SIA B, – tas nav iespējams pat tad, ja abu uzņēmumu dibinātāji un amatpersonas ir vienas un tās pašas,” norāda B. Vītoliņa.

Risinājums – brīdināt par augsto cenu vēl pirms pasūtījuma pieņemšanas

B. Vītoliņai ir cits risinājums konsumācijas un krāpšanas gadījumu novēršanai: krogu licencēšanas ieviešana. Licencēšana paredzētu lielāku šo iestāžu atbildību, bet atkārtotu pārkāpumu gadījumā pieļautu iestādes slēgšanu. “Svarīgi, lai atbildība gultos arī uz uzņēmuma dibinātāju un vadītāju pleciem, ne tikai uz ierindas darbiniekiem, kurus var “mainīt kā zeķes,”” uzskata PTAC direktore. Labs risinājums varētu būt arī noteikumi, kas krogam uzliktu par pienākumu apmeklētāju brīdināt par rēķina apmēru: “Piemēram, ja būtu noteikts, ka vēl pirms pasūtījuma pieņemšanas oficiantei jābrīdina klients, ka viņš ir izvēlējies ļoti dārgu dzērienu vai ēdienu, un, tikai saņemot klienta piekrišanu, pasūtījumu virzīt tālāk. Tad arī, iespējams, problēmu būtu mazāk. Tomēr, zinot par mūsu uzņēmēju augsto meistarību dažādu noteikumu apiešanā, jāpieņem, ka arī šādam noteikumam kāds apkārtceļš tiktu rasts,” tā B. Vītoliņa. □

Cilvēki mēdz ienākt bārā un pasūtīt dzērienu, nemaz nenoskaidrojot, ka konkrētais dzēriens maksā simt vai pat divsimt latu

Augstskolas cīnās par topošajiem studentiem

Galīna Stubailova

Pavasārī augstskolas gatavojas jauno studentu uzņemšanai. Tāpēc ikvienu augstākās izglītības iestāde aktīvi strādā, lai katrs, kas savu nākotni vēlas saistīt ar tūrisma jomu, izvēlētos tieši viņus.

Top jaunas programmas

Biznesa augstskolas "Turība" Starptautiskā tūrisma fakultāte jaunajā studiju gadā piedāvās studentiem jaunu profesionālā bakalaura studiju programmu "Lietišķo un rekreāto pasākumu vadība". Jaunās programmas studenti varēs iegūt nepieciešamās zināšanas un prasmes, lai veiksmīgi veidotu biznesu darījumu, aktīvajā, sporta, kā arī kultūras un veselības tūrisma. Studiju programmā iekļauti daudzi interesanti studiju kursi, piemēram, brīvā laika organizēšana, starptautiskais pakalpojumu mārketing, tirgvedības komunikācijas. Paredzētas arī sporta un aktiermeistarības nodarbības, mediju komunikācija," par topošo studentu iespējām stāsta Starptautiskā tūrisma fakultātes dekāne Agita Doniņa.

Vidzemes Augstskola ir licencējusi koledžas programmu "Viesnīcu un restorānu vadība", tādējādi papildinot savu līdzšinējo programmu piedāvājumu – "Tūristu gids" un "Tūrisma organizācija un vadība", kā arī profesionālā maģistra programmu "Tūrisma stratēģiskā vadība".

Latvijas Lauksaimniecības universitātes (LLU) Pārtikas tehnoloģijas fakultātes (PTF) Uztura katedras vadītāja Anita Blija atklāj: lai nodrošinātu jaunu studentu piesaistīšanu programmai "Ēdināšana un viesnīcu uzņēmējdarbība", fakultāte strādā pie jaunas profesionālās maģistra studiju programmas izveides, kurā būs apvienota gan viesnīcu, gan ēdināšanas uzņēmumu vadītāju sagatavošana.

LLU arī piedāvā iespēju nepilna laika 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmu "Viesnīcu pakalpojumi" studēt LLU Kandavas filiālē.

Piedalās izstādē "Skola 2009"

Lai informētu par esošajām un topošajām tūrisma studiju programmām, izstādē "Skola 2009" piedalījās arī Vidzemes Augstskola, Biznesa augstskola "Turība", Baltijas Starptautiskā akadēmija, Latvijas Universitāte, Latvijas Lauksaimniecības universitāte, kā arī Baltijas SPA asociācija "Baltic SPA Professional".

Vidzemes Augstskolas Komunikācijas daļas vadītāja Liene Ločmele ar izstādi ir apmierināta. "Šogad salīdzinājumā ar citiem gadiem no apmeklētājiem saņēmām ļoti daudz pārdomātu jautājumu. Tas liecina, ka jaunieši nopietni domā par savu nākotni un meklē studijas, kas garantēs viņu konkurētspēju darba tirgū," stāsta L.Ločmele.

Apmeklētāju aptaujas rezultāti ļauj spriest, ka, līdzīgi kā iepriekšējos gados, par tūrisma studijām bijusi liela interese. To apstiprina gan L.Ločmele, gan arī Latvijas Universitātes sabiedrisko attiecību speciāliste Ilona Vilcāne, precizējot, ka LU Ekonomikas un vadības fakultātes tūrisma un viesnīcu vadības studiju virziens ir viens no pieprasītākajiem Vadībzinību bakalaura programmā.

Rīko konkursus un pasākumus

Martā notikušo atvērto durvju dienā laikā LLU rīkoja ķīmijas konkursu, kura trīs uzvarētāji var iestāties ārpus konkursa. Savukārt Vidzemes Augstskola martā aicināja vidusskolēnus pieteikties pētniecisko darbu konkursam. Piecu labāko darbu autori iegūs budžeta vietu studijām augstskolas koledžas vai bakalaura līmeņa programmās. Konkursā varēja iesniegt darbus, kas saistīti arī ar tūrisma, tūrisma maršrutiem un citām aktuālām tēmām.

Biznesa augstskolas "Turība" studentiem tiks piedāvāta iespēja pretendēt arī uz valsts budžeta apmaksātām studiju vietām. Kopumā 15 dienas nodaļas pilna laika klātienē studenti varēs mācīties par valsts līdzekļiem. □

"Turības" studenti praktizējas tūrisma izstādē ITB 2009

Biznesa augstskolas "Turība" Starptautiskā tūrisma fakultātes studenti zināšanas neapgūst tikai lekciju laikā, bet arī dažādos mācību braucienos.

Tūrisma un stratēģiskās vadības maģistrantūras programmas studenti no 11. marta līdz 14. martam Berlīnē apmeklēja pasaules lielāko tūrisma izstādi ITB 2009.

Studenti iepazinās ar visdažādāko valstu stendiem, ieguva priekšstatu par piedāvātajiem galamērķiem, kā arī tūrisma nozares attīstību kopumā. Studenti aktīvi apmeklēja seminārus, kur tika arī analizēta krīzes ietekme uz nozari un kā to visefektīvāk pārvarēt.

Runājot par valstu stendiem, studenti viennozīmīgi izceļ tos, kuri bija veidoti atraktīvi – krāsas, dizains, pozitīvi un atvērti cilvēki, kā arī īpaši, valsti raksturojoši suvenīri. Te izcēlās Karību jūras salu valstis, Dienvidamerika, Āfrikas valstis. Arī arābu valstu stendi bija ļoti pamanāmi – grandiozi stendi, dažādu galamērķu (pārsvarā kūrortu) maketi, mūzika un tradicionāli suvenīri. Studenti secina, ka Eiropai atturība un konservatīvisms (arī Baltijas valstīm) būs raksturīgs vienmēr, bet, lai saistītu apmeklētāju uzmanību, jāatved uz izstādi ne tikai jauni produkti, bet arī vitalitāte un enerģija.

Studenti apgūst izdzīvošanas vadību

Jau otro gadu kurss "Izdzīvošanas vadība" ir Biznesa augstskolas "Turība" B daļas izvēles kurss, kurā ir iespēja piedalīties Starptautiskā tūrisma fakultātes bakalaura studiju programmas studentiem. Šī kursa mērķis ir veicināt izpratni par savu psihofizisko spēju ietekmējošajiem faktoriem un to pārvarēšanu, kā arī efektīvas rīcības iespējām ekstremālās situācijās. Kurss apgūšana notiek teorētisko un praktisko studiju veidā augstskolas auditorijās un slēpošanas un atpūtas centrā "Baiji".

Izdzīvošanas kursa laikā netrūka visdažādāko emociju un atgadījumu, kuri ne vienmēr bija patīkami pašiem dalībniekiem, tomēr visi 16 studenti sekmīgi tika galā ar pasniedzēja Paula Jurjana sagatavotajiem pārbaudījumiem un dabas untumiem. Lai gan "Izdzīvošanas vadība" ir jauns studiju kurss, tā atkārtotā organizēšana iezīmēja daudzas pozitīvas tendences nākotnes perspektīvā. □

Pārgājiena laikā ūdens šķēršļi kļuva par ierastu lietu, kaut dažam nācās pat mainīt samirkušās drēbes

Foto: Liene Apinīte

inbox **travel**

- Plašākais ceļojumu klāsts Internetā
- Vieglākā ceļojumu meklēšana
- 8 tūkstoši ceļotgribētāju nedēļā

Vieta Jūsu reklāmai!!!

F.Sadovņikova iela 39 - 7.stāvs, Rīga, LV-1003, Latvija
Tāl. 67359508, fakss: 67359504
e-pasts: sales@co.inbox.lv
travel.inbox.lv

Rīga – Baltijas kultūras metropole

Elīna Bīviņa,
Valsts aģentūras "Jaunie Trīs brāļi"
Komunikācijas nodaļas vadītāja /
preses sekretāre

Skeptiķiem tas šķitīs skaļš sauklis, pragmatiķiem un praktiķiem – reāls un jēgpilns mērķis, kura sasniegšanai ārkārtīgi daudz jau ir paveikts. Fundamentāli cita izpratne par kultūras kā ekonomikas sastāvdaļas ietekmi uz kopējiem procesiem valstī pie mums veidojusies tikai pēdējos piecos gados, pateicoties ļoti mērķtiecīgai kultūrpolitikai. Neatņemama tās sastāvdaļa ir moderna kultūras infrastruktūra, kuras pievienotā vērtība ir saistīta ar ieguvumiem tūrisma nozarei.

Luksemburgas pieredze liecina, ka nesen uzbūvētā filharmonija ik gadu piesaista 250 līdz 300 tūkstošus apmeklētāju, lai gan pilsētas iedzīvotāju skaits ir apmēram 80 tūkstoši. Geitshedā, kas atrodas Anglijas ziemeļu daļā, ikviena jaunajā koncertzālē ieguldītā mārciņa ir atdevusi pilsētas budžetam 11 mārciņas – galvenokārt pateicoties tūrisma. Līdzīgus piemērus var minēt arī no citām valstīm un pilsētām. Mūsdienu arhitektūras un mūzikas kritiķis Žans Vermeils kādā no savām publikācijām raksturo: "Pasauli pārņēmusi savāda apsēstība būvēt koncertzāles. Visā pasaulē šobrīd tiek plānotas vai būvētas aptuveni 160 koncertzāles. Prestižs, vecu un jaunu pilsētu sacensība, iespējams, ir nacionālāks izskaidrojums nekā pēkšņa vēlme klausīties bezcerīgi ierobežotu repertuāru."

Uz skaitļiem balstīti piemēri par kultūras infrastruktūru un tās radīto atdevi ir atrodami

arī tepat Latvijā – piemēram, ik gadu Operas festivāla piesaistīto tūristu piensums Rīgai ir aptuveni miljons latu. Lai atceramies, ka 90. gados Latvijas Nacionālās operas nama rekonstrukciju valsts turpināja par spīti sarežģītai ekonomiskai situācijai un banku krīzei! Tā laika uzdrīkstēšanās ir attaisnojusies ar uzviju.

Ar ne mazāku skepsi tika uztverta "Arēnas Rīga" būvniecība, taču tagad taciņu uz to ieminuši kā sporta fani, tā lielāka un mazāka mēroga popzvaigzņu mākslas cienītāji. "Arēna Rīga" patlaban ir vienīgā vieta, kur telpu ietilpība ļauj notikt liela apjoma klasiskās mūzikas atskaņojumiem (kā Gustava Mālera 8. simfonijas atskaņojums valsts deviņdesmitgades svinību ietvaros pērnā gada nogalē). Diemžēl šī zāle nelutina ar klasiskajai mūzikai atbilstošu akustikas kvalitāti, un, kamēr bez Arēnas un Operas mums nebūs citu klasiskās un modernās mūzikas atskaņošanai piemērotu telpu, tikmēr "Berlīnes filharmonijai" un citi augstas raudzes akadēmiskās mūzikas mākslinieki, kuru koncerti piesaista kultūras tūristu interesi, vismaz Baltijas jūras valstu mērogā, Latvijai brauks ar likumu.

Kultūras un tūrisma sinerģija top tad, ja tiek radīts tūristiem pievilcīgs galamērķis. Tā veidošanā visā pasaulē aizvien vairāk izmanto radošās industrijas, jo tieši tās visprecīzāk atspoguļo katras konkrētās valsts un tautas konkurētspējīgo identitāti. Ja Latvijas tūrisma attīstībā kultūras tūrisms ir atzīts par prioritāru, tad vismaz Rīgā visi *kauliņi* sakrīt gluži pareizi – ar modernu Nacionālo bibliotēku, Rīgas koncertzāli un Laikmetīgās mākslas muzeju jeb

Viedoklis

Kultūras ministrs Ints Dālderis informē, ka darbs pie Rīgas koncertzāles projekta tiks turpināts, taču esošajos finanšu apstākļos nav iespējama šī projekta strauja virzība.

"Mana dziļa pārliecība ir tāda, ka Rīgas koncertzāles projekts tiks īstenots turpmāko piecu līdz desmit gadu laikā, un pēc uzcelšanas šī ēka un kultūras funkcija, kuru tā pildīs, pozitīvi pārliecinās pat vislielākos skeptiķus," norāda I. Dālderis.

Diena.lv ziņo, ka ministrs diemžēl nevar atsaukties mūziķu un kultūras cilvēku izteiktajam mudinājumam turpināt Rīgas koncertzāles projektēšanas darbus iepriekš paredzētajā apjomā un tempā, jo valsts finanšu situācija pēdējos mēnešos ir strauji pasliktinājusies.

"Tas, kas šķita finansiāli iespējams vēl pērnā gada trešajā ceturksnī, vairs nav iespējams patlaban. Lai gan koncertzāles projektēšanas uzsākšana 2008. gadā bija paredzēta iepriekšējās valdības rīcības plānā un atbilstoši tam arī tika noslēgts līgums par projektēšanas darbiem, šobrīd mums nav iespēju tos finansēt paredzētajā apjomā. Ir jāmeklē veids, kā projektu īstenot lēnākā tempā un pakāpeniskāk".

"Jaunajiem Trīs brāļiem" mēs esam uz pareizā ceļa. Projektu mērķtiecīgai virzībai nepietiek ar politiķu stratēģiskajiem uzstādījumiem. Izpratne par kultūras infrastruktūras piensumu kopējai attīstībai jāattīsta ikvienam profesionālim – kā kultūras, tā tūrisma jomā, un ir jādarbojas kopā, lai stratēģisko mērķi sasniegtu.

Mūziķu aprindās ir populārs kāds teiciens par Vāciju un turību – Vācija ir bagāta zeme, un tajā ir daudz koncertzāļu. Bet koncertzāles ir nevis tāpēc, ka valsts ir turīga. Valsts ir turīga tādēļ, ka tai ir moderna kultūras infrastruktūra.

Pēc aptuveni 20 gadu ilgām diskusijām Rīgā beidzot tiek būvēta Nacionālās bibliotēkas ēka, kas sāks funkcionēt jau 2012. gadā. Pakāpeniski un pārdomāti virzot pārējos Rīgas lielo kultūras būvju projektus, mums ir visas iespējas tuvākajos desmit gados tikt pie jaunas koncertzāles un muzeja. Pārfrāzējot Latvijas jauno laiku politiķus – iespēja kļūt turīgiem ir nosviesta mums pie kājām. Un šī iespēja ir jāizmanto! □

GRĀMATVEDĪBAS PAKALPOJUMI TŪRISMA NOZAREI!

Uzņēmums ar 10 gadu pieredzi piedāvā
augstas kvalitātes un pilna cikla
grāmatvedības pakalpojumus.

Ar mums strādāt ir droši –
mūsu atbildība ir apdrošināta Ls 100 000 apmērā.

Kontakti:
bkn@bkn.lv
www.bkn.lv

Tel. +371 67397558
Mob. tel. +371 29252369
Mob. tel. +371 29263088

BT1 izstādes piesaista biznesa tūristus

Galina Stubailova

Marta beigās starptautisko izstāžu rīkotājsabiedrībai BT1 bija īpašs notikums: tās rīkoto pasākumu apmeklētāju skaits pārsniedza 5 miljonu robežu. Liela daļa izstāžu apmeklētāju ir ārzemnieki, tāpēc uzņēmuma pārstāvji nešaubās, ka izstādes ir labs tūrisma produkts biznesa tūristu piesaistīšanai. 2008. gadā BT1 rīkotajās izstādēs piedalījās 5965 uzņēmumi, to skaitā 1348 uzņēmumi no ārvalstīm.

BT1 apkopotā informācija liecina, ka vienā biznesa izstādē kā dalībnieki piedalās vidēji 400 kompāniju no 20 valstīm. Katru izstādi apmeklē vidēji 800–2500 biznesa tūristu, kas ievērojami ietekmē tautsaimniecības attīstību, jo mūsu valstī viņi pavada trīs līdz piecas dienas atkarībā no izstādes ilguma un piedāvājumiem pasākumiem izstādes laikā.

BT1 sabiedrisko attiecību projektu vadītāja Liene Papēde atzīst, ka biznesa tūrisma klātbūtne ir jūtama praktiski visās izstādēs, tomēr spilgtākais piemērs ir starptautiskā pārtikas izstāde "Riga Food" – 2008. gadā tajā piedalījās 602 kompānijas no 37 valstīm. Dalībnieku vidū 279 firmas (t. i., gandrīz puse – 46,4%) bija no ārvalstīm. Savukārt apmeklētāji bija ieradusies no 42 pasaules valstīm.

"Spilgts piemērs lielam ārvalstu dalībnieku skaitam ir Baltijas apvienotais skaistumkopšanas projekts "Baltic Beauty World", kurā nozīmīgs dalībnieku un apmeklētāju īpatsvars ir pārstāvjiem no Igaunijas un Lietuvas, jo šajās valstīs nenotiek tāda mēroga un līmeņa skaistumkopšanas izstādes. Piemēram, 2008. gadā izstādē piedalījās 265 uzņēmumi no 37 valstīm. Trīs dienu laikā izstādi apmeklēja 28 199 interesenti, no tiem 15 903 bija nozares profesionāļi no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas un Krievijas," stāsta BT1 pārstāve.

Vairāk nekā 4000 ārvalstnieku apmeklēja tūrisma izstādi "Baltour 2009", kur 160 stendos bija pārstāvētas 29 valstis.

Galvenais instruments dalībnieku un apmeklētāju piesaistīšanai ir reklāmas kampaņas, kuras tiek izvērstas katrā valstī. "Ārzemju dalībnieki tiek piesaistīti ar mūsu partneru un aģentu palīdzību. Piemēram, Lietuvā tā ir "Autare", NVS valstīs – "Baltijas Ekspozisjoni", Lielbritānijā – "East Europe Exhibitions Limited", Baltkrievijā – "Ekspomir", Polijā – "Art-Expo". Taču sadarbības partneru izvēlē nozīme ir izstādes profilam," atklāj L. Papēde.

Nepieciešams valsts atbalsts

Liene Papēde uzskata, ka izstāžu rīkotāji un dalībnieki gaida arī lielāku atbalstu no valsts un pašvaldības. "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra eksporta veicināšanai adminis-

Foto: Deutsche Messe

Politiku vārdi par to, ka Rīga ir Baltijas biznesa centrs pagaidām neistenojas darbos – joprojām nav iespēju rīkot liela mēroga izstādes, konferences. Arī Hannoverē, kur uz mesēm ik gadu ierodas miljoniem interesentu – vairāk nekā pilsētā iedzīvotāju –, izstāžu pilsētīnās vietā 1947. gadā vēl bija klajš lauks

trē naudas līdzekļus, kas paredzēti Latvijas uzņēmumu dalībai starptautiskās izstādēs ārvalstīs. Taču būtu labi, ja aģentūras administrācija atbalsta naudu, kas paredzēta dalībai izstādēs, būtu iespējams saņemt dalībai arī tādās starptautiskās izstādēs, kas tiek rīkotas Latvijā. Piedaloties pašmāju starptautiskās izstādēs, mūsu uzņēmējiem ir vienkāršāk, lētāk un ērtāk sasniegt ārvalstu sadarbības partnerus," rezumē L. Papēde.

Tūrisma attīstības valsts aģentūras Ārējo sakaru daļas vadītāja Ramona Kačanova atzīst, ka valsts varētu aktīvāk izmantot mārketinga instrumentus biznesa tūristu piesaistīšanai, reklamējot Rīgu un Latviju kā darījumu centru. R. Kačanova arī uzskata, ka Latvijas izstāžu rīkotāju potenciāls Baltijas kontekstā vēl nav izsmelts un lielisks pamats jaunajām izstādēm varētu būt arī biznesa parks "Rixport", ko būvē blakus Rīgas lidostai.

Rīgā trūkst konferenču telpu

"Rixport" rīkotājdirektors Peters Lundebijš atzīst, ka plānotajam izstāžu centram paredzēta būtiska loma Latvijas valsts starptautiskās atpazīstamības un ekonomikas attīstībā. "Lai arī Rīga konferenču un izstāžu organizēšanā jau vairākus gadus ir līdere Baltijā, traucēklis biznesa tūrisma straujākai attīstībai Latvijā ir tieši telpu trūkums. Šobrīd Rīgā konferenču telpu pietiekot vien 1200 cilvēkiem. Tāpēc "Rixport" pirmajā kārtā līdz 2014. gadam paredzēts izveidot arī izstāžu un konferenču centru, kas spētu uzņemt 5000 cilvēku," atklāj P. Lundebijš. □

Viedokļi

Manāmi infrastruktūras trūkumi

Ruta Berkmane,
"Express Travel" direktore

Jā, šis starptautiskās izstādes veicina tūrisma. Tas noteikti ir ļoti labi, jo izstādes ir labs iemesls darījuma braucieniem. Jo vairāk izstāžu, jo labāk. Taču pie tā nevajadzētu apstāties.

Vajadzētu veicināt darījumu tūrisma, taču diemžēl Latvijā nav sakārtota infrastruktūra, lai organizētu liela mēroga kongresus. Ir grūti veidot liela mēroga pasākumus, kuros pulcētos ap 5000 cilvēku. Kongresu rīkošanas vietu nav nemaz tik daudz – "Reval Hotel Latvia", varbūt vēl arī Kongresu nams, tomēr tas nav ne tik ērts, ne pietiekami liels, ne moderns. Rīgā varētu rīkot mazāka mēroga pasākumus, bet lielas konferences pagaidām vēl nē.

Šobrīd, izvērtējot ekonomisko situāciju pasaulē, jāsecina, ka korporatīvie klienti šurp brauc aizvien mazāk. Turklāt Latvija nepietiekoši investē līdzekļus, lai Latvijas vārds kļūtu pazīstamāks visā pasaulē. Mūsu kaimiņvalstīs šajā jomā ir daudz aktīvākas. Taču vainojama ir arī valsts (ne)ieinteresētība, jo tūrisms līdz šim ir bijis pabērna lomā.

Nepieciešami "enkura" pasākumi

Pauls Gusts,
"Kaleva Travel" mārketinga direktors

Latvijai vajadzīgi tādi "enkura" pasākumi kā izstādes. Tās var piesaistīt lielāku tūrisma plūsmu, tomēr to skaits nav pietiekams – vajadzētu vairāk un prasmīgāk izmantot esošās iespējas. Ne tikai izstādes, arī dažādi koncerti un kultūras pasākumi ir veiksmīgi tūristu piesaistītāji. Reklamējot Latviju, šādu lielu pasākumu nozīmība ir neapšaubāma, bet šobrīd šajā jomā tiek darīts par maz.

Nepietiek tikai ar angāriem.

Vajadzīgs komplekss piedāvājums

Aigars Smiltāns,
Tūrisma kompānijas "Latvia Tours" valdes priekšsēdētājs

Geogrāfiskā izvietojuma dēļ Rīga veiksmīgi varētu piesaistīt izstāžu tūristus. Šurp ved gan gaisa un jūras, gan arī sauszemes ceļi. Rīga varētu būt interesanta tūristiem no Baltijas līdz Melnajai jūrai, kā arī Centrāleiropas valstīs. To sekmē arī infrastruktūra, kas pakāpeniski uzlabojās. Pietiekami labi attīstās viesnīcu serviss. Galvenā problēma – finanses un mūsu attīstītāju "domāšana". Latvijas attīstītajiem tradicionāli rūp ātras peļņas gūšana. Viņi ir gatavi ātri un lēti uzcelt desmit angārus izstādes vajadzībām, kuros nosacīti kvalitatīvos apstākļos aicina eksponētus dažādu nozaru kompānijas. Taču reālā biznesā šāds princips nedarbojas. Tas arī ir galvenais klupšanas akmens. Ir jāstrādā gan pie paša izstādes kompleksa kvalitatīvas izbūves – tas nedrīkst būt vienkārši prasts angārs, gan arī pie kompāniju pievilināšanas, lai tās gribētu eksponēties. Jāpierāda kvalitāte! Un tikai tad var cerēt, ka tieši šī izstādes centra dēļ tūristi brauks šurp, kā tas ir daudzās Eiropas valstīs.

Pārmaiņas lidostā "Rīga"

Līdz ar Satiksmes ministrijas nonākšanu citas partijas un citu politiķu rokās starptautiskajā lidostā "Rīga" pārmaiņas jau ir sākušās – nomainīta lidostas padome. Iespējams, tiks nobremzēti lidostas modernizācijas plāni, kā arī lidostas tarifu atlaides zaudēs abas vadošās aviokompānijas "airBaltic" un "Ryanair".

Ludmila Glazunova

Vai lidosta attīstīsies tikpat strauji?

Jaunais satiksmes ministrs Kaspars Gerhards, kurš amatā nomainīja Ainaru Šleseru, jau nācis klajā ar paziņojumu, ka jautājumus par jaunā lidostas termināļa būvi jāizvērtē daudz detalizētāk. A.Šlesera laikā iezīmējās visai skaista lidostas modernizācijas nākotnes vīzija – konkursā uzvarējušais Turcijas "TAV Havalimanlari Holding" A.S. (TAV) celtniecību veiktu konsorcijs ar "Skonto būvi", projektā ieguldot 250 – 300 miljonus eiro, bet kopā ar lidostas pilsētiņas būvniekiem summa varētu būt pat 500 miljoni. No valsts netiktu prasītas ne valsts garantijas, ne arī nauda, vienīgi 110 miljoni eiro no ES fondu naudas (plus valsts līdzfinansējums) dzelzceļam, autoceļu pievadiem, skrejceļa renovācijai, peronu izbūvei utt. Turklāt modernizētā lidosta spētu apkalpot 15 miljonus pasažieru.

Taču šobrīd jaunā satiksmes ministra skatījums uz lidostas modernizāciju ir daudz piezemētāks. Viņš intervijā laikrakstam "Latvijas Avīze" paudis, ka nepiekrīt A. Šlesera saulainajiem paredzējumiem par lidostas attīstību, lai gan nevar noliegt, ka lidostas attīstība pēdējo gadu laikā bijusi ļoti strauja. Savus izteikumus K.Gerhards pamato ar to, ka lidostai diez vai dažu gadu laikā gaidāms seškārtīgs pasažieru pārvadājumu skaita pieaugums.

Lidostas modernizācijā grib iesaistīt "airBaltic"

Kaspars Gerhards norāda, ka jāapsver, vai lidostai vispār jāiesaistās kā partnerim kopuzņēmumā. Varbūt pietiktu ar to, ka tā tikai izīrē zemi, bet jauno termināli būvē investors kopā ar "airBaltic". Tas viņam šķiet loģiskākais modelis. "Ja kādu iemeslu dēļ Rīgas lidosta nebūs spējīga turpināt šo projektu, mēs izvērtēsim iespēju pārņemt tā virzību un koriģēt atbilstoši mūsu prasībām. "airBaltic" ir svarīgi, lai lidosta atbilstu kompānijas izaugsmes vajadzībām," laikrakstam "Dienas Bizness" teicis "airBaltic" prezidents Bertolds Fliks, un arī lidostas vadība uzskata, ka būtu jāsāk trīspusējas sarunas par jaunās lidostas modernizāciju, kurā piedalītos privātais investors, lidosta un "airBaltic".

Jaunais ministrs norādījis, ka tieši lidostas modernizācijas optimālākā risinājuma meklējumi arī esot bijuši par pamatu padomes nomainīšanai.

"airBaltic" un "Ryanair" zaudēs atlaides

Jaunais satiksmes ministrs arī uzdevies lidostai "Rīga" izstrādāt jaunu, godīgas konkurences principiem un ekonomiskās krīzes situācijai atbilstošu lidostas tarifu politiku. Tuvāko nedēļu laikā izstrādāto dokumentu

saskaņot arī ar Konkurences padomi un sagatavot to izskatīšanai Ministru kabinetā. "Jaunajai tarifu politikai, pirmkārt, jābūt saprotamai un caurskatāmā, otrkārt, jārada vienādi nosacījumi visām aviokompānijām, izskaužot priekšrocības atsevišķiem pārvadātājiem, un, treškārt, jāatbilst pašreizējai ekonomiskajai situācijai," norādījis K. Gerhards.

Ministrs norāda, ka situācija aviācijas nozarē ir strauji mainījusies, tādēļ svarīgi sabalansēt lidostas darbību ar aviokompāniju interesēm. Taču galvenais uzstādījums – palielināt pasažieru plūsmu – palicis nemainīgs.

Šis satiksmes ministra uzstādījums var likt ciest divām aviokompānijām, kuras bauda lidostas tarifu atlaides – "airBaltic" un "Ryanair". B. Fliks jau paudis, ka šīs atlaides, ko bauda aviokompānijas, ir likumīgas. Līdzīgi pasākumi tiek izmantoti visur pasaulē un to piemērošanu neierobežo Eiropas Savienības direktīvas.

Aviokompānijas neatgriežas

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, lidostu "Rīga" vairs neizmanto tik daudz aviokompāniju, kā tas bija pirms gada. Pagājušā gada rudenī lidojumus no Rīgas pārtrauca vairākas aviokompānijas – "Germanwings", "easyJet", "Aerlingus" un "Austrian Airlines". Lai gan sākotnēji izskanēja informācija, ka dažas aviokompānijas pavasarī varētu atgriezties lidostā "Rīga", tomēr šobrīd pieejamā informācija liecina, ka tuvākajā laikā tas nenotiks. Lidostas preses sekretārs Mārtiņš Langrāts pavēstīja, ka pagaidām neviena no iepriekš minētajām aviosabiedrībām nav pieteikusi savu atgriešanos Rīgā. Atgādinām, ka salīdzinoši nesnen no Rīgas atteicās arī "British Airways", bet šogad jau ielānāta KLM aiziešana. No ievērojamām starpkontinentālo lidojumu kompānijām Rīgā palikusi tikai "Lufthansa".

Cerības uz jauniem partneriem

Tomēr ir cerības, ka rudenī lidojumu ģeogrāfija atkal varētu paplašināties, Baltijas tirgū ienākot jauniem spēlētājiem. Šogad starptautiskajā lidostā "Rīga" plāno ienākt vismaz divas jaunas aviokompānijas. Šā gada augustā pirmo reizi lidostas vēsturē notiks pirmie lidsabiedrības "Japan Airlines" gaisa kuģi "Boeing 747" čartera lidojumi ar 350 japāņu tūristiem. Tiešie lidojumi no Japānas notiks 4. augustā, 11. augustā un 18. augustā. Japānas tūristu braucieni uz Baltijas valstīm īsteno Japānas vadošā tūrisma kompānija "JTB World Vacations" un Japānas lidsabiedrība "Japan Airlines". Otrā aviokompānija, ko izdevies piesaistīt vasaras lidojumu sarakstam, ir ceturrtā lielākā Itālijas lidsabiedrība "Windjet", kas no 10. jūnija reizi nedēļā lidos uz Ziemeļitālijas pilsētu Forlī.

Publiskajā telpā ir izskanējusi informācija, ka Latvijas izcelsmes emigranta Igora Dmitrovska vadītā ASV aviokompānija "Baltia Air Lines" vasaras beigās plāno uzsākt lidojumus no Rīgas uz Ņujorku.

Lidosta kāpina pasažieru skaitu

Kamēr jaunais satiksmes ministrs uzdod pārskatīt virkni jautājumus, tikmēr pati lidostas vadība lepojas ar panākumiem. Un pamatoti, jo saskaņā ar "ACI Europe" (Starptautiskā lidostu padome) datiem 2009. gada janvārī starptautiskā lidosta "Rīga" apkalpoja par 10,3 procentiem vairāk pasažieru, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Vienlaikus Eiropas lidostu kopējais pasažieru satiksmes apjoms ir krities par 10,7 procentiem, salīdzinot ar 2008. gada janvāri. Tādējādi "Rīga" ir trešā straujāk augošā lidosta Eiropā pēc Lježas un Sofijas lidostām, stāsta lidostas preses sekretārs Mārtiņš Langrāts.

Kaimiņvalstu lidostām neveicas

Lidosta viennozīmīgi ir ieguvēja arī no kaimiņu ķībelēm – gan Viļņas, gan Tallinas lidostas piemeklējuši skarbi laiki. Lidosta "Rīga" apkalpo vairāk pasažieru nekā Tallinas un Viļņas lidostas kopā.

M. Langrāts norādīja, ka uzskatāms rādītājs tam ir arī Igaunijā un Lietuvā reģistrēto automašīnu īpatsvara palielinājums Rīgas lidostas autostāvvietās, turklāt arī pašā lidostas ēkā aizvien biežāk skan kaimiņvalstu valoda – lidostai "Rīga" ir izdevies daļēji iegūt kaimiņvalstu pasažierus.

Lai gan Viļņas lidostā pērn apkalpoto pasažieru skaits, salīdzinot ar 2007. gadu, palielinājās par 16,2 procentiem, šā gada pirmo mēnešu statistikas rādītāji iezīmē negatīvas tendences. Pirmajos divos mēnešos vien apkalpoto pasažieru skaits sarucis par 27,3 procentiem, kas cieši saistīts ar "flyLal" bankrotu. Līdz ar to ir liegta iespēja lietuviešiem no Viļņas nokļūt daudzos galamērķos. Turklāt panīkums lidostā apdraud arī citas nozares. Piemēram, Viļņas taksometru pakalpojumu sniedzēji sūdzas, ka klientu skaits no lidostas samazinājies gandrīz uz pusi.

Viļņas lidostas jaunais ģenerāldirektors Toms Vaišvila spiests domāt, kā atgūt pasažierus. Viena no iespējām – sākt piedāvāt lidsabiedrībām uz pusi zemākas pakalpojumu cenas. Agrāk Viļņas lidostā nodokļi vienam pasažierim bija vieni no lielākajiem ne tikai Baltijā, bet arī Eiropā.

Lejupslīdi piedzīvo arī Tallinas lidosta, kuru nolemts nodēvēt bijušā valsts prezidenta Lennarta Meri vārdā. Skaidrs piemērs tam ir februāra dati, kad Tallinas lidostā tika apkalpoti gandrīz 92 000 pasažieru, tas ir apmēram par 30 procentiem mazāk nekā pērn attiecīgajā laika posmā. □

Aviokompānijas pāriet uz taupības režīmu

Ludmila Glazunova

Aviokompāniju zaudējumi pērn pārsnieguši pat vispesimistiskākās prognozes. Tie sasniedza kopumā astoņus miljardus ASV dolārus jeb 4,4 miljardus latu. Ekonomiskā krīze likusi daudzām lidsabiedrībām ieviest taupības režīmu, būtiski samazinot strādājošo skaitu un “iesaldējot” algas.

“airBaltic” taupa uz birojiem un atceļ tukšos reisus

Arī “airBaltic” ir ieviesusi taupības režīmu – ekonomisku apsvērumu dēļ slēgti reģionālie biroji Liepājā un Daugavpilī. “Samazinoties iedzīvotāju pirktspējai, kritušies biroju pārdošanas apjomi, tāpēc “airBaltic” nolēmis veikt optimizāciju, lai samazinātu izdevumus, slēdzot birojus. Pasažieri turpmāk biļetes varēs iegādāties internetā, kas ir finansiāli izdevīgāk, vai arī attiecīgo pilsētu tūrisma aģentūrās,” pastāstīja “airBaltic” viceprezidents korporatīvo komunikāciju jautājumos Jānis Vanags.

Aviokompānija rūpīgi seko līdz lidmašīnu piepildījumam. Ja uz kādu reisu nav pietiekošs pasažieru skaits, tad, laicīgi paziņojot, lidojums konkrētajā dienā tiek atcelts. Pasažieriem nav jāmaksā par tukšajām vietām, norādīja J. Vanags.

“airBaltic” esot arī krietni samazinājusi reklāmas budžetu, īpaši ārvalstīs. Taču J. Vanags šo informāciju nekomentēja, norādot, ka tā ir “kompānijas iekšējā lieta”.

KLM aiziet no Rīgas

Ludmila Glazunova

No 29. jūnija savus reisus uz Rīgu vairs neveiks aviokompānija “Air France – KLM”. Pēdējais šīs aviokompānijas lidojums no Rīgas notiks 28. jūnijā. Līdz ar to lidostu “Rīga” pamet aviokompānija, kas bija ļoti ērta pasaules apceļotājiem.

KLM nodrošināja divus lidojumus dienā no Rīgas uz Amsterdamu, taču maršruts nav bijis ienesīgs. Pērn aviokompānija starp Rīgu un Amsterdamu pārvadājusi

Pasažieriem “Lufthansa” kļūst vēl mobilāka

Ludmila Glazunova

No 23. marta aviokompānijas “Lufthansa” pasažieri, kas izlido no Rīgas, Viļņas un Tallinas uz Frankfurti, var izmantot jauno mobilo iekāpšanas kartes pakalpojumu (*Mobile boarding pass*). Pasažieriem, kuriem ir mobils tālrunis ar interneta pieeju, tagad ir iespēja saņemt elektronisko iekāpšanas karti savā e-pastā vai kā SMS linku. Mobilajā

Taupa uz algām un cilvēkresursiem

Tīkmēr pasaulē aviokompānijas pieņem nopietnus lēmumus izdevumu samazināšanai, arī tās, kas nodrošina gaisa satiksmi no Rīgas. “Finnair” ir paziņojusi, ka uz laiku likvidēs visas 1600 darba vietas tehnisko pakalpojumu struktūrvienībā, tādējādi uz darbaspēka izmaksām ietaupot ap septiņiem miljoniem eiro.

Savukārt “Lufthansa” taupības režīmu plāno uzsākt nedaudz lēnāk un maigāk, nevis atlaižot darbiniekus, bet apmēram 1000 apkalpotājiem samazinot darba stundu skaitu. “Ryanair” no darba atlaidusi vairākus desmitus darbiniekus, bet ar citiem panākusi vienošanos par pagaidu darba algu “iesaldēšanu”.

Arī “Estonian Air” grasās pamatīgi savilkst jostu, slēdzot virszemes apkalpošanas struktūrvienību un likvidējot ap 120 darbvietu.

Zaudējumi pārsniedz prognozes

Starptautiskās gaisa satiksmes asociācijas (IATA) paziņojumā norādīts, ka pērn aviokompāniju zaudējumi sasnieguši astoņus miljardus dolāru iepriekš prognozēto piecu miljardu dolāru jeb 2,7 miljardu latu vietā. Pērnā gada pēdējā ceturksnī vien zaudējumi pārsniedza četrus miljardus dolāru jeb 2,2 miljardus latu, kas saistīts ar saspringto situāciju – ievērojami pasliktinājās gan globālā kredītēšana, gan pasaules mēroga finanšu un ekonomikas krīze. Nelabvēlīgie apstākļi samazinājuši arī pašu lidsabiedrību vērtību, jo to akciju cenas kopš šā gada sākuma samazinājušās par vairāk nekā 40 procentiem. □

95 000 pasažieru, pārvadājumu tirgū aizņemot 2,5 procentus.

Pagaidām nav skaidrs, kurš nodrošinās KLM saistītos lidojumus. “Mēs apsveram vairākas iespējas, kā saglabāt komerciālo darbību, bet pagaidām nekas vēl nav izlemts,” visai izvairīga atbildēja KLM Mediju attiecību departamenta preses sekretāre *Marisca Kensenhuis*. Šobrīd lidojumus uz Amsterdamu nodrošina aviokompānija “airBaltic”, taču reiss ir tikai reizi nedēļā, un vasaras grafikā patlaban nav paredzēts palielināt lidojumu skaitu šajā maršrutā. □

airBaltic

Izmaiņas lidojumos no Viļņas lidostas

Sākot no 15. aprīļa aviokompānija vienu no lidojumiem maršrutā Viļņa-Rīga veiks ar lielāku lidmašīnu – “Boeing 737”, aizstājot līdzšinējo “Fokker 50”. Tajā pat laikā “airBaltic” atcels lidojumus no Viļņas uz Stokholmu (no 10. aprīļa), Minheni (no 5. aprīļa) un Milānu (no 16. aprīļa). Pasažieriem būs iespēja lidot uz šiem galamērķiem no Rīgas, izmantojot pievilcīgas aviobiļešu cenas un ērtus savienojumus.

Tiešie lidojumi no Rīgas uz Palangu

No aprīļa “airBaltic” uzsāk tiešos lidojumus no Rīgas uz Palangu astoņas reizes nedēļā. Aviokompānija lidojumu izpilda ar “Fokker 50” tipa lidmašīnu, tā ilgums ir 45 minūtes. Vienvirziena biļešu cena ir no LVL 25, ieskaitot lidostu nodevas un transakcijas maksu.

Sākot no 1. jūnija, aviokompānija palielinās lidojumu biežumu līdz 10 reizēm nedēļā, ieviešot papildu lidojumus pirmdienās un piektdienās.

Jaunos lidojumus jau iecienījuši pasažieri, kuri ceļo no Palangas uz Rietumeiropu (Parīzi, Amsterdamu, Dublinu, Londonu, Kopenhāgeni) un Vidusjūras reģionu (Barselonu, Romu, Milānu).

Tiešie lidojumi no Rīgas uz Trumsi Norvēģijā

“airBaltic” uzsāk tiešos lidojumus no Rīgas uz Norvēģijas pilsētu Trumsi četras reizes nedēļā – otrdienās, trešdienās, piektdienās un svētdienās. Aviokompānija lidojumu izpildīs ar “Boeing 737-500” tipa lidmašīnu un tā ilgums būs 2 stundas un 40 minūtes. Vienvirziena biļešu cena būs no LVL 49, ieskaitot lidostu nodevas un transakcijas maksu.

“airBaltic” sāks tiešos lidojumus no Rīgas uz Dušanbi

“airBaltic” būs vienīgā ES aviokompānija, kas veiks lidojumus uz Dušanbi. Aviokompānija turpinās iesākt stratēģiju, kas paredz jaunu austrumu galamērķu atklāšanu NVS valstīs.

“airBaltic” veiks tiešos lidojumus no Rīgas uz Dušanbi divas reizes nedēļā – pirmdienās un piektdienās. Aviokompānija lidojumu izpildīs ar “Boeing 737” tipa lidmašīnu un tā ilgums būs 5 stundas 30 minūtes. Vienvirziena biļetes cena būs no LVL 139, ieskaitot lidostu nodevas un transakcijas maksu.

“airBaltic” piedāvā plašākas iespējas mājas lapā

Sākot no šī gada 25. marta, Latvijas nacionālā aviosabiedrība “airBaltic” ir uzlabojusi interneta mājaslapu www.airBaltic.com. Šobrīd “airBaltic” mājaslapā var iegādāties aviobiļetes uz 367 galamērķiem un 3924 dažādām lidojumu savienojumu kombinācijām. Aviokompānija internetā piedāvā iespējas reģistrēties lidojumam, pasūtīt maltīti lidojuma laikā, iegādāties apdrošināšanu, kā arī rezervēt viesnīcu un irēt automašīnu.

No Rīgas uz Stokholmu kursēs jauns un modernāks prāmis

Zane Auziņa

Trijos gados, kas pagājuši kopš 2006. gada 6. aprīļa, kad a/s "Tallink Grupp" atklāja maršrutu starp Latviju un Zviedriju, līnijā apkalpoti teju miljons pasažieru. Neraugoties uz apkārt valdošo krīzi, "Tallink" pārvadāto pasažieru skaits katru mēnesi palielinās. Tādēļ pašreizējais prāmis M/S "Regina Baltica" tiek nomainīts ar daudz plašāko un modernāko M/S "Romantika". Pirmo reizi pasažieri no Rīgas uz Stokholmu ar M/S "Romantika" dosies 8. maijā.

"2006. gada 6. aprīlis bija nozīmīga diena ne tikai "Tallink" darbībā, bet arī Latvijas kuģniecības vēsturē," – notikumus, kas risinājās pirms trim gadiem, atceras a/s "Tallink Latvija" izpilddirektors Hillards Tauris. "Satiksmi starp Rīgu un Stokholmu atklājām ar prāmi M/S "Fantaasia", kuru vēlāk nomainīja jau prāvāks prāmis M/S "Regina Baltica". Iesākumā gadu kursējām ik pārdienu, bet kopš 2007. gada 26. aprīļa ar diviem prāmjiem atklājām regulāru ikdienas satiksmi starp Rīgu un Stokholmu," stāsta H. Tauris.

36 mēnešu periodā – laikā no 2006. gada 6. aprīļa līdz 2009. gada 31. martam – maršrutā Rīga – Stokholma abos virzienos kopumā ir apkalpoti 920 852 pasažieri, pārvadāti 133 416 transporta līdzekļi un 31 883 kravas vienības. Tagad ar nepacietību tiek gaidīts līnijas miljonais pasažieris, kuram tiks pasniegta lieliska "Tallink" pārsteiguma balva.

Hillards Tauris uzsver, ka līnija tiek pastāvīgi atjaunota ar jaunākiem un modernākiem kuģiem. "Satiksmi starp Rīgu un Stokholmu ir nodrošinājuši 4 kuģi: M/S "Fantaasia", M/S "Vana Tallinn", M/S "Regina Baltica" un M/S "Festival". No 8. maija M/S "Regina Baltica" tiks nomainīta ar jaunāku, lielāku un modernāku kuģi – M/S "Romantika", kas kopā ar M/S "Festival" turpinās nodrošināt ikdienas satiksmi starp abu pilsētu ostām.

A/s "Tallink Latvija" tirdzniecības un mārketinga direktore Baiba Muceniece atzīst, ka pretēji krīzes apstākļos pierastajam samazinājumam gluži vai visās dzīves jomās "Tallink" darbības rezultāti ir ar pozitīvu zīmi. "Šogad "Tallink" pārvadāto pasažieru skaits vidēji mēnesī ir par 30 procentiem lielāks nekā attiecīgajā mēnesī iepriekšējā gadā. Būtisks pasažieru skaita pieaugums bija šā gada janvārī, nedaudz mazāks, bet joprojām augsts tas bija arī februārī. Tas rosina domāt nevis par kādas struktūras vai pakalpojumu klāsta samazināšanu, bet gluži pretēji – par paplašināšanos. Tādēļ arī tika pieņemts lēmums modernizēt līniju Rīga – Stokholma," stāsta B. Muceniece.

M/S "Romantika" ir viens no lielākajiem "Tallink" prāmjiem, kas kursē Baltijas jūrā. Tas ir plašs izklaides centrs, kas piedāvā iepirkšanās iespējas, atpūtu kādā no diskotēkām vai restorāniem

Prāmis M/S "Romantika" ļaus nodrošināt pasažieriem lielākas ērtības un aicināt uz klāja vairāk braucēju. "Tallink" prognozē, ka līdz ar "Romantikas" ienākšanu Rīgas pasažieru ostā, interesentu skaits pieaugs gan Latvijas, gan arī Zviedrijas iedzīvotāju vidū. Un būtiski ir arī tas, ka modernāks prāmis nenozīmē, ka tiks "modernizētas", proti, paaugstinātas arī cenas.

"Mēs nevaram sacīt, ka krīze vispār nav ietekmējusi mūsu kompāniju. Piemēram, analizējot ienākošo zvanu skaitu mūsu informācijas centrā, jūtam, ka to skaits samazinās. Taču "Tallink" strādā pie jauniem pakalpojumiem, interesantām programmām, kas klientiem šķiet saistošas. Ir jāsaprot, ka par cenu, kas ir līdzvērtīga maksai par vienu nakti kādā viesu namā vai viesnīcā, mēs piedāvājam parūpēties par pilnvērtīgām brīvdienām. Mūsu cenā ir iekļauta gan maksa par nakšņošanu, gan ceļojums, gan arī daudzveidīga atpūtas programma. Mūsu piedāvājums ļauj cilvēkiem vismaz minibrīvdienās atpūsties un aizmirst par ikdienas problēmām. Un mēs jūtam, ka braucēji to novērtē," stāsta B. Muceniece.

Salīdzinājumā ar citiem "Tallink" maršrutiem tieši līnijā starp Latviju un Zviedriju jūtam joprojām lielākais pasažieru skaita pieaugums, turklāt tas vērojams abos virzienos – kā no Rīgas uz Stokholmu, tā no Stokholmas uz Rīgu. □

Fakti

A/s "Tallink Grupp" pārvadāto pasažieru skaits

- A/s "Tallink Grupp" 2008./2009. finanšu gada 2. ceturksnī – laikā no 2008. gada 1. decembra līdz 2009. gada 28. februārim – kopumā apkalpoja 1 807 414 pasažierus, t. i., par 15 procentiem vairāk salīdzinājumā ar attiecīgo periodu 2007./2008. finanšu gadā.
- 2008./2009. finanšu gada 2. ceturksnī "Tallink" pasažieru pieaugums vērojams visos galvenajos kompānijas maršrutos.
- Maršrutā starp Latviju un Zviedriju apkalpoti 83 992 pasažieri, tas ir par 43 procentiem vairāk nekā iepriekšējā finanšu gada attiecīgajā laika periodā.
- Maršrutā starp Igauniju un Zviedriju pārvadāts 212 341 pasažieris (+23%).
- Maršrutā starp Igauniju un Somiju pārvadāti 750 743 pasažieri (+14%).
- Maršrutā starp Somiju un Zviedriju pārvadāti 743 726 pasažieri (+14%).
- Somijas – Vācijas līnijā trīs prāmju vietā šobrīd kursē divi prāmji.
- 2. ceturksnī maršrutā starp Somiju un Vāciju pārvadāti 16 612 pasažieri (-33%).
- 2009. gada februārī "Tallink" kopumā pārvadājis 601 218 pasažieru (-0,8%).
- Līnijā Rīga – Stokholma februārī apkalpoti 23 321 pasažieri (+26%).
- 2009. gada martā pasažieru skaits līnijā Rīga – Stokholma sasniedza 27 864 pasažierus (+10%), tika pārvadāts 4221 transporta līdzeklis (+2%) un 1009 kravas vienības (-8%).
- A/s "Tallink Grupp" finanšu gads sākas 1. septembrī un beidzas nākamā gada 31. augustā.
- A/s "Tallink Latvija" ir Igaunijas kuģniecības kompānijas a/s "Tallink Grupp" meitas uzņēmums. A/s "Tallink Grupp" ir vadošā pasažieru pārvadājumu kompānija Baltijas jūras Ziemeļu reģionā, un tā veic regulāru satiksmi 7 dažādos maršrutos starp Igauniju, Zviedriju, Latviju, Somiju un Vāciju.
- Prāmji kursē ar "Tallink" un "Silja Line" zīmolu.
- Kompānija kopumā nodrošina vairāk nekā 6900 darba vietu.

Prāmis Liepāja – Lībekā tuvāk tūristiem

Ludmila Glazunova

Prāmis “Ave Liepaja” kustību maršrutā Liepāja – Travemünde uzsāka tikai pērnā gada nogalē. Kompānijas “Ave Line” izpilddirektors Rauls Štukas neslēpj, ka šā gada sākumā – janvārī un februārī – prāmja piepildījums bijis salīdzinoši neliels – mazāks, nekā iepriekš prognozēts, taču martā situācija esot uzlabojusies – tirgus sācis atdzīvoties.

“Nepiepildījās mūsu cerības par iepirkšanās tūrēm Ziemassvētku un Jaungada laikā – šķiet, doties uz Vāciju iepirkties vairs nav aktuāli,” uzsvēra R. Štukas. Viņaprāt, tūristi prāmju līniju vairāk sāks izmantot vasaras sezonā. Tieši tādēļ kompānija plāno līdz vasaras sākumam šajā līnijā palaist vēl otru prāmi, norādīja R.Štukas.

Tagad prāmis ir kļuvis pieejamāks liepājniekiem. Viesnīcā “Europa City Amrita” kopš marta darbu sācis jauns prāmja biļešu iegādes punkts.

Līdz šim Liepājā biļetes varēja iegādāties tikai ostas kompānijā “Terrabalt” un tūrisma aģentūrā “Maks”.

Prāmju līnija kļuvusi pieejamāka arī ģimenēm, jo šobrīd piedāvā jaunas un izdevīgas cenas ceļotājiem ar ģimeni. Ģimenes pakete (divi pieaugušie + divi bērni + automašīna) izmaksā vien 250 eiro vienā virzienā. Cenā iekļautas ne tikai ostu nodevas un pats brauciens, bet arī brokastis. “Uz prāmja ierīkots

bērnu stūrītis mazāko prāmja pasažieru vajadzībām. Tūrisma operatori izveidoti arī īpaši piedāvājumi grupām,” informē “Ave Line”.

Liepājas domes priekšsēdētājs Uldis Sesks pozitīvi vērtē to, ka Liepājā atjaunojusies regulāra prāmju satiksme. Pagaidām gan vēl būtisku tūristu skaita pieaugumu vēju pilsēta nav sajutusi, taču pastāv cerības, ka tuvojošies siltajam laikam, palielināsies vācu tūristu skaits.

Uldis Sesks atzīst, ka pagaidām Liepājas pilsētai nav izveidojusies cieša sadarbība ar Lībekas pilsētu. “Mums vajadzētu organizēt Lībekā prezentāciju,” norādīja pilsētas mērs, piebilstot, ka informācijas pieejamība noteikti veicinātu pasažieru plūsmu. Turklāt pilsēta jau ir pierādījusi, ka spēj uzņemt daudz viesu, kā to uzskatāmi pierāda ikgadējā “Beach Party” un citi lieli masu pasākumi. □

Pārsvārā šo prāmju līniju iecienījuši kravas auto, bet tūristi iespēju pa ūdensceļu aizkļūt līdz Lībekai līdz šim izmantoja ļoti maz

Ventspils meklē operatoru prāmju līnijai uz Sāremā

Ludmila Glazunova

Kompānijas “Saaremaa Laevakompanii” meitasuzņēmums “EP Online” paziņojis, ka šogad prāmis maršrutā Sāremā – Ventspils vairs nekursēs. Šī lēmuma pieņemšana saistīta ar pašreizējo ekonomisko situāciju. Ventspils Brīvostas pārvalde tomēr vēlas saglabāt prāmju līniju, tādēļ meklē jaunu operatoru.

“Saaremaa Laevakompanii” vadība skaidro, ka pašreizējais ekonomiskais klimats neļauj cilvēkiem realizēt savus atpūtas plānus, turklāt augušas arī prāmja izmaksas. Taču tas nenozīmē, ka no šīs prāmju līnijas kompānija atteiksies uz mūžīgiem laikiem – ja būs pietiekams pieprasījums, iespējams, līnija tiks atjaunota jau nākamgad. Jāatgādina, ka “Saaremaa Laevakompanii” meitasuzņēmums “SSC Ferries” atklāja maršrutu Sāremā – Ventspils 2005. gadā. Sezonas laikā notika astoņi līdz desmit braucieni nedēļā. Četrus gadus laikā maršrutā Sāremā – Ventspils tika apkalpoti vairāk nekā 60 000 pasažieru no aptuveni 30 dažādām valstīm. Tiesa gan, pēdējos gados piedzīvots kritums – ja 2007. gadā pasažieru skaits šajā prāmju līnijā bija 15 000, tad pērn tas samazinājās līdz 12 000, liecina Ventspils tūrisma informācijas biroja apkopotā informācija.

“Ir zināmas cerības, ka prāmju līnija tiks saglabāta,” pavēstīja Ventspils tūrisma informācijas centra vadītājs Guntars Seilis. Brīvostas pārvalde šobrīd strādājot pie jauna operatora meklējumiem, taču pagaidām vēl nav skaidrības,

kurš nodrošinātu satiksmi maršrutā Ventspils – Sāremā, un kāds prāmis varētu to apkalpot.

“Prāmju līnija nepašaubāmi ir svarīga tūrisma sastāvdaļa – palielinās gan ostas, gan arī naktsmītņu noslogojums,” norādīja G. Seilis. Pārsvārā prāmju līniju izmantojuši igauņi, kā arī vācu un somu tūristi. Pārāgri prognozēt, vai šogad potenciālo braucēju skaits palielināsies vai samazināsies, taču, kā uzsvēra G. Seilis, interese par šo prāmju līniju ir Lietuvas tūrisma kompānijām, kas jau tagad esot gatavas slēgt līgumus.

Tomēr G. Seilis atzīmē – pat ja operatoru neizdosies atrast, Ventspils būs tūristu iecienīts galamērķis. “Tas nav nāvīgs trieciens. Uz Ventspili tūristu plūsma pārsvārā dodas pa sauszemi, un prāmju līnijas trūkums nenozīmē, ka šī nozare pilsētā apstāsies,” piebilda G. Seilis.

Izrādās, “Saaremaa Laevakompanii” atteiksies ne tikai no līnijas Ventspils – Sāremā apkalpošanas. Kompānija Sāres apriņķa valdei nosūtījusi vēstuli, kurā paziņoja, ka pārtrauc Roņu salas prāmju līnijas apkalpošanu. “Atteikšanos uzņēmums pamatoja ar to, ka ar valsts atvēlētajiem trīs miljoniem kronu (134 700 latu) nepietiek, lai nodrošinātu līnijas darbību, neciešot zaudējumus,” Igaunijas medijiem atklāja apriņķa valdes Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs Mika Menniks. Šobrīd apriņķis meklē jaunu pārvaldātāju, un jau ir notikušas sarunas ar vairākiem potenciālajiem līnijas apkalpotājiem. Pašvaldībai gan jāpasteidzas, jo prāmju sezona sākas jau 1. maijā. □

KORPORATĪVO MEDIJU CENTRS

CorpMedia

Korporatīvo mediju veidošana:

- avīzes un žurnāli darbiniekiem
- avīzes un žurnāli klientiem
- nozaru avīzes un žurnāli

Varam uzņemties pilnu ciklu vai arī tikai kādu no procesiem:

- stratēģijas izstrādāšana
- satura plānošana
- projekta vadība
- dizaina izstrādāšana
- rakstu sagatavošana
- zīmējumi, grafikas
- foto
- rakstu literārā rediģēšana
- izdevuma maketēšana
- rakstu un/vai maketa korektūra

Piesaistot apakšuzņēmējus, varam nodrošināt arī:

- drukāšanu
- izplatīšanu
- reklāmu

SIA “CorpMedia”

Emburgas iela 9, Jelgava, LV-3002
www.corpmedia.lv

E-pasts: corpmedia@corpmedia.lv
Telefons/fakss: +371 63023900
Mob. +371 26624466

Vienīgā organizācija Latvijā, kas specializējusies korporatīvo mediju jomā

Par Latgales tūrisma interesējas Sanktpēterburgā

Inga Vonoga,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras
Latgales reģiona tūrisma biroja vadītāja

Latgales reģiona tūrisma informācijas centri un uzņēmēji sadarbībā ar LR ģenerālkonsulātu Sanktpēterburgā 26. martā organizēja darba semināru "Tavas skaistākās brīvdienas Latgalē".

Sanktpēterburga ir nozīmīgs tūrisma tirgus, un prieks, ka latgaliešu uzaicinājumam atsaucās 48 Sanktpēterburgas tūrisma aģentūras.

Ģatavojoties šim semināram, tika sagatavota īpaša piedāvājuma programma, kas informētu un ieinteresētu Sanktpēterburgas tūrisma aģentūras par Latgales tūrisma piedāvājumu. Notika septiņas Latgales tematiskās prezentācijas, t.sk. iekļauti tādi resursi kā kultūrvēsturiskais mantojums, kulinārais mantojums, aktīvais tūrisms, amatniecība u.c. Prezentācijas papildināja sagatavots izdales materiālu klāsts.

Tikšanās Sanktpēterburgā starp tūrisma pakalpojumu sniedzējiem un klientiem bija viens no nozīmīgākajiem šāda veida pasākumiem Latgales reģiona tūrisma veicināšanai. Šobrīd ir labvēlīgi priekšnosacījumi veiksmīgai sadarbībai starp Latgales un Krievijas tūrisma tirgu: vēsturiskās saiknes, Krievijas ceļotāju nostalgija pēc "senajiem laikiem", attīstīts transporta un sakaru tīkls, interesants tūrisma produktu un pakalpojumu piedāvājums.

A/s "Rīgas Miesnieks" piegādā precī arī viesnīcām, viesu namiem, restorāniem un kafējnīcām visā Latvijā

Sīkāka informācija pa bezmaksas tālruni 80005100
www.miesnieks.lv
miesnieks@miesnieks.lv

Kurzemes Tūrisma asociācijai jauna vadītāja – Monta Krafte

Sanita Liepiņa

1. aprīlī Talsos 9. tūrisma konferencē tikās Kurzemes tūrisma uzņēmēji. Viens no kopsapulces darba kārtības jautājumiem bija KTA valdes, valdes priekšsēdētāja un revidenta vēlēšanas. Līdz šim priekšsēdētāja pienākumus pildīja Ventspils tūrisma informācijas centra vadītājs G. Seilis. Ar lielu balsu vairākumu noskaidrojās, ka turpmākos divus gadus tas būs viņa kolēģes, Liepājas reģiona Tūrisma informācijas biroja vadītājas, Montas Kraftes uzdevums.

Līdzšinējais valdes priekšsēdētājs Guntars Seilis uzskata, ka būtiskākais ieguvums tūrisma uzņēmējiem ir pārveidotā Kurzemes reģio-

na interneta mājaslapa www.kurzeme.lv. Tajā turpmāk tiks sniegta galvenokārt informācija par asociācijas biedriem un lielāks uzsvars likts uz tūrisma sadaļu.

KTA izpilddirektore Jana Bergmane pastāstīja, ka šī gada sākumā asociācijas pārstāvji piedalījās septiņos starptautiskajos gadatirgos, tai skaitā Nīderlandē, Somijā, Briselē un Berlīnē. Aptaaujās konstatēts, ka lietuviešus un igauņus interesē atpūta pie jūras, ekskursijas pa pilsētām un ievērojamiem objektiem, aktīvais un dabas tūrisms. Savukārt tālāko Eiropas valstu tūristu zināšanas par Latviju joprojām bieži vien aprobežojas ar Rīgu, tāpēc jāturpina reklamēt novadu piedāvājumu. □

Zemgalē atjaunots Īles partizānu bunkurs

Inese Turkupole-Zilpure,
Zemgales Tūrisma asociācijas
valdes priekšsēdētāja

Atjaunotais Īles partizānu bunkurs, kuru svinīgi iesvētīja 17. martā, ir ne tikai cieņas apliecinājums nacionālajiem partizāniem, bet arī interesants apskates objekts, kas ļaus pamatīgāk iepazīt vēl vienu Latvijas vēstures traģisko lappusi.

Baltijas valstīs lielāko bunkuru 1948. gadā Īles mežos izbūvēja apvienotās latviešu un lietuviešu grupas partizāni, lai turpinātu cīnīties pret padomju varu. 27 cilvēku lielo grupu vadīja gados jaunais komandieris Kārlis Krauja (īstajā vārdā Visvaldis Brizga). 1949. gada 17. martā 24 partizāni, kas tobrīd atradās bunkurā, izcīnīja savu pēdējo kauju pret 760 vīru lielo Valsts drošības ministrijas jeb čekas

karaspēku. Bojā gāja 15 partizāni, deviņi tika sagūstīti un kopā ar atbalstītājiem izsūtīti uz Sibīriju.

Tagad – kaujas 60. gadadienā – bunkurs atjaunots tieši tāds, kāds tas bija pirms saprīdzināšanas. Atjaunošanas darbā palīdzēja daudzi atbalstītāji un talcinieki.

Bunkura iekšpusē redzama krāsniņa, galds, šauras lāviņas, uz kurām gulējuši partizāni. Taču tas vēl nav pilnībā pabeigts. Darbi turpināsies, sākoties siltākam laikam, tāpēc Biruta Rodoviča, kura ir apņēmusies veikt gides pienākumus, lūdz interesentus vēl pagaidīt. Lai bunkuru pasargātu no postījumiem, tas tiks atslēgts tikai apmeklētājiem, kuri savu vizīti pieteiks iepriekš, taču piemiņas vietu var apskatīt ikviens arī bez iepriekšējas pieteikšanās. Pie bunkura izvietots arī informācijas stends. □

Vidzemē – muižas, pilis un pilsdrupas

Agnese Ramata,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras
Vidzemes reģiona Tūrisma biroja vadītāja

2009. gadā Vidzemes reģionā plānots uzsākt virkni starptautiska un vietēja mēroga projektu ar mērķi sakārtot tūrisma infrastruktūru, lai veicinātu tūrisma vides attīstību un atvieglotu tūristu plūsmas pārvietošanos. Trīs no šiem projektiem saistīti ar Vidzemes muižām, pilīm un pilsdrupām.

Siguldā projekta "Siguldas pilsdrupu rekonstrukcija un infrastruktūras pielāgošana tūrisma produkta attīstībai" ietvaros paredzēts rekonstruēt Siguldas pilsdrupas, padarot tās pieejamas apmeklētājiem arī no iekšpusēs, kā arī labiekārtot pilsdrupu teritoriju. Te izveidos skatu platformas, kas pieejamas arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Pilsdrupu rekonstrukciju plāno realizēt trīs gadu laikā.

Projekts "Cēsu pilsmuižas parka atjaunošana tūrisma attīstībai" risināsies 19 mēnešus, un tā rezultātā tūristiem būs unikāla iespēja apskatīt vienīgo Riekstu kalna Veccēsu pils mūra atsegumu, kas līdz šim aprakstīts tikai zinātniskajā literatūrā. Plānots atjaunot estrādes skatītāju laukumu, rekonstruēt gājēju celiņus, kā arī Cēsu pilsmuižas parka ainavas tiks atsvaidzinātas ar divām jaunām lapenēm, atjaunotu kiosku un K. G. fon Zīvera piemiņekli. Par visiem jaunumiem pils parkā tiks uzstādīti informatīvi stendi, kā arī būs pieejamas brošūras piecās valodās un interneta mājaslapa.

Projektā "Cēsu pils kompleksa revitalizācija tūrisma attīstībai" tiks turpināts darbs pie Jau-nās pils rekonstrukcijas un interjera apdares restaurācijas. Viens no projekta uzdevumiem ir nodrošināt objekta pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. □

Jūrmalā vairāk viesu no Krievijas un Polijas

Dace Strēle,
Jūrmalas pilsētas domes Tūrisma un ārējo sakaru nodaļas vadītājas vietnieces p. i.

Saskaņā ar CSP datiem tūristu skaits Jūrmalā 2008. gadā palicis gandrīz nemainīgs salīdzinājumā ar 2007. gadu. Jūrmalu apmeklējuši apmēram 128 010 tūristu. Šie statistikas dati norāda to tūristu skaitu, kas pilsētā uzturas vismaz vienu diennakti un nakšņo kādā no oficiālajām naktsmītnēm. Tika apkopotas 42 Jūrmalas naktsmītnes un to sniegtā informācija.

Analizējot datus par tūristu skaitu 2008. gadā pa ceturkšņiem, jāatzīst, ka vislielākais viesu skaits un pieaugums salīdzinājumā ar to pašu periodu 2007. gadā ir 3. ceturksnis (jūlijs, augusts, septembris). Tas skaidrojams ar lielo kultūras un sporta pasākumu skaitu pilsētā, pludmales sezonas piedāvājumu un plašajām atpūtas iespējām.

Viesu sadalījums pa valstīm

Latvija – 35 786 – 28%
Krievija – 18 900 – 15% (+14,8%)
Igaunija – 16 565 – 13%
Lietuva – 15 117 – 12% (+6,7%)
Somija – 7 000 – 5%
Vācija – 5 819 – 4,5% (+4,4%)
Norvēģija – 5 473 – 4%
Baltkrievija – 4 978 – 3,8% (+1,6%)
Zviedrija – 4 717 – 3,6%
Polija – 2 085 – 2% (+56%)

Joprojām Jūrmalas pilsētu visvairāk apmeklē viesi no Latvijas (28% no kopējā tūristu skaita). Joprojām galvenais ārvalstu tūrisma tirgus ir Krievija, Igaunija un Lietuva. Vislielākais viesu skaits pieaugums ir no Polijas – par 1162 (+56%) viesiem vairāk salīdzinājumā ar 2007. gadu. Liels pieaugums novērojams no Krievijas tūristu puses, un salīdzinājumā ar 2007. gadu tas ir pieaudzis par 14,8%, kas skaidrojams ar to, ka Jūrmalas pilsēta joprojām ir pievilcīga viesiem no Krievijas, un veiktās mārketinga aktivitātes Krievijā un tās reģionos veicinājušas šo viesu interesi un izvēli ceļojumam. 2008. gadā Jūrmalas pilsēta ieguva prestižo “Travel.ru” balvu par labāko Baltijas jūras piekrastes kūrortu, kas apliecina to, ka mūsu kūrortu ir iecienījuši viesi no Krievijas un tas mūsdienās nav zaudējis savu popularitāti.

Analizējot viesu sadalījumu pa valstīm, jāatzīmē, ka liela daļa no ārvalstu tūristiem ir viesi no Skandināvijas valstīm (Zviedrijas, Somijas un Norvēģijas). Tas skaidrojams ar veiktajām mārketinga aktivitātēm šajās valstīs, stabilo prāmju līniju no Stokholmas uz Rīgu, kas pēdējā gada laikā kļūst arvien populārāka, daudzajiem lidojumu reisiem ar “air-Baltic”, “Norwegian Airlines” un “Ryanair”, kas piedāvā tiešos lidojumus uz Zviedriju un Norvēģiju un lētas aviobiļetes. Daļība starptautiskajās tūrisma izstādēs un darbs semināros, Skandināvijas tūrisma profesionāļu un žurnālistu vizīšu organizēšana Jūrmalā arī veicina tūristu piesaisti no šī reģiona.

Vislielākais noslogojums 2008. gadā tū-

risma naktsmītnēs bijis sanatorijās (45,4%) un kempingos (36,6%), arī kūrorta viesnīcās (33,6%). Kopējais nakšņojumu skaits Jūrmalā 2008. gadā bija 402 686, kas liecina par to, ka tūristi Jūrmalas pilsētā vidēji uzturas trīs diennaktis.

Visilgāk 2008. gadā Jūrmalā uzturējušies tūristi no Baltkrievijas – to vidējais nakšņošanas (uzturēšanās) ilgums bijis 15 diennaktis. Tas skaidrojams ar faktu, ka viesi no Baltkrievijas ierodas Jūrmalā galvenokārt, lai izietu ārstniecības kursus Jūrmalas sanatorijās un kūrortviesnīcās. Otrajā vietā pēc nakšņojumu ilguma ir tūristi no Izraēlas, kuri vidēji Jūrmalā uzturējušies astoņas diennaktis, kā arī tūristi no Krievijas, kuri 2008. gadā vidēji pavadījuši četras diennaktis. Latvijas tūristu vidējais uzturēšanās ilgums Jūrmalā ir bijis trīs dienas.

“Tūrisms ir būtiska eksportprece, tāpēc būtu svarīgi, ka šī brīža ekonomiskajā situācijā jāsniedz atbalsts uzņēmējiem. Jūrmalas pilsētas dome jau gada sākumā samazināja kūrortnodevu, ko maksā Jūrmalas tūristu mītnes par tūristu izmitināšanu. Bet tas ir tikai neliels atbalsts uzņēmējiem. Lai piesaistītu vietējos un ārvalstu tūristus, liela uzmanība jāpievērš sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un cenu samazinājumam. Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) palielinājums no 5% uz 21% neveicina tūristu piesaisti un uzņēmējdarbības attīstību šajā nozarē, bet, tieši otrādi, to bremzē. Mūsu kaimiņvalstīs PVN šajā nozarē ir: Lietuvā – 9%, Igaunijā – 5%,” savu viedokli pauž Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdētāja 1. vietnieks A. Tampe. □

Ķemeru parkā gaidāma rekonstrukcija

Pašlaik 19.gadsimta arhitektūras liecības Ķemeru parkā ir bēdīgā stāvoklī, taču pārvērtības sola Jūrmalas pilsētas tūrisma attīstības stratēģijas 2007. – 2018. gadam īstenošana, kuras ietvaros plānots atjaunot vēsturisko Ķemeru kūrorta parku. Vienošanās par projekta “Ķemeru parka arhitektūras rekonstrukcija un renovācija” īstenošanu Jūrmalas pilsētas dome un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra noslēdza šā gada 17. martā.

Projekta ietvaros parka teritorijā, 9,3 ha platībā rekonstruēs tiltiņus, paviljonu – rotundu, kas atrodas uz “Milestības saliņas”, renovēs ūdenstorni un ierīkos tajā skatu torni, uzstādīs strūklaku, bērnu rotaļu laukumu, uzbūvēs sabiedrisko tualeti u.c.

Kopējās izmaksas – 3 343 784,28 latu, no kuriem Jūrmalas pilsētas domes līdzfinansējums 2643792,76 latu (79,04%), Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansējums – 699 991,52 latu.

Jūrmalas restorāni – labākie Latvijā

Konkursa “Latvijas labākais tirgotājs 2008” galveno balvu restorānu kategorijā ieguvis restorāns “Preatore”, kurš iepriekš tika atzīts par “Jūrmalas labāko ēdināšanas uzņēmumu”. Jūrmalas konkurss norisināsies šī gada pavasarī/vasarā. To rīko Jūrmalas pilsētas dome sadarbībā ar Jūrmalas uzņēmēju konsultatīvo padomi

TAVA ir jāsauglabā un jāattīsta

Aldis Kušķis,
Eiropas Parlamenta deputāts
(ETP-ED grupa)

Pašreizējā ekonomiskajā situācijā, kad daudzas tiešās pakļautības valsts iestādes tiek reorganizētas vai likvidētas, svarīgi panākt TAVA saglabāšanu. TAVA ir vienīgā leģitīmā instance, kas dod iespējas likumīgi atbalsēt un subsidēt Latvijas tūrisma eksportu.

Šobrīd, kad valsts pārvaldē tiek plānotas reorganizācijas un apvienošanas, noteikti būtu apspriežams priekšlikums – nevis iznīcināt Latvijas Institūtu, bet apvienot to ar TAVA. Šo divu organizāciju darbības sfēras un mērķi atsevišķos jautājumos pārklājas, tādējādi būtu iespējams saskaņot turpmāko attīstību un kopīgās darbības prioritāros virzienus. Izveidotā institūcija varētu kļūt par patiesu nacionālā tūrisma vadītāju; tā koordinētu sadarbību starp valsti, privāto sektoru un pašvaldībām, novēršot liekus tēriņus, tostarp izdevumus, kas saistīti ar neskaitāmu, turklāt pretrunīgu brošūru izdošanu un vairāku “oficiālo” interneta mājaslapu uzturēšanu, kas vērojama pašreizējā situācijā.

TAVA pievienošana kādai citai valsts aģentūrai, kurai jau ir noteikts risināmo jautājumu loks – piemēram, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrai, kura tūrisma veicināšanai varētu arī neierādīt nozīmīgu vietu prioritāro uzdevumu sarakstā, – kavētu tūrisma nozares attīstību un ilgtermiņā radītu zaudējumus industrijai un valsts ieņēmumiem kopumā.

Funkciju un struktūras pārvērtēšanas gadījumā piedāvāju jaunajai TAVA atstāt tikai un vienīgi Latvijas mārketinga funkciju. Administratīvo izdevumu samazināšana dotu iespēju daļu iekonomēto līdzekļu novirzīt konkrētiem tūrisma veicināšanas projektiem.

Noteikti izvērtējama ir TAVA konsultatīvas padomes izveidošana, par pamatu ņemot jau esošo LR Ekonomikas ministrijas Tūrisma nozares ekspertu padomes sastāvu (Egīls Griķis, Vita Jermoloviča, Juris Martinsons, Irēna Riekstiņa, Guntars Seilis, Raitis Sijāts, Gundega Zeltiņa, Juris Zudovs), kuru noteikti vajadzētu papildināt vismaz ar Rīgas pilsētas pārstāvi. Konsultatīvajā padomē būtu detalizēti apspriežamas prioritārās valstis, mērķgrupas un produkti, padome arī veiktu visu spēlētāju darbības koordināciju tūrisma jomā. Lai padomes lēmumi būtu koncentrētāki, par šādas Latvijas Nacionālās tūrisma padomes priekšsēdētāju varētu iecelt ekonomikas ministru, kura tiešā pakļautībā TAVA pildītu ikgadējos projektus un ilgtermiņa plānus, kuriem būtu visaptverošs industrijas atbalsts.

Veidos Latvijas tūrisma atbalsta klubus ārzemēs

Marita Neimane,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras
Sabiedrisko attiecību vadītāja

Tūrisma attīstības valsts aģentūra ir izstrādājusi jaunu sadarbības iespēju tūrisma nozarē esošajiem uzņēmumiem – veidot neformālus klubus, tādējādi veicinot sadarbību ar attiecīgās valsts tūrisma firmām, kuras piedāvā saviem klientiem Latvijas tūrisma iespējas.

Kluba ideja – apvienojot resursus, pastiprināti reklamēt iespēju atpūsties Latvijā. Kluba biedri reklamēs savos interneta resursos Latviju, kā arī izplatīs informācijas bukletus par Latviju, savukārt TAVA informēs par tām

vietām attiecīgajā valstī, kur varēs iegādāties ceļojumus uz Latviju. Kluba ideja sākotnēji tiks iedzīvināta Krievijā un Ukrainā, vēlāk arī citās valstīs.

Šī būs pavisam jauna un unikāla sadarbības forma, kas ļaus savādākā veidā komunicēt un veidot saikni ar citas valsts tūrisma firmām. TAVA piedāvā tūrisma nozarei darba virsmu, kas ir gatava strādāt Latvijas uzņēmumu labā.

Krievijas tirgū TAVA mērķis ir piesaistīt tūristus ne tikai festivāla “Jaunais vilnis” norises laikā, savukārt Ukrainā viens no galvenajiem uzdevumiem piedāvāt Latviju kā pievilcīgu ceļojuma galamērķi gan biznesa, gan kultūras tūristu vidū. □

Trešo gadu pēc kārtas notiks “Dižā Baltijas apceļošana”

Marita Neimane,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras
Sabiedrisko attiecību vadītāja

Tūrisma attīstības valsts aģentūras (TAVA) sadarbībā ar Lietuvas un Igaunijas valsts tūrisma organizācijām jau trešo gadu pēc kārtas veido Baltijas valstu tūrisma produktu popularizēšanas akciju – Dižā Baltijas apceļošana 2009.

Projekta galvenā ideja ir jaunu Baltijas tūrisma produktu popularizēšana, Latvijas tūrisma iespēju attīstīšanas veicināšana, rosinot sabiedrību – ģimenes, draugu grupas, darba kolektīvus – apmeklēt interesantākos Baltijas tūrisma objektus, kā arī veicināt savstarpējo informācijas apriti starp Baltijas valstīm.

Akcijas ietvaros tiks reklamēti jaunie un veiksmīgie tūrisma produkti, kā arī ar šī projekta starpniecību TAVA veido saikni starp potenciālo ceļotāju un tūrisma objektiem, veicinot vietējā tūrisma attīstību.

Vadoties pēc pozitīvās pieredzes iepriekšējos gados, arī šogad tiek plānota intensīva informatīva kampaņa Latvijas masu medijos, informējot par akcijā iesaistītajiem objektiem,

Šogad Latviju pārstāvēs šādi tūrisma objekti

Siguldas piedzīvojumu parks
Cēsu pilsmuižas komplekss
Vecgulbenes muiza
Ventspils Amatu māja
Piena muzejs
Bauskas pils
Ziemassvētku kauju muzejs
Maizes muzejs
Keramiķa Pētera Gailuma darbnīca
Jūrmalas pilsētas muzejs ar ekspozīciju
“Rīgas Jūrmalas un Ķemeru kūrortu vēsture, 18. – 20. gadsimts”

to piedāvājumu, projekta norisi un noteikumiem.

Lai informācija par projektu būtu plaši pieejama un lai veicinātu akcijas atpazīstamību, īpaši šim projektam ir izveidota mājaslapa – www.greatbaltic.eu. Te ikviens interesents varēs iepazīties ar projekta mērķiem, noteikumiem, norises vietām un detalizētu informāciju par konkrēto objektu, kā arī lejupielādēt fotogrāfijas no apskatītajām vietām. □

Organizētās ārvalstu žurnālistu vizītes

Ramona Kačanova,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras
Ārējo sakaru nodaļas vadītāja

Tuvojoties aktīvai vasaras tūrisma sezonai, Tūrisma attīstības valsts aģentūra ir uzsākusi žurnālistu vizīšu organizēšanu.

Ir ņemtas vērā tūrisma nozares prasības – žurnālistus plānots uzņemt no augsti prioritāro tirgu valstīm. Žurnālistu vizītes tiek pie-

saistītas konkrētai tēmai, piemēram – golfs, Latvijas SPA, klasiskā Latvija (Sigulda un Jūrmala), pilis un muižas.

Plānotās vizītes:

23. – 25.04. – Somija, Zviedrija, Norvēģija;
28. – 30.04. – Zviedrija, Norvēģija;
06. – 08.05. – Somija, Zviedrija, Norvēģija;
12. – 15.05. – Vācija;
18. – 21.05. – Krievija, Ukraina, Izraēla.
Plānoto vizīšu datumi var mainīties. □

www.latviatourism.lv jaunā veidolā

Maijā būtiskas pārmaiņas piedzīvos Latvijas galvenā tūrisma interneta mājaslapa www.latviatourism.lv, kura turpmāk tiks bāzēta daudz jaudīgākajā un interaktīvākajā WEB 2.0 platformā.

Šobrīd izmaiņas jau darbojas testa režīmā, un ar nozares ekspertiem notiek diskusijas par nepieciešamajiem papildinājumiem un uzlabojumiem.

Līdz ar pārmaiņām mainīsies arī mājaslapas saturs. Tūrisma attīstības valsts aģentūras direktors atzīmē, ka īpaši svarīgi ir arī tas, ka turpmāk katrai valodai būs sava versija, tādējādi, piemēram, somiem vai krieviem būs iespēja piemērot viņu interesēm atbilstošu saturu.

U. Vītoliņš ar lepnumu zināja teikt, ka jau šobrīd Latvijas tūrisma portāla auditorija ir 1,5 miljoni apmeklētāju, taču, ieviešot jaunās izmaiņas, TAVA cer uzrunāt pat 5 miljonus.

U. Vītoliņš atklāj, ka nepieciešamību uzlabot interneta mājaslapu veicinājusi arī Latvijas tūristu aptaujas rezultātu apkopošana – vairāk

nekā 30% savus ceļojumus vērtē ar interneta palīdzību.

Par jauno mājaslapu atbild TAVA darbiniece Maija Poča. Tikš izmantots arī līdzšinējais TAVA rīcībā esošais serveris. □

Jaunas kartes

Uzsākot jauno vasaras tūrisma sezonu, TAVA sadarbībā ar reģionālajām tūrisma asociācijām laidusi klajā četras jaunas reģionu tūrisma kartes: Kurzeme, Vidzeme, Latgale un Zemgale.

Kartes izdotas latviešu, lietuviešu, igauņu, krievu, vācu un angļu valodā. Tās ir viegli lietojamas un ļoti praktiskas. Saldzinot ar iepriekšējām kartēm, šajās norādītajās kategorijās, kas raksturo attiecīgo reģionu un tā unikālītāti, piemēram, Latgalei – amatniecība. Jaunā karte ir sadalīta kvadrantos, kas atvieglo objektu atrašanu. Kartē minēti arī tūrisma informācijas centri, kā arī reģionālo tūrisma asociāciju ieteikti objekti un naktsmītnes. Rūpējoties par tūristu drošību, kartēs ir norādīti neatliekamās palīdzības bezmaksas dienestu tālruni un tūristu karstais tālrunis, kā arī cita nepieciešamā informācija.

Sadarbībā ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas nacionālajām tūrisma organizācijām ir izstrādātas arī jaunās Baltijas valstu kartes. Kartes izdotas angļu un vācu valodā. Tās paredzētas gan tūristiem, gan arī tiem, kas apceļo Baltijas valstis ar auto.

Latvijas reģionu tūrisma kartes izdod TAVA un bez maksas izplata Latvijas Tūrisma informācijas birojā (Melngalvju namā, Rātslaukumā 6, Rīgā), reģionālajos tūrisma informācijas centros, TAVA reģionālajos birojos, kā arī Latvijas ārvalstu tūrisma birojos Berlīnē un Londonā. TAVA izdotās brošūras un kartes iespējams lejupielādēt mājaslapā www.latviatourism.lv. □

Projekti

Šobrīd ir apstiprināti šādi Tūrisma attīstības valsts aģentūras projekti:

Eiropas izcilākie tūristu galamērķi (EDEN) – 2009.gadā projekta tēma ir "Tūrisms aizsargājamās dabas teritorijās". Projekta mērķis ir noskaidrot atbilstošāko tūrisma vietu, kurā attīstība notiek saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības pamatprincipiem, un veicināt tā popularizēšanu Latvijā un Eiropas Savienībā.

Kvalitātes attīstība tūrismā – projekts sastāv no četrām daļām, kas paredz pieredzes apmaiņu par kvalitātes sistēmu ieviešanu tūrisma nozarē projekta partnerorganizāciju valstīs (Latvijā, Igaunijā, Somijā, Lielbritānijā), apmācību seminārus par tūrisma kvalitātes sistēmu ieviešanu, labās prakses piemēru izplatīšanu privātā sektora uzņēmumos un pašvaldībās projekta norises valstīs, kā arī pieredzes izmantošana Latvijā tūrisma kvalitātes sistēmas ieviešanā, kvalitātes speciālistu apmācīšanā un mācību materiālu izstrādāšanā.

Ūdenstūrisma ilgtspējīga pārvaldība – projekts paredz apmācības un studiju vizītes, kopīga mārketinga plāna sagatavošanu un īstenošanu, kā arī standartu un rokasgrāmatu izstrādi kvalitatīvai ūdenstūrisma pārvaldībai.

Gada otrā pusē plānoti šādi projekti:

Pieejama tūrisma veicināšana – projekta ietvaros, balstoties uz tirgus izpēti un starptautiskās labās prakses, piemēriem, tiks sagatavoti stratēģiskie dokumenti un vadlīnijas personām ar invaliditāti, paaugstināta pakalpojumu ķēdē iesaistīto uzņēmēju izpratne par iesaistīšanās nozīmi un iespējām.

Tūrisma uzņēmumu konkurētspējas celšana – projekta mērķis ir veicināt uzņēmējdarbību un celt uzņēmēju konkurētspēju lauku reģionos. Projekta ietvaros paredzētas tādas aktivitātes kā labās prakses apmaiņa valsts institūciju, NVO un MVU starpā, apmācības semināru organizēšanā un rokasgrāmatas izstrādē uzņēmējdarbības efektīvai, inovatīvai un ilgtspējīgai darbībai.

Māksla kā mārketinga rīks tūrisma nozares attīstīšanā – projekta ietvaros tiks veidoti tūrisma mārketinga rīki, kuri balstīti uz studentu radošo potenciālu un tiks izmantoti ārējās un iekšējās tūrisma plūsmas veicināšanai.

Sociālekonomiskās aktivitātes veselībā un tūrismā – projekta ietvaros tiks noteikts tūrisma un veselības nozaru savstarpēji saistītās attīstības potenciāls jaunu darbavietu radīšanai, valsts ekonomiskajai izaugsmei un reģionu attīstībai, kā arī veicināta pārrobežu sadarbība jaunu risinājumu ieviešanai nozarē.

Kreatīvs pāri robežām – projekta ietvaros tiks veicināta tūrisma nozares attīstība, balstoties uz radošu risinājumu ieviešanu pakalpojumu ķēdē. Pārrobežu pieredzes apmaiņai tiks veikti pētījumi par labās prakses piemēriem tūrisma nozarē, kā arī nozares pārstāvjiem tiks nodota starptautiskā pieredze radošas pieejas attīstībai.

Īsumā

Liepājā gidu kursiem liela atsaucību

10. martā sākās LRTIB organizētie Liepājas pilsētas un rajona gidu kursi. Kursi ilgs divus mēnešus, to noslēgumā dalībnieki pēc sekmīgi nokārtota teorētiskā eksāmena un novadītas kvalifikācijas ekskursijas saņems gida sertifikātu, kas būs derīgs divus gadus.

Uzaicinājumam pieteikties kursos atsaucās negaidīti daudz interesentu – sākotnēji nodarbības bija plānotas 40 dalībniekiem, taču šobrīd grupā ir 62 esošie un topošie gidi.

Gidu kursus atbalsta Liepājas viesnīcas, piedāvājot nodarbībām konferenču zāles. Šī ir laba iespēja viesnīcniekiem iepazīstināt nākamos gidus ar savu uzņēmumu un piedāvātajiem pakalpojumiem. Bez tam šiem sadarbības partneriem ir iespēja divus savus darbiniekus bez maksas sūtīt gidu kursos. Plašākas zināšanas par tūrisma iespējām Liepājā ļaus viesnīcu darbiniekiem palīdzēt pilsētas viesiem plānot Liepājas apskati.

"Tūristu gids pa Zemgali"

21. martā 13 Jēkabpils rajona iedzīvotāji Mežotnes pilī svinīgi saņēma aplieciņu "Tūristu gids pa Zemgali" un tagad droši varēs vadīt ekskursijas pa apgūtiem maršrutiem. Mācības notika Jēkabpilī, tās organizēja Rīgas tūrisma un izglītības centrs B&M sadarbībā ar Jēkabpils tūrisma informācijas centru.

Gidu kursi Dobeļē

Dobeles rajona TIC aprīlī organizē rajona gidu kursu praktiskās nodarbības par zemgaļu vēsturi. Nodarbības notiks Tērvetes senvēstures muzejā, tiks iepazīti arī zemgaļu pilskalni Dobeles rajona teritorijā.

Maijā Dobeles rajona TIC organizēs informatīvo dienu žurnālistiem un gidiem Kārļa Ulmaņa dzimtajās mājās "Pikšas".

Studenti rīko ekskursijas pirms izrādēm

ViA profesionālās bakalaura studiju programmas "Tūristu gids" studenti turpmāk pirms Valmieras Drāmas teātra izrādēm piedāvās pilsētas viesiem stundu garu ekskursiju. Ekskursiju rīkošana pilnveidos studentu prasmes un būs interesants pakalpojums pilsētas viesiem, kuri pirms teātra apmeklējuma labprāt vēlēties nedaudz vairāk iepazīt arī pilsētu.

Ekotūrisms un gida loma tajā

Aija Tamsone,
Latvijas Tūrisma gidu asociācijas valdes locekle,
Pasaules Tūristu gidu asociāciju federācijas
13. kongresa delegāte

No šā gada 11. līdz 16. janvārim Bali, Indonēzijā notika Pasaules Tūristu gidu asociāciju federācijas (PTGAF) 13. kongress. Šī gada tēma bija "Ekotūrisms un gida loma tajā". Kongresā piedalījās vairāk nekā 300 delegātu no 24 pasaules valstīm.

Šajā kongresā, aplūkojot ekotūrisma problemātiku, īpaša uzmanība tika pievērsta tūristu gidiem un to lomai. Viņiem ir iespēja palīdzēt saglabāt dabas un kultūras vidi mūsu bērniem un mazbērniem. PTGAF prezidente Rozalinda Ņūlenda uzsvēra, ka kongress ir unikāla iespēja atjaunot draudzību, iegūt draugus un dalīties pieredzē ar gidiem no citām valstīm.

Ekotūrisms ir ļoti aktuāls mūsdienų apstākļos, kad pasaulē valda satraukums par ekoloģiskās situācijas pasliktināšanos. Mums jā rūpējas par savas valsts un reģiona dabas un kultūras saglabāšanu un attīstību. Šī doma izskanēja daudzu runātāju teiktajā. Kongresa runātāji īpaši uzsvēra tūristu gida īpašo lomu tūristu uzvedības veidošanā dabas objektos. Gidam jāinterpretē daba un kultūra interesan-

tā veidā, ļaujot tūristam pašam veidot savu priekšstatu par attiecīgo dabas vai kultūras objektu, taču saudzīgā veidā.

Šogad PTGAF uzsākusi plašu kampaņu "Vai tavs tūristu gids ir kvalificēts?". Izveidots plakāts ar šo jautājumu, pievienojot tam fotogrāfiju ar attiecīgās tūristu gidu asociācijas kvalificētajiem gidiem. Plakātu mērķis ir likt tūristiem padomāt, pirms viņi izvēlas gidu. Šādi plakāti būs vienoti visās PTGAF valstīs un tajos būs redzami arī pasaules un attiecīgās valsts svarīgākie dabas un kultūras objekti. PTGAF prezidente Rozalinda Ņūlenda uzsvēra, ka mums jācinās par augstu kvalitāti, augstiem standartiem, bet gidiem jābūt sertificētiem vai licencētiem, turklāt jāliek valdībai saprast, kāpēc mūsu darbs ir tik svarīgs. Šis darbs būtībā veicina mieru un savstarpēju sapratni starp dažādām kultūrām un reliģijām, sekmē mierīgu līdzaspastāvēšanu un toleranci.

PTGAF kongresi notiek ik pēc diviem gadiem. Nākamais kongress 2011. gadā notiks Tallinā. Igaunijas Tūristu gidu asociācija šīs tiesības izcīnīja sīvā konkurencē ar Armēniju, Makau un Dienvidāfriku. Pēc kongresa paredzēta arī divu dienu ekskursija uz Latviju – Rīgu un Rundāli. Latvijas Tūristu gidu asociācijai un vietējai tūrisma nozarei tā būs brīnišķīga iespēja parādīt savu valsti. □

Vai gidi šogad varēs iegūt sertifikātus?

Vijtauts Brūvelis,
Latvijas Tūrisma gidu asociācijas priekšsēdētājs

Jautājums par gidu sertifikāciju pamatoti nodarbina daudzus Latvijā strādājošus gidus. Latvijas Republikas Ministru kabinets 2008. gada novembrī pieņēma noteikumus par tūristu gidu sertifikācijas un pakalpojumu sniegšanas kārtību. Noteikumi stājas spēkā 2009. gada 1. jūlijā un paredz, ka sertifikāciju veic "sertifikācijas institūcija". Vai tas nozīmētu, ka gidiem ir jauna "jumta" organizācija?

Tas viss būtu ļoti labi, bet līdz pat šim brīdim par šādas institūcijas esamību neviens gids neko konkrētu nav dzirdējis. Tāpēc šī institūcija līdz jūlijam var arī netapt, jo tai vēl jāakreditējas "Latvijas Nacionālās akreditācijas birojā".

Palasot MK noteikumu Vispārīgo jautājumu 4. pantu, secinām, ka citu valstu gidi Latvijā varēs mierīgi strādāt tāpat kā līdz šim. Bet visās valstīs Eiropas Savienībā, kurās notiek gidu darbības reglamentēšana, vispirms domā par to, lai darbs būtu savas valsts gidiem. Vīnē, Budapeštā, Viļņā un citās galvaspilsētās "svešajiem" citzemju gidiem pat draud lieli materiālie sodi, kurus uzliek vietējā policija.

Pēc Pasaules Tūristu gidu asociāciju federācijas datiem, tajās valstīs, kurās notiek gidu sertifikācija, to parasti veic nacionālās gidu asociācijas, vai vismaz tās tiek iesaistītas šajā darbībā. Dīemžēl MK noteikumos nevienā pantā pat nav pieminētas gidu asociācijas, bet mums tās ir veselas divas – Latvijas Tūrisma gidu asociācija un Latvijas Profesionālo gidu asociācija. □

Personības izaugsmes akadēmija piedāvā

www.kalorijas.lv

Apkarojam problēmas sakni – ēšanas paradumus

orator.tobebest.com

Unikāla svešvalodu apguves programma

diet.tobebest.com

Mainām priekšstatu par to, cik diēta var būt viegla un patīkama

www.tobebest.com

Latvijas Tūrisma informācijas birojs pārcēlies uz Melngalvju namu

Latvijas Tūrisma informācijas birojs, kas līdz šim atradās Rīgā, Smilšu ielā 4, samazinātā finansējuma dēļ pārcēlies uz citām telpām – Rātslaukumā 6, kur mitināsies kopā ar Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centru. Te turpmāk būs iespējams saņemt visu nepieciešamo informāciju par tūrisma iespējām Latvijā, kā arī tiks popularizēts Latvijas tūrisma pakalpojumu daudzveidīgais piedāvājums.

Savukārt, lai veiktu reģistrēšanos Tūrisma

pakalpojumu sniedzēju datu bāzē, kas līdz šim bija iespējams Smilšu ielā 4, interesentiem turpmāk būs jānododas uz Tūrisma attīstības valsts aģentūras biroju Rīgā, Pils laukumā 4, II stāvā, kur reģistrāciju veic projektu vadītājs Normunds Ķietis.

Ziņas par informatīvo materiālu pieprasījumu un piedāvājumu var iegūt pa tālruni 67229945 vai rakstot uz e-pastu info@latvia-tourism.lv. □

Kokneses TIC 10 gadi

Maijā Kokneses TIC svin 10 gadu jubileju. Pirms desmit gadiem, kad TIC kā sabiedriskās organizācijas struktūrvienība uzsāka savu darbību, valstī arī bija krīze un bezdarba līmenis sasniedza 14%. Toreiz tā bija brīva niša jauna veida pakalpojumiem. Vietējais tūrisms tikai sāka aktivizēties un attīstīties.

TIC uzsāka Kokneses pilsdrupu apsaimniekošanu, un tur tika fiksēts rekordliels tūristu skaits – 32 tūkstoši, kas apliecināja, ka

Koknesē ir potenciāls tūrisma attīstībai.

Šobrīd TIC ir pārveidots par pašvaldības aģentūru “Kokneses tūrisma centrs”, kas veic arī TIC funkcijas. 10. dzimšanas dienu atzīmēs ar jauna tūrisma produkta – “Nūjošana Kokneses takās” – izveidi un popularizēšanu.

Aktīvās atpūtas cienītāji 16. maijā tiek aicināti uz Koknesi, kur notiks nūjošanas pasākums. □

Limbažu, Cēsu un Tukuma TIC jaunās telpās

Cēsu tūrisma informācijas centrs aizvadīs pirmo sezonu jaunajās telpās Pils laukumā 9 – īpaši tūrisma informācijas centram celtā ēkā pie Cēsu Jaunās pils – Cēsu Vēstures un mākslas muzejā.

Jaunais TIC ir arī Cēsu pils kompleksa apmeklētāju centrs. Tas nozīmē, ka papildus standarta TIC pakalpojumiem tas ir arī galvenā ieeja uz Pils kompleksu. Centrs apkalpos arī visus viduslaiku pils un muzeja apmeklētājus – tirgos ieejas biļetes, pieņems ekskursiju pieteikumus, sniegs informāciju.

Sezonas sākumā Limbažu tūrisma informācijas centrs būs sastopams jaunās telpās – vecajā ugunsdzēsēju depo Torņa ielā 3. Šī ēka rekonstruēta pēdējā gada laikā un tajā atradīsies gan TIC, gan arī Limbažu muzeja atklātās krājumu glabātuves. Vienlaikus būs

pieejams arī jauns apskates objekts – samērā ekstrēms ugunsdzēsēju tornis, kur interesentiem būs iespēja uzkāpt un pavērot Limbažus. Galvenais būs pats kāpšanas process – ir saglabāts kāpņu stāvums, bet vecās šahtas vieta pārsegta ar bruņustikliem, pa kuriem 4 stāvos varēs pastaigāties.

Esošajās un arī jaunajās TIC telpās pieejams bezmaksas interneta kiosks.

Tukuma rajona padome 2008. gada nogalē piešķīra telpas – atsevišķu māju ap 160 m² platībā – tūrisma informācijas centra iekārtošanai. 2009. gada budžetā iekārtošanai arī līdzekļus jauno telpu remontam. Šobrīd notiek remontdarbi, vasaras sākumā iekārtošana. Tas nozīmē, ka šogad tūrisma informācija Tukuma pilsētā būs saņemama divās vietās – vecajās telpās Pils ielā 3 un jaunajās telpās Talsu ielā 5. □

Plāno Valgas – Valkas apmeklētāju centru

Kopējo Valgas – Valkas apmeklētāju centru plānots būvēt Valgas pusē praktiski uz Igaunijas un Latvijas robežas Rīgas un Raja ielā. Pašreiz Eiropas Savienības Igaunijas – Latvijas programmas ietvaros paredzēts izstrādāt centra tehnisko projektu, kas būtu pamats kopīgam Valgas – Valkas atraktivitātes uzlabošanas projektam.

Jaunais Tūrisma centrs kalpos kā vienota vizītkarte abām valstīm, jo atradīsies tieši uz

robežas un simbolizēs domu – viena pilsēta divās valstīs! Centrā vienlaicīgi strādās abu pilsētu tūrisma speciālisti un sniegs ne tikai vietēja rakstura informāciju. Iebraucējiem būs lieliska iespēja vienlaikus saņemt informāciju kā par Latviju, tā par Igauniju. Ēku un tās funkcijas paredzēts plānot tā, lai tūristiem nepārprotami būtu skaidrs, ka šeit, uz robežas, Valgā – Valkā ir vērti ceļam uz Igauniju un Latviju. □

Išumā

Bauskas TIC pasniedz balvas

Bauskas rajona TIC kopā ar “Bauskas rajona Tūrisma Asociācija” 5. martā Bauskas pili kopīgi organizēja rajona tūrisma konferenci “Tūrisma attīstības veiksmes atslēga – labas idejas. Labās prakses piemēri”. Pasākuma laikā Bauskas rajona tūrisma informācijas centrs jau otro gadu pasniedza “TIC balvu par sadarbību 2008” rajona uzņēmējiem, kuri nesavtīgi atbalstījuši centru palīdzot noorganizēt dažādas rajona, reģionāla un starptautiska mēroga aktivitātes, veicinājuši tūrisma attīstību rajonā.

Limbažu TIC apkopo apkārtnes veselīgo piedāvājumu

TIC strādā pie jauna materiāla par veselīgas dzīves piedāvājumu Limbažu apkārtnē – dabas takas, bioloģisko saimniecību produkcija, pirtnieki zālziņi u. c. Iekļaujams informācijas apjoms par katru objektu – fotogrāfija, neliels apraksts, kontaktinformācija. Materiāls būs noderīgs gan vietējiem iedzīvotājiem, gan ceļotājiem, kuri vēlēšies atbalstīt vietējos ražotājus un izmantot vietējos resursus, gan arī pašiem zemniekiem un saimniecībām, par kuru pakalpojumiem būs pieejama plaša informācija.

Infopunkts Jūrmalcīemā

Izveidots Liepājas tūristu kluba infopunkts Jūrmalcīemā. Sezonas laikā tas darbosies 24 stundas diennakti. Projekts īstenots, balstoties uz entuziasmu un Jūrmalcīema patriotismu. Pagastā atrodas arī Nicas infopunkts, kuru finansiāli atbalsta pagasta padome. Maijā atjaunos arī velomaršrutu “Jūrmalcīema velotakas” (Liepāja-Bernāti-Jūrmalcīems-Pape, kas, iespējams, vedīs tālāk, līdz pat slavenajiem lietuviešu velocelņiem).

Izveidots Dvietes senlejas informācijas centrs

Daugavpils rajona Ilūkstes novada Bēbrenes pagasta dabas parkā “Dvietes paliene” izveidots Dvietes senlejas informācijas centrs. Centrā var iegūt informāciju par Dvietes senlejas dabas bagātībām un kultūrvēsturiskajām vērtībām, par bioloģiski vērtīgo zālāju un dabas parka apsaimniekošanu, var saņemt konsultācijas par dabisko nogānišanu. Simtgadīgajā informācijas centra ēkā “Gulbji” visiem interesentiem piedāvā izglītojošus seminārus par dabas tēmām, par veselīgu dzīvesveidu un zaļo dzīvesziņu. Centrā pieejams plašs grāmatu klāsts par vides jautājumiem. Te darbojas bērnu Vides klase, kur pamatskolas vecuma bērni ar skolotājiem tiek aicināti pētīt un iepazīt Dvietes palienes dabu un vēsturi.

Informācijas centrā pieejami ekskursijas vadītāja pakalpojumi.

Informāciju apkopēja Gunta Zaķīte, Latvijas tūrisma informācijas organizācija asociācijas “Lattūrinfo” priekšsēdētāja, Siguldas novada TIC vadītāja

Jauni asociācijas biedri

Šajā gadā Latvijas Kempingu asociācijas rindas, neskatoties uz nīknajiem ekonomiskajiem apstākļiem vai, iespējams, tieši pateicoties tiem, kļuvušas vēl kuplākas – asociācijā iestājušies kempingi "Elingi", "Siveri" un "Apaļkalns".

"Elingi" atrodas 10 km no Rīgas robežas (šoseja Rīga – Ventspils) klusā Lielupes krastā ar smilšainu, sakoptu peldvietu un motorlaivu piestātņi. Kempingā var rīkot kāzas turpat vai 100 viesiem, organizēt saviesīgus pasākumus, korporatīvos svētkus un konferences, kā arī sporta spēles.

"Siveri" ir pirmais asociācijas biedrs no Latgales puses. Kempings atrodas Krāslavas rajonā Skaistas pagastā (tuvākā pilsēta Dagda – 12 km, Krāslava – 24 km). Kā teic paši kempinga īpašnieki, tas ir domāts labiem ļaudīm, kuriem patīk mežs un ezers un kuri vēlas baudīt mieru un klusumu sakoptā vidē. Kempingā ir iespēja peldēties, vizināties ar laivu un makšķerēt. Piemērots krasts sērfoņiem un nirējiem.

Kempings "Apaļkalns" atrodas 9 km no Cēsīm Raiskuma ezera krastā. Šeit atvērti trīs komfortabli, labiekārtoti brīvdienu namiņi, trīs kempinga namiņi, koplietošanas sanitārā mezgla ēka, kemperu un telšu vietas. Turpat ir arī ugunsgrūdu vietas, laivas un nodrošināts bezvadu internets.

Informāciju apkopojā Dace Markvarte, Nelda Sniedze, Latvijas Kempingu asociācijas valdes locekles

Latvijas kempingi gatavi darboties

Nelda Sniedze,
Latvijas Kempingu asociācijas valdes locekle

Saulainais un siltais laiks, kā arī Lieldienas liecina par sengaidītā pavasara iestāšanos. Pavasaris parasti ir satraukuma un patīkama noskaņojuma laiks, taču šis sagaidīts divējādās noskaņās. Kā vienmēr ir patīkams satraukums par gaidāmo vasaru (kāda tā būs?) un cerība, ka laika apstākļi būs labvēlīgi, lai cilvēki varētu jauki pavadīt laiku. Tomēr vispārējais depresīvais noskaņojums liek bažīties, ka šogad varētu būt arī citādi, šogad nepietiks tikai ar labiem laika apstākļiem...

Kaut arī jaunā valdība savā deklarācijā skaidri ir pateikusi, ka veicinās vietējā tūrisma attīstību, kā arī sekmēs ārvalstu tūristu vairākkārtēju atgriešanos Latvijā, tomēr šobrīd kempingi, tāpat kā citi vietējie tūrisma nozares pārstāvji, vēl nejut būtiskas izmaiņas. Vislielākais satraukums ir sakarā ar dramatisko pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likmes kāpumu – no 5% uz 21%. Tas neizbēgami spiež celt savu sniegto pakalpojumu cenas. Un tas, protams, neveicinās viesu skaita pieaugumu un mūsu konkurētspēju starptautiskajā tirgū. Mēs ļoti ceram, ka jaunā valdība ņems vērā to, ka mūsu kaimiņvalstīs Lietuvā un Igaunijā PVN likme ir ievērojami zemāka.

Lai ceļotājiem ērtāk un izdevīgāk

Ekonomiskie apstākļi ir spiedīgi ne tikai tūrisma nozares pārstāvjiem, bet arī lielākajai daļai Latvijas un pat visas Eiropas iedzīvotāju. Tādēļ Latvijas Kempingu asociācija šajā gadā izdos jauno kempingu brošūru – karti.

Ar šīs kartes palīdzību tūristiem būs ērtāk atrast jebkuru no asociācijas biedriem. Taču daudziem noteikti daudz svarīgāka šķitīs piedāvātā atlaižu karte – pēc pirmā kempinga apmeklējuma, pārējos 14 kempingos tūristiem šovasar tiek garantēta 10% atlaide. Tā piemērota individuālajiem ceļotājiem un ģimenēm līdz piecām personām.

Iespējams, tas būs labs stimuls Latvijas iedzīvotājiem šovasar gluži kā pirmās Latvijas

Bez tam valdībai būtu jāizvērtē PVN likmes paaugstināšanas ekonomiskā atdeve – kā šis solis attaisnojas un kāpēc.

PVN likme jūtami ietekmēs tieši privāto patērētāju, tomēr šobrīd arī tikai retā firma domā par nesen vēl tik populārajām korporatīvajiem pasākumiem saviem darbiniekiem, kas veicināja saliedētāka un radošāka kolektīva veidošanos. Liela daļa kempingu, kas bija specializējušies tieši uz korporatīvajiem pasākumiem (Rakari, Nabīte, Sniedzes, Rožkalni, Elingi) nu vairāk jālūkojas uz individuālajiem atpūtniekiem un ģimenēm, jādodomā par citu specializāciju. Taču, paaugstinot cenas, maz cerību kaut nedaudz kompensēt ienākumus, kādus parasti deva lieli pasākumi. Tāpēc lielākā daļa kempingu pieņēmuši ļoti grūtu lēmumu – cenas atstāt iepriekšējā līmenī vai tikai nedaudz paaugstināt. Tādējādi lielāko PVN likmes smagumu viņi uzņemsies paši uz saviem pleciem.

Ļoti būtiska problēma ir arī kredītaistības, kas daudziem kempingiem ievērojami sarežģīt dzīvi. Taču visi Latvijas Kempingu asociācijas biedri kopumā noskaņoti pozitīvi, un katrs ir izstrādājis savu stratēģiju, kā pārvarēt šo grūto laiku. Neskatoties uz finansiālajām problēmām, visi kempingi cenšas iespēju robežās turpināt attīstīties, labiekārtot teritoriju un piedāvāt saviem klientiem ko jaunu. □

brīvvalsts laikā doties atpūsties nevis uz eksotiskajām zemēm, bet ļauties aicinājumam – apceļo dzimto zemi! □

Pieredzes apmaiņa Eiropā

No 19. līdz 21. aprīlim Latvijas Kempingu asociācijas (LKA) pārstāvji viesosies Dānijas pilsētā Bilundē (*Billund*). Šis nebūs izpriecu brauciens, bet darba vizīte – seminārs.

LKA ir Eiropas Kempingu federācijas (EFCO) sastāvā, un tās vecākie biedri izrādījuši interesi un rūpes par šīs organizācijas jaunākajiem biedriem – Baltijas valstu kempingu īpašniekiem.

Semināra laikā iecerēts iepazīties ar Dāni-

jas kolēģu pieredzi kempingu klasifikācijas, tēla (imidža), kempingu karšu (*Camping Card*) veidošanā, kā arī uzzināt ko vairāk par internetā pieejamo informāciju un sevis reklamēšanas iespējām.

Semināra laikā iecerēts apmeklēt vairākus tuvējos kempingus, iepazīties ar daļu pieredzi mārketinga un kvalitātes vērtējuma jautājumos, iepazīties ar šīs valsts kempingu vides un tematikas specifiku. □

Pilis rezumē paveikto

18. martā Cēsīs notika Latvijas Piļu un muižu asociācijas biedru sapulce, kuras laikā tika izvērtēts aizvadītajā gadā paveiktais.

Biedru sapulcē īpašs paldies tika teikts Rīgas rajona padomei par semināriem 2008. gadā Mercendarbes muižā un Mālpils muižā, uz kuriem aicina arī asociācijas biedrus. Pilīm, kuras rīkojušas seminārus un atbalstījušas dažādas aktivitātes, tika izteikta pateicība.

Pozitīvi novērtēts pieredzes apmaiņas brauciens 2008. gada septembrī uz Vācijas senajiem parkiem, kur gida funkcijas pildīja viceprezidents Juris Zviedrāns, bet grupu vadīja prezidents Jānis Lazdāns.

Veiksmīga ir bijusi sadarbība ar Krāslavas novada domi, īstenojot pārrobežu sadarbības projektu INTERREG IIIA programmā. 2008. gada aprīlī notika seminārs Krāslavā, notikuši pieredzes apmaiņas braucieni pa Latviju, Lietuvu un Baltkrieviju. Galvenais – sekmīgi norit darbs Krāslavas pils atjaunošanas projektu sagatavošanā.

Asociācijas mājaslapu www.pilis.lv vidēji dienā apmeklē 720 reizi. Apmeklētāji 2009. gadā ienākuši arī no 69 pasaules valstīm un visiem kontinentiem.

Asociācija turpinās darboties

2010. gadā asociācija svinēs savu 10 gadu jubileju, un sapulce lēma 2010. gadā rīkot akciju "Apeļosim Latvijas pilis!", kā arī sagatavot un izdot grāmatu "Latvijas pilis un muižas", bet sadarbībā ar SIA "Timer Latvia" izdot kalendāru 2010. gadam.

Savukārt šī gada maijā portālā *draugiem.lv* risināsies spēles "Latvijas pilis un muižas".

Balttour 2009

6. – 8. februārī Latvijas Piļu un muižu asociācijas stends tradicionāli darbojās starptautiskajā tūrisma izstādē "Balttour 2009". Stends bija ļoti kupli apmeklēts par spiti šaubām, vai krīzes laikā cilvēki neizvēlēties sēdēt mājās. Izrādījās, ka interese par pilīm Latvijā nav mazinājusies – cilvēkus interesē gan maršruti, gan jauni piedāvājumi

LPMA valde. No kreisās: Inguna Balceris, Dzintra Putniņa, Daiga Šmitenberga, Valdis Āboliņš, Juris Zviedrāns. Centrā: Vilnis Špats

Konkursa uzvarētājiem jūnijā būs organizēts pasākums Turaidas muzejrezervātā. Visu vasaru interesenti varēs izspēlēt spēles, likt puzzles, izzināt spoku stāstus.

Izveidota viesnīcu sekcija

Viesnīcu sekcija tika dibināta 2008. gada novembrī Dikļu pilī. Sekcijas tikšanās notikušas arī Mālpils un Vecgulbenes muižā.

2009. gada vasarā viesnīcas pilis gatavojas sagaidīt vairāk ģimeņu un individuālos apmeklētājus, kā arī sarīkojumu un svētku apmeklētājus. Kopīgi tiks organizētas ārzemju žurnālistu un tūroperatoru vizītes, gan sadarbojoties ar Tūrisma attīstības valsts aģentūru, gan pašiem uzņemoties iniciatīvu.

Janvārī notika Sanktpēterburgas tūrisma aģentu vizīte, maijā pie mums ciemosies Vācijas žurnālisti. Atsevišķu muižu saimnieki piedalās vairākās starptautiskajās tūrisma izstādēs un ir nākuši pie atziņas, ka jāizveido komplekss piedāvājums. □

Piļu TOP

2009. gada martā asociācija izveidoja piļu TOP – 2008. gada apmeklētākās Latvijas pilis. Pastāv uzskats, ka tūrisma pils ir strādājusi veiksmīgi, ja gada laikā to apmeklējuši vairāk nekā 10 tūkstoši interesentu. Asociācijā ir 13 šādi ļoti aktīvi biedri.

1. Turaidas muzejrezervāts – 245 225
2. Cēsu pils komplekss – 71 680
3. Livonijas ordeņa pils – Ventpils muzejs – 41 439
4. Bīriņu pils – 29 730
5. Doles muiža – Daugavas muzejs – 29 500
6. Jaunmoku pils – ~20 000
7. Kokneses pilsdrupas – 18 310
8. Alūksnes muzejs Alūksnes Jaunajā pilī – 16 198
9. Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs – Academia Petrīna – 15 474
10. Jaunpils pils – 15 300
11. Cēsvaines pils – 13 065

Tālāk seko – Krustpils pils – Jēkabpils vēstures muzejs (11 204); Dikļu pils (10 674). Jāatzīmē arī četras pilis/muižas, kas nav asociācijas biedres, taču ir strādājušas veiksmīgi – Rundāles pils (167 794), Bauskas pils (31 516), Minhauzena muzejs Dunties muižā (15 675), Talsu muzejs (13 738).

Īsumā

Turaidas muzejrezervātā izgatavota digitālā karte – Latvijas viduslaiku pilis.

Mālpils muiža 2008. gadā sāka uzņemt pirmos apmeklētājus. Kungu mājā iekārtota izstāde arhitekta Vilhelma Bokslafa piemiņai, bet pagalmā uzstādīts mākslinieka Gļebs Panteļejeva veidots piemineklis. (www.malpilsmuiža.lv)

Durbes pils pēc 12 gadu ilgas restaurācijas 2009. gada aprīlī nodota ekspluatācijā. Tajā apskatāms Kurzemes lauku muižas kungu mājai raksturīgs interjers, kas iekārtots atbilstoši 19. gadsimta beigū un 20. gadsimta sākuma stilistikai.

Cēsvaines pilī 2009. gada aprīlī atjaunotas lielo kāpņu veltes. Pils centrālajā daļā vēl jāatjauno jumts, telpas. (www.cesvaine.lv)

Cēsu Jaunās pils rekonstrukcijas darbu otrā kārtā tiek uzsākta aprīlī. 1. kārtu pabeidza pagājušajā gadā.

Vērienīgi darbi 2008. gadā notika arī Rundāles pilī, Bauskas pilī, Mālpils muižas kungu mājā.

Kurzemē Kalnamuižā atklāts Piena muzejs.

Vecgulbenes muižas 2008. gadā izbūvētās dārzniecības siltumnīcas sāka apsildīt februārī. Siltumnīcas apgādās muižu, muižas parku un Gulbenes pilsētas dārzniekus ar puķu stādiem. (www.baltapils.lv)

Vecgulbenes Muižas muzejs 2008. gada 10. decembrī akreditēts vēl uz pieciem gadiem.

Dikļu pils klēti atklāta izstāžu zāle. Tur notiks mākslas izstādes un koncerti. (www.diklupils.lv)

Skaistkalnes muižas bijušajā ēdamzālē turpinās griestu gleznojumu restaurācija. To veic Gunārs un Zinaida Grīnfeldi – Rundāles pils pieredzējušie restauratori. Finansējumu Skaistkalnes vidusskola piesaista, piedaloties Kultūrkapitālfonda projektu konkursos.

Jaunpils pils bagātinājusi viduslaiku mīlastu piedāvājumu. (www.jaunpilspils.lv)

SPA kūrorts "Mārcienas muiža" katriem svētkiem un katrām norisēm piedāvā rūpīgi izstrādātas programmas. (www.marciena.com)

Blankenfeldes muižā sākti rekonstrukcijas darbi. 2008. gadā izstrādāti atjaunošanas un parka rekonstrukcijas projekti. (www.blankenfeldesmuiža.lv)

Balvos top unikāls projekts – Ziemeļlatgales nemateriālā kultūrvēstures mantojuma centrs. Senajā muižas klēti, apvienojot senos priekšmetus, telpas un ēku kā pamatvērtību un ieviešot mūsdienīgas tehnoloģijas, radīta īpaša vide.

Jaunmoku pilī 2008. gada 13. novembrī atklāts "Zīmes centrs".

Oleru muiža, atjaunojot kungu mājas verandu, daļās pieredzē ar kolēģiem, rīkojot mācību seminārus "Saprust koka namu".

Informāciju apkopoja Laima Lupiķe, Latvijas Piļu un muižu asociācijas valdes locekle

EDEN šodien un nākotnē

Lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību Eiropas Savienības valstīs, šogad jau trešo gadu pēc kārtas Eiropas Komisija organizē projekta "Eiropas izcilākie tūristu galamērķi" (EDEN) konkursu. Šobrīd dominē ekonomikas intereses un mēdzam aizmirst, cik svarīgi saglabāt dabas resursus un kultūrvēsturisko mantojumu. Šīs divas lietas ir svarīgas arī tūrisma attīstībā, bet dabu un kultūru būtiski saglabāt nākamajām paaudzēm.

Armands Muižnieks,
Tūrisma attīstības valsts aģentūras padomnieks,
"EDEN Latviā" projekta vadītājs

Ilgtspējīgas attīstības pamatprincips ir – esošo resursu saudzīga izmantošana ar minimālu ietekmi uz apkārtējo vidi un tā, lai ieguvēji būtu visplašākā sabiedrība, bet pirmkārt – vietējie iedzīvotāji. Šie principi ir aktuāli visā pasaulē, bet īpaši liela nozīme tiem ir attīstītajās valstīs, lielā mērā arī Eiropas Savienībā. Tāpēc Eiropas Komisija savas darbības virzienos iekļāvusi ilgtspējīgas attīstības principus, un tie attiecas arī uz tūrisma nozari.

Latvijā tūrisma nozare īpaši strauji attīstījies pēdējos trīs gados, un ilgtspējības jautājumi arī šajā nozarē ir aktuāli. Ne vienmēr uzņēmējiem ir skaidrs, ka nepietiek tikai ar investīcijām, lai projekts būtu veiksmīgs. Latvijā ir vietas, kur tūrisma attīstība ir prioritāte – te pieņemti atbilstoši novada plānošanas dokumenti, un gan politiski, gan iedzīvotāji izpratuši tūrisma nozares nozīmi. Lai šādas vietas veiksmīgi attīstītos un kļūtu atpazīstamas pasaulē, Tūrisma attīstības valsts aģentūra nodrošinājusi Latvijas līdzdalību Eiropas Savienības kopējā projektā. Latvija ir vienīgā no trim Baltijas valstīm, kas šajā projektā piedalās visus trīs gadus.

EDEN projekta galvenā ideja ir ilgtspējības principu ievērošana, kas virzīta uz līdzsvarotu attīstību, ņemot vērā ekonomiskos, ekoloģiskos un sociālos aspektus. Tas nozīmē, ka, uzceļot kādu atpūtas kompleksu vai viesnīcu, jāņem vērā, kā šī būvniecība ietekmēs apkārtējo vidi un ko no tās iegūs vietējie iedzīvotāji. Vai arī otrādi – ainavā, kas varētu kalpot par pievilcīgu tūristu galamērķi, uzbūvē dzīvojamo māju, nožogo to un liedz iespēju baudīt dabu vai kultūrvēsturisku objektu gan tūristam, gan vietējiem iedzīvotājiem. Jebkurā gadījumā ilgtspējīga attīstība paredz kontrolēt un mazināt dažādus vidi degradējošus faktorus. Bet, lai visu uzturētu kārtībā, nepieciešami līdzekļi, ko nodrošina saprātīga saimnieciskā darbība. Tas ir komplekss pasākumu cikls.

Katru gadu projektu konkursam Eiropas Komisija nosaka konkrētu tēmu. To izvēlas starptautiskā sanāksmē, un tajā piedalās ES dalībvalstu valdību pārstāvji, kuri ir atbildīgi par tūrisma attīstību savā zemē.

2007. gada projekta tēma bija "Tūrisms lauku teritorijās", jo ne vienmēr veiksmīgākie galamērķi ir lielās pilsētās. Savukārt "mazie" tūrisma objekti nereti nesetaisīvi pieteikosi efektīvi reklamēt ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ.

Par veiksmīgāko un atbilstošāko 2007. gada EDEN tūristu galamērķi Latvijā tika atzīta

Uzziņa

Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA) sadarbībā ar LR Ekonomikas ministriju organizē Eiropas Komisijas projekta "Eiropas izcilākie tūristu galamērķi 2009" īstenošanu Latvijā. Noslēgusies pieteikšanās projektam, un ir zināmi kandidāti Izcilākajam tūristu galamērķim 2009:

EDEN projekta mērķis ir pievērst uzmanību Eiropas topošajiem jeb potenciālajiem tūristu galamērķiem, to vērtībām, daudzveidībai un popularizēt tās vietas, kurās iespējama tūrisma ilgtspējīga attīstība.

EDEN 2009. gada tēma – "Tūrisms aizsargājamās dabas teritorijās".

Konkursā iesniegti 10 pieteikumi:

- Tērvetes dabas parks – unikāls dabas un tūrisma objekts;
- "Sigulda – Līgatne" – Gaujas nacionālā parka dabas tūrisma paradīze;
- Rāznas nacionālais parks – daba, vēsture, cilvēki;
- Dabas un cilvēka sadarbība – Cēsu kvalitātes tūrisma apsoliņums;
- Lībiešu piekrastes reģions (Līvu zaļās piekrastes reģions);
- Kultūra dabā - satikšanās vienā ritmā;
- Dabas parks "Daugavas loki" – vieta, kur dvēsele satiekas ar dabu;
- Ķemeru kūrorts – zaļā miera osta;
- Dabas parks "Abavas senleja";
- Engures pagasts.

Kuldīga. Kuldīgā tūrisma attīstība dokumentos saskan ar darbiem, jo te sadarbojas uzņēmēji, politiķi un pilsētas iedzīvotāji. Pilsētas tūrisma objekti te tiek izmantoti mērķtiecīgi – tos apsaimniekojot, uzlabojas pilsētas vide, tiek veicināta uzņēmējdarbība, bet tajā pašā laikā saglabāti dabas un kultūrvēsturiskie pieminekļi.

2008. gadā Eiropas Komisijas noteiktā tēma bija "Tūrisms un nemateriālais mantojums". Nacionālajā projektu konkursā uzvarēja Latgales podnieki. Visi vienpadsmit iesniegtie projekti bija interesanti un ļoti daudzveidīgi – pilsētu vēsturiskie centri, dialektu izkopšanas tradīcijas, pasaku un stāstu varoņu vietas u.c.

No ilgtspējīgas attīstības viedokļa vienreizējie (gadskārtējie) pasākumi nav labs piemērs. Tie neveicina tūrisma sezonālā negatīvo faktoru novēršanu. Vērtēšanas komisijai bija diezgan grūti katru kritēriju izvērtēt ar konkrētu punktu skaitu. Rezultātā par 2008. gada uzvarētājiem tika atzīts Rēzeknes rajons ar savām tradīcijām, resursiem un veidu, kādā tas tiek izmantots tūrisma attīstībai.

2009. gada tēma veltīta aizsargājamām dabas teritorijām. Dabas aizsargājamās teritorijas, kā tūrisma objekti vai teritorijas saistībā ar tūrisma ne tikai ienes līdzekļus apsaimniekošanai un rada jaunas darba vietas, tajās notiek arī izglītojošs darbs, kā arī nozīmīgas rekreācijas funkcijas. No vienas puses, lai veicinātu šo teritoriju kontrolētu izmantošanu, paplašinātu tūrisma resursu klāstu, no otras puses – lai izglītotu ceļotāju un radītu interesi par vides aizsardzību.

Šogad nacionālajam projektu konkursam iesniegti desmit projekti. Uzvarētājs tiks paziņots maijā.

Kas notiks tālāk? Vēl tikai vienu gadu tiks organizēts līdzīgs projektu konkurss, nākamgad tā tēma būs "Tūrisms pie ūdeņu teritorijām". Vairāk tādi konkursi netiks organizēti. Tomēr ir vienošanās, ka pati EDEN ideja tiks atbalstīta un veicināta citos formātos. 2008. gada 7. oktobrī tika parakstīta Briseles deklarācija starp Eiropas Izcilāko galamērķu uzvarētājiem par kopīga sadarbības tīkla veidošanu. EDEN dalībnieki vienojās sadarboties, kopīgi strādāt un izmantot Eiropas Komisijas mājaslapu, kā arī apmainītos ar pieredzi un labiem paraugiem. Nolemts organizēt ikgadējas tikšanās kādā no uzvarētājiem galamērķiem, kā arī garantēt pastāvīgu informācijas un zināšanu apmaiņu.

Saskaņā ar Briseles deklarāciju, Eiropas Komisija izvirzījusi šādus jautājumus: EDEN tīkls būs atvērts visiem EDEN dalībniekiem, kuri piedalījušies projektu konkursā un atbilst ilgtspējīgas attīstības kritērijiem.

Komisija uzsver EDEN tīkla struktūras nozīmīgumu informācijas izplatīšanā, debašu veicināšanā EDEN portāla forumā. Īpaša uzmanība tiks veltīta EDEN mājaslapai – publiskai daļai un sadaļai ar ierobežotu pieeju, kas domāta EDEN dalībniekiem un nacionālo projektu vadītājiem.

Jāatzīmē, ka EDEN zīmols Eiropā katru gadu kļūst aizvien populārāks un Eiropas ceļotāji pievērš lielu uzmanību vietām, uz kurām tie dodas. Eiropas Komisija reklamē EDEN gan televīzijas kanālos, gan presē. Turklāt iegūtā uzvara konkursā un iespējas izmantot EDEN zīmolu galamērķa popularizēšanai nav pašmērķis. Tas ir līdzeklis un iespējas paveikt to, kas citiem prasītu daudz lielāku piepūli. Ir bezjēdzīgi piekarināt EDEN zīmolu, kuru atpazīst Eiropā, pie sienas. Ar to jāstrādā, ievieojot mājaslapās, tūrisma brošūrās un reklāmas izdevumos, jo tas ir arī augstas kvalitātes rādītājs. □

Rudenī izdos skaistāko Latvijas dabasskatu karti

Projekta "Ilgtspējīga dabas resursu izmantošana un apsaimniekošana Natura 2000 teritorijās – populāros un potenciālos tūrisma galamērķos" ietvaros "Lauku ceļotājs" šī gada rudenī gatavo izdošanai Latvijas dabasskatu karti. Projektu finansēs ar EEZ un Norvēģijas finanšu grantu palīdzību no Islandes, Lihtenšteinas un Norvēģijas.

Kartē būs iekļauti visu Latvijas novadu skatu vietas, no kurām redzamas skaistas ainavas

un dabasskati, kuras ir labiekārtotas, viegli atrodamas un ērti pieejamas. Kartē būs atzīmēti arī ainaviski ceļu posmi.

Jau šobrīd dabasskatu vietu sarakstā iekļauti 33 skatu torņi, 6 skatu platformas, 5 baznīcu torņi, 10 pilskalni un vēl citas vietas. Šajā kartē būs apkopotas aptuveni 100 vietas.

"Lauku ceļotājs" aicina uz aktīvu līdzdarbību. Komentārus un iespējamus papildinājumus lūdzam sūtīt Jurim Smalinskim (tel. 29395185, juris@celotajs.lv). □

"Lauku ceļotājs" uzrunā PVD

24. martā Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome uz tikšanos bija aicinājusi Pārītikas un veterinārā dienesta (PVD) ģenerāldirektoru Mareku Samohvalovu, lai risinātu problemātiskos jautājumus pārtikas aprītē, tai skaitā arī lauku tūrisma mītnēs.

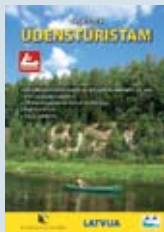
Noskaidrojās, kā iespējams vienkāršot pārtikas aprītes izsekojamības žurnāla aizpildīšanu – regulārās piegādes nav vairs jāatzī-

mē katru reizi, bet pietiek ar to, ka vienreiz ierakstīts, no kā tiek saņemts piens, gaļa, olas, dārzeņi utt. Saņemta arī PVD piekrišana rosināt izmaiņas Ministru Kabineta noteikumu Nr. 409 8. punktā par atkārtotu higiēnas minūmuma lekciju nepieciešamību. Pašreiz, kā zināms, šīs lekcijas jānoklausās katru otro gadu, taču "Lauku ceļotājs" ierosina to darīt katru ceturto gadu. □

Brošūras

"Ceļvedis ūdenstūristam"

24. aprīlī Vides ministrijas lielajā zālē asociācija "Lauku ceļotājs" iepazīstināja interesentus ar "Ceļvedi ūdenstūristam", kas ir pirmais šāda veida izdevums Latvijā. Ceļvedis domāts plašai mērķauditorijai: ne tikai pieredzējušiem ūdenstūristiem, bet arī laivotājiem

iesācējiem un atpūtniekiem, kas meklē jaunas un interesantas brīvdienas pavadīšanas iespējas tepat Latvijā un savus ceļojumus organizē paši. Ceļvedi iekļauti gan populāri upju maršruti 44 Latvijas upēs – Abavā, Salacā, Amatā, Gaujā, Irbē, gan arī mazāk pazīstami maršruti, bet tieši tādēļ interesanti un intriģējoši: Imula, Tebra, Saka, Vada un citi. Ir arī 3 maršruti pa 19 Latgales ezeriem, un pat laivu brauciens gar Rīgas jūras līča piekrasti. Sniegti arī īsi divdesmit astoņu "Natura 2000" dabas teritoriju apraksti tiem maršrutiem, ar kuriem ir saistīti konkrētie ūdeņi, un pievienota arī maršrutu pārskata karte.

Ceļvedi pārsvārā iekļauti vienas dienas maršruti. Vairāku dienu maršruti piedāvāti tajās upēs un ezeros, kuru krastos izveidots labiekārtots ūdenstūrisma apmetņu tīkls. Izdevumā ir informācija par ūdenstūrisma pakalpojumiem attiecīgajos maršrutos – laivu noma, transports un naktsmītnes. Upju maršrutiem, kur nav pilnvērtīgas infrastruktūras ūdensceļošanai, ir norādes un padomi par brauciena sākuma un beigu punktiem, ērtāko loģistiku laivu transportam. Katru maršrutu raksturo arī fotoattēli, kas tapuši, ceļveža autoriem testējot piedāvātos maršrutus. Pieredze liecina, ka laivošana Latvijā iespējama dažādos gadalaikos, un tei-

ciens "divreiz vienā upē neiekāpsi" te spēkā arī burtiskā nozīmē.

Ceļvedis būs pieejams asociācijas "Lauku ceļotājs" birojā un kā bezmaksas pielikums katalogam "Atpūta laukos 2009 – 2010".

Katalogs "Atpūta laukos 2009 – 2010"

Katalogs "Atpūta laukos" šobrīd ir vienīgais tūrisma izdevums, kurā apkopotas naktsmītnes visās trīs Baltijas valstīs, tādēļ tas ir ļoti pieprasīts gan ārvalstu, gan vietējo tūristu vidū. Aptuveni 1/3 kataloga tirāžas izplatīta ārpus Latvijas: tūrisma informācijas centros, vēstniecībās, tūrisma birojos un starptautiskos tūrisma gadatirgos.

Pārējie katalogi ir pieejami "Lauku ceļotāja" birojā, lielākajās grāmatnīcās un preses kioskos, degvielas uzpildes stacijās, tūrisma un atpūtas izstādēs, ārvalstu vēstniecībās, tūrisma informācijas centros un tūrisma birojos Latvijā, Lietuvā un Igaunijā.

Katalogā iekļautas lauku un ciematu mājas, brīvdienas mājas, viesu mājas, viesnīcas un moteļi, kempingi un atpūtas kompleksi, pilis un muižas, kā arī naktsmītnes Rīgā, Jūrmalā, Tallinā un Viļņā. Komplektā ar katalogu pieejama arī Baltijas valstu karte, kurā ar numuriem atzīmētas visas katalogā iekļautās naktsmītnes.

Tirāža: 10 000, valoda: latviešu, angļu, vācu, krievu.

Jaunais katalogs pieejams arī www.celotajs.lv, kur to var gan aplūkot un atrast vajadzīgo informāciju, gan lejupielādēt un izdrukāt vairākkārtējai lietošanai.

Projekti

Baltijas Zaļā josta

Projekta (Interreg BSR programma) ietvaros paredzēts apzināt padomju varas atstāto militāro mantojumu un tā izmantošanu tūrisma attīstībā, nodrošinot šo vietu sociālo un ekonomisko ilgtspējību. LLTA "Lauku ceļotājs" ir viens no projekta 15 partneriem un tā projekta ietvaros veic pilotprojektu sadarbībā ar Slīteres nacionālo parku.

Pamatojoties uz iegūto un apkopoto informāciju, www.celotajs.lv tiks izvietota publiski pieejama datu bāze ar potenciālajiem tūrisma maršrutu galamērķiem. Turpmākajos projekta realizācijas posmos tiks veidoti jauni ceļojumu maršruti – pastaigu takas, velo, auto un kompleksās tūres. Jaunizveidotie maršruti būs pieejami www.celotajs.lv, tiks izdots detalizēts ceļvedis ar karti.

11. maijā norisināsies pirmā projekta dalībnieku un citu ieinteresēto pušu tikšanās viesu mājā "Laumas dabas parks" Talsu rajonā; tiks spriests par dabas vērtību un militārā mantojuma objektu tūrisma potenciālu.

Nacionālie parki & ieguvumi

"Lauku ceļotājs" ir viens no 19 projekta Interreg BSR programmas partneriem un tā ietvaros veic pilotprojektu sadarbībā ar Ķemeru Nacionālo parku.

Projekta ietvaros tiks izveidoti:

- jauni tūrisma produkti Ķemeru nacionālā parka teritorijā;
- dabas tūrisma ceļvedis pa Latvijas nacionālajiem parkiem;
- dabas un veselības tūrisma attīstības vadlīnijas aizsargājamās dabas teritorijās.

Viena no pirmajām publiskajām aktivitātēm projekta ietvaros plānota projekta dalībnieku un citu ieinteresēto pušu tikšanās **22. maijā**, apkopojot esošo un potenciālo piedāvājumu Ķemeru nacionālā parka teritorijā un aizsākot diskusiju par jaunu ilgtspējīgu tūrisma produktu izveidi.

Vides politikas un pārvaldība

LLTA "Lauku ceļotājs" sadarbībā ar Eiropas Eko – Agro tūrisma centru Nīderlandē un Slīteres nacionālā parka administrāciju uzsākuši EK "Life" programmas projektu "Vides politikas un pārvaldības priekšlikumu izstrāde, demonstrējot tūrisma attīstības ieguvumus vides, sociālajā un ekonomikas jomā Slīteres nacionālajā parkā".

Līdz 2010. gada pavasarim paredzēts izstrādāt 5 jaunus tūrisma produktus Slīteres nacionālajā parkā, sagatavot SNP un bieži sastopamo augu sugu noteicēja ceļvežus, kā arī informāciju brīvdabas stendiem. Tāpat tuvākajā laikā tiks uzsāks apmeklētāju monitorings Slīteres nacionālajā parkā: apmeklētāju uzskaitīšana un anketēšana. Lai varētu vērtēt tūrisma sociāli ekonomiskos aspektus paredzētas regulāras tikšanās ar vietējiem iedzīvotājiem, uzņēmējiem, iestāžu darbiniekiem.

Pirmā tikšanās plānota **11. maijā** Laumu dabas parkā. Šajā sezonā plānoti arī teritoriju apsekošanas braucieni gan Slīteres nacionālajā parkā, gan citos Baltijas nacionālajos parkos.

Gada sākumā ceļoja mazāk, lētāk, individuālāk un riskantāk

Ludmila Glazunova

Sī gada sākums tūrisma operatoriem esot bijis dramatisks – tikai martā cilvēki atsākuši atkal ceļot. Jūtama arī jauna tendence – taupot naudu, tūristi šoziem izvēlējušies lētākos piedāvājumus. Netiek smādētas arī trīszvaigžņu viesnīcas, lai gan vēl nesen priekšroka tika dota atpūtai četrzvaigžņu un pieczvaigžņu viesnīcās, iekļaujot pilnu pakalpojumu paketi.

“Janvārī un februārī piedzīvojām dramatisku kritumu, martā situācija uzlabojās, jo cilvēki saprata, ka šobrīd kardināli nekas nemainīsies. Gaidīšana, cenu svārstības – šī brīža situāciju varētu raksturot kā ķīseli vai želeju,” norīses skaidro tūroperatora “Tez Tour” direktors Konstantīns Paļgovs. Pēc viņa aplēsēm, šā gada pirmajos mēnešos salīdzinājumā ar analogu periodu iepriekšējā gadā izejošā tūrisma kritums bijis apmēram 50 procentu. Pārējie vadošie operatori, piemēram, “Novatours” un “JTL” šobrīd aizvadītās sezonas vērtējumu nesniedz, atsaucoties uz direktoru prombūtni.

Komforta līmenis – par kārtu zemāks

Aizvadītās sezonas raksturīgākā tendence bija taupīšana. “Cilvēki izvēlas zemāku komforta līmeni,” stāsta K. Paļgovs. Ja agrāk ceļotāji izvēlējās siltzemeju kūrortos dzīvot 5 zvaigžņu viesnīcā, tad tagad priekšroku dod 4 zvaigznēm. Bet tie, kas izvēlējās trīs zvaigžņu

viesnīcas, šobrīd gatavi dzīvot vēl pieticīgākos apstākļos divzvaigžņu viesnīcās.

Arī tūrisma aģentūras “A-Sono” valdes locekle Iveta Vanaga novērojusi, ka pēdējā laikā palielinās tendence izvēlēties lētākas dzīvošanas iespējas, ietaupīto naudu atvēlot lielākiem tēriņiem izvēlētajā valstī. Bet cilvēki, kuri pieraduši dzīvot luksusa apartamentos viesnīcās ar atpazīstamu zīmolu, tagad izvēlas līdzvērtīgas ērtības, taču pārstājuši būt zīmolu mednieki.

Siltās zemes sasniedz individuāli

I. Vanaga aizvadītajā sezonā novērojusi arī jaunu tendenci – tūristi aizvien biežāk izvēlas ceļot individuāli. Tas attiecas arī uz siltajām zemēm. Daudzi ir atklājuši, ka Kanāriju salās daudz lētāk var atpūsties, kombinējot lēto aviokompāniju – piemēram, “Ryanair” – maršrutus un internetā pasūtīt viesnīcas. Turklāt daudzi aizvien biežāk izvēlas doties uz Maroku, Indiju un Japānu un paši pērk biļetes, aģentūrām uzticot tikai maršruta plānošanu vai viesnīcu rezervāciju.

“Last minute” piedāvājumi izdevīgi tikai uz tālajiem galamērķiem

Pamazām attīstās arī Eiropas lēto “last minute” (t. s. pēdējā brīža) pakalpojumu izmantotāju segments. Noteikt tā lielumu ir ļoti grūti, pat neiespējami. Pērkot pēdējā brīža piedāvājumus tādās interneta vietnēs kā, piemēram, ltur.de vai budgettravel.ie, jānorāda dzīvesvieta un pasta indekss, bet Latvijas ad-

reses bieži vien tiešsaistes rezervācijas sistēmas nepieņem, tādēļ ceļotāji izmanto iespēju uzrādīt kāda drauga vai radnieka dzīvesvietu tajā valstī, kurā tiek pirkti ceļojumi.

“Ir cilvēki, kas izmanto “last minute” piedāvājumus, taču aprēķini liecina, ka tas ir izdevīgi tikai uz tālajiem ceļojumiem – Dominikānu, Indiju utt.,” norāda I. Vanaga. Bieži vien, nopērkot lētos reisus uz Turciju vai Spāniju, ceļotāji saskaras ar problēmām saskaņot pārlidojumu laikus, tādēļ nereti šie pārlidojumi iznāk krietni dārgāki un kopējās ceļojuma izmaksas var kļūt lielākas, nekā pērkot biļetes Latvijā uz vietas un lidojot ar čarterreisiem. Pieredzējuši Eiropas “last minute” piedāvājumu izmantotāji visbiežāk jau laikus nopērk aviobiļetes, piemēram, uz Frankfurti vai Londonu, un tad lēto ceļojumu piemeklē uz vietas lidostā,” stāsta I. Vanaga.

I. Vanagas aģentūra saskārusies arī ar mīnētā ceļotāju segmenta problēmām – ne viens vien nopērk lētos ceļojumus ārvalstu interneta vietnēs, bet savlaicīgi nepainterējas par vīzu režīmu. Piemēram, Vācijas pilsoņiem ir iespēja Apvienotajos Arābu Emirātos vīzu iegādāties lidostā, taču latviešiem šādas iespējas nav. Ārvalstu operatoram arī nav mehānisma, kā latviešu tūristam palīdzēt. Piemēram, Bahamu salas – vīzu uz tām var iegūt tikai un vienīgi Londonā. Bieži vien šis fakts tiek konstatēts pārāk vēlu, un ceļojumu nākas atcelt. Par visu ir jādomā savlaicīgi – mudina tūrisma speciāliste. □

Piedāvājums tūrisma nozarei!

Ietaupiet līdz 40% no IT izdevumiem!

- Portālu un forumu izvietošana
- Klientu vadības sistēmu uzturēšana
- Attalināta datu apmaiņa un glabāšana
- Grāmatvedības programmu darbības nodrošināšana
- E-pastu sistēmu uzturēšana

Jūs saņemsiet vispiemērotāko IT risinājumu!

6707 2100 office@deac.lv www.deac.lv

Latvieši uz kalniem dodas individuāli

Ludmila Glazunova

“Šogad to ziemas prieku cienītāju skaits, kuri izmantojuši tūrisma firmu pakalpojumus, ievērojami sarucis, toties palielinājies individuālo slēpotāju skaits,” nozarē notiekošo rezumē tūrisma firmas “Gorbants” direktore Aija Gorbante. Ar slēpošanas piedāvājumiem viņas firmas nodarbojas jau desmit gadus.

Grupas brauc daudz mazāk

“Aizvadītajā sezonā bija raksturīga tendence sīkstī gaidīt atlaides. Bet tūrisma firmām jau nepieder ne viesnīcas, ne lidmašīnas, tādēļ būtiskas atlaides tā arī netika sagaidītas,” stāsta A. Gorbante. Ja salīdzina slēpotgribētāju skaitu iepriekšējos gados, šogad gatavību doties uz kalniem grupās izrādīja vien apmēram trešā daļa. Piemēram, uz Alpiem “Gorbants” šogad aizvedis apmēram par desmit autobusiem mazāk nekā iepriekšējā sezonā, bet februārī tika atcelta arī viena lidmašīnas grupa.

Arī aģentūras “Vanilla Travel” mārketinga menedžere Ieva Siugale norāda, ka to slēpotāju skaits, kuri aizvadītajā sezonā izmantojuši tūrisma aģentūras pakalpojumus, ir būtiski sarucis. Vēl nesen cilvēki varēja atļauties gan ziemas priekus, gan atpūtu siltās zemēs, tagad daudzi ir spiesti izvēlēties tikai vienu braucieni, un biežāk izvēlas atpūtu siltajās zemēs.

Latvija zaudēs aktīvākos

Par nākamās sezonas slēpošanas prognozēm vēl esot pārāgri spriest. Ir skaidrs, ka joprojām slēpos tie, kurus šā brīža smagais ekonomiskais stāvoklis nebūs būtiski ietekmējis.

“Mūsu klienti ir aktīvi cilvēki. Bet aktīvie cilvēki šobrīd izbrauc no valsts uz neatgriešanas,” uzskata A. Gorbante, Viņa norāda, ka šobrīd Latvijas “rokas un prāti” dodas nevis uz Lielbritāniju un Īriju, kā tas bija iepriekš, bet gan uz Spāniju, Grieķiju, Kipru un pat Jaunzēlandi un Austrāliju. Tas nozīmē, ka jau nākamajā sezonā šie paši latvieši, kas agrāk devās uz kalniem, izmantojot Latvijas tūrisma firmu pakalpojumus, tagad izmantos savu mītnes zemju operatoru piedāvājumus.

Aģentūras labo individuālo slēpotāju kļūdas

Istens slēpotājs atteiksies no kaut kā cita, bet slēpošanai naudu sakrās. Arī par šo ziemu nevar teikt, ka ārvalstu kalnos šogad būtu bijis pavisam maz slēpotāju no Latvijas. Strauji pieaudzis individuālo ceļotāju skaits – viņi paši prot rezervēt lidmašīnas biļetes un viesnīcas, tomēr visvairāk slēpotāju ceļo ar savu privāto auto. Iepriekšējos gados populāri bija lidot ar lidmašīnu, bet automašīnas īrēja jau uz vietas.

Tomēr individuālajiem ceļotājiem gadās

pieļaut kļūdas, kuras labot nākas tūrisma aģentūrām. “Piemēram, kāds rezervē numurus viesnīcā, kas atrodas 20 kilometru attālumā no trases, taču vēlāk izrādās, ka šie 20 kilometri ir pa gaisa līniju, bet reāli – otrpus kalnam. Tad nu mums nākas šīs kļūdas labot,” atzīst A. Gorbante. Otra izplatītākā individuālo ceļotāju kļūda – viesnīcas rezervācijā viss nav izdarīts līdz galam: pieteikums it kā aizsūtīts, arī sarakste notikusi, taču rezervācijas apstiprinājums nav pienācis. Šādos gadījumos cilvēki var palikt arī uz ielas.

Individuālā brauciena pašizmaksa – par 50% zemāka

“Braucām uz Tatriem paši – mašīnā pieci cilvēki, ceļa izdevumi vienam cilvēkam – 22 lati. Atrādām ļoti labu un lētu viesnīcu pie paša kalna, izmaksas zemas – 55 eiro vienam cilvēkam visam uzturēšanās laikam. Plus vēl pacēlāja kartes, iepirkšanās lētajos veikalos. Galu galā vienam cilvēkam ceļojums neizmaksāja vairāk kā 100 latu – tas ir uz pusi lētāk, nekā to piedāvā jebkura tūrisma kompānija,” uzsver ilggadējs slēpotājs Jānis Kauliņš. Viņš gadā dodas slēpot vismaz divas reizes – vienu reizi uz Alpiem, otru reizi uz Tatriem. Abi ceļojumi kopā izmaksā tikpat daudz, cik vienam cilvēkam, ja viņš brauktu uz kalniem tikai vienu reizi, bet izmantotu tūrisma kompānijas pakalpojumus.

J. Kauliņš šogad novērojis, ka Tatros slēpotāju kritums bijis dramatisks – agrāk visapkārt skanējusi poļu un lietuviešu valoda, šogad kaimiņvalstu iedzīvotājus uz kalna praktiski vairs neredzot. Tūristu trūkums ir licis viesnīcniekiem samazināt cenas. Un latvieši šo iespēju naski izmantojuši.

“Tallink” iecienījuši arī slēpotāji

Liela piekrišana mūsu slēpotāju vidū šogad bijusi arī Zviedrijas kalnu kūrortiem, kuri no Latvijas ir ērti sasniedzami, braucot ar prāmi uz Stokholmu, bet tālāk virzoties ar savu auto.

Jau otro gadu “Tallink” piedāvā slēpotājiem ko īpašu – paketi, kas vienai personai izmaksā 88 latus un kurā iekļauts gan ceļš, gan apmēšanās “Āre” slēpošanas kūrortā, kas ir viens no lielākajiem un populārākajiem slēpošanas centriem Skandināvijā. A/s “Tallink Latvija” tirdzniecības un mārketinga direktore Baiba Muceniece norādīja, ka šoziem interese par slēpošanu bijusi daudz lielāka nekā iepriekšējā gadā. “Latviešu pasažieri mēcās. Viņi saprot, ka var vienkārši piezvanīt uz “Tallink” un iegādāties šo paketi. Turklāt uz prāmja uzbrauc ar savu mašīnu vai busiņu, par slēpēm arī nav atsevišķi jāmaksā – tas viss ievērojami samazina slēpošanas tūres izmaksas,” rezumē B. Muceniece. □

Viedokļi

Nākamajā sezonā būs mazāks piedāvājums

Aiva Freiberga,

“Impro” ceļojumu konsultante, slēpošanas kuratore

Aizvadītā slēpošanas sezonā bija vērojams apmēram 30% kritums. Cilvēki gaidīja pēdējā brīža cenu – tā bija kā spēle, kurā katrs gribēja uzvarēt. Šā gada pirmajos mēnešos par pilnām cenām cilvēki praktiski nekur nebūra, un ļoti varēja just, ka tauta ekonomē. Janvāri situācija bija savādāka, bet tas bija tāpēc, ka šā gada sākumā cilvēki brauca vēl tajos ceļojumos, kas iegādāti pērn, un ekonomiskā krīze nebija tik jūtama.

Šogad nācās atcelt vairākas grupas. Tādēļ nākamajā slēpošanas sezonā mūsu piedāvājums būs mazāks – diez vai savāksim vairāk grupu nekā šogad. Bet kopumā mēs esam optimisti – slēpošana ir liela kaislība, no tās nav tik vienkārši atteikties. Tiesa gan, nav istas skaidrības, kas notiks ar aviopārlidojumiem – kompānijas atstāj Latviju, nav skaidrības arī par čarterreisiem. Ja iepriekšējā sezonā veiksmīgi sadarbojāmies ar “Novatours”, kas organizēja čarterreiskus, tad tagad no tās puses ir klusums – kompānija neatbild uz darījumu e-pastiem.

Slēpotāji izvēlas Zviedriju un Somiju

Laura Liepiņa,

tūrisma aģentūras “Kolumbs” mārketinga speciāliste

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, aizvadītajā sezonā, protams, samazinājās slēpotāju skaits. Taču samazinājums nebija dramatisks. Šajā tirgū parādās jauna tendence – aizvien vairāk slēpotāju ceļo individuāli, pārsvarā izvēloties Zviedrijas un Somijas kalnu slēpošanas kūrortus. Arī Alpus jau ir apguvuši paši.

Par nākamā sezonu vēl grūti spriest – neviens nezina, cik ilgi vilksies krīze. Mūsu kompānija piedāvā plašu pakalpojumu klāstu, tādēļ viena segmenta kritums vai pacēlums kompānijas rādītājus būtiski neietekmēs.

Būtiskas cenu svārstības nav gaidāmas

Kaspars Gēgeris,

“Ceļojumu bode” valdes priekšsēdētājs

Regulārie slēpotāji arī šogad devās uz ārvalstu trasēm. Mājās palika tie, kuri slēpot dodas reizi divos, trijos gados un modes slēpotāji. Aizvadītajā sezonā bija vērojama jauna tendence – ļoti daudzi izvēlējās “Tallink” piedāvājumu – ar prāmi uz slēpošanas kūrortiem Skandināvijā.

Ja skatāmies uz nākamā sezonu, tad diez vai sagaidīsim lielas cenu svārstības. Cena slēpošanas tūrēm ir pamatota ar izdevumiem – transports, naktsmitnes, darbs. Cenu nav iespējams būtiski grozīt, ja nu vienīgi piedzīvosim dramatisku degvielas cenas svārstību vai arī devalvēsies nacionālā valūta. Piedāvājums, visticamāk, būs tāds pats kā šogad, jo slēpotāji ir “regulāra tauta”, kas katru gadu vēlas doties slēpot.

Sarucis lielā hokeja līdzjutēju skaits

Kopš 2000. gada Latvijas hokeja līdzjutēji ir kļuvuši plaši pazīstami kā labākie fani pasaulē. Viņi allaž bija pamanāmi hokeja arēnās un bieži nokļuva pasaules čempionāta organizētājvalstu vietējo mediju pirmajās lappusēs. Tas mudināja daudzas tūrisma firmas pievērsties hokeja braucieni organizēšanai. Tomēr šogad, visticamāk, šis tūrisma veids radīs negatīvu bilanci, it īpaši tām firmām, kas jau pērn investēja naudu, iegādājoties dārgās hokeja biļešu paketes.

Ludmila Glazunova

Tūrisma kompānijas zaudē līdzjutējus

Līdzjutēju braucieni organizēšanas tirgū aktīvākie un arī lielākie spēlētāji ir "Impro", "Express Travel" un "Relaks Tūre". Līdz šim "Impro" uz čempionātiem nogādāja apmēram 45–50 procentus fanu, kas devās klātienē atbalstīt hokeja izlasi, norāda "Impro" sporta pasākumu organizētāja Inese Krūmiņa. Taču šogad interese par šo tūri ir krietni sarukusi. Pēdējos gados "Impro" uz čempionātiem veda fanu tūkstošus, izņēmums, protams, bija Halifaksa Kanādā, turpretī šogad līdzjutēju skaits, kas šīs firmas organizētā braucienā dosies uz Šveices galvaspilsētu Berni, sarucis līdz dažiem simtiem. "Relaks Tūre" jau ir atcēlusi vienu grupu, kura uz Šveici būtu devusies ar lidmašīnu, un šobrīd komplektē tikai vienu autobusa grupu. Arī "Express Travel" sporta tūrisma operators Agris Nipers norādīja, ka šogad uz čempionātu kompānija vedīs tikai vienu grupu, un salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem tas ir krietni mazāks apjoms.

Izvērtējot šo informāciju, jāsecina: šogad salīdzinājumā pat ar pērnā gada čempionātu tālajā Halifaksā hokeja čempionāta tūres pircēju skaits ir samazinājies vismaz par 20 procentiem, bet, ja salīdzina ar Ķelni, tolaik kopējais braucēju skaits varētu būt pat 10 reizu lielāks.

Pietiek ar Rīgas "Dinamo"?

"Agrāk galvenais dzinulis braukšanai uz pasaules čempionātiem bija laba hokeja trūkums. Tagad, kad Rīgā iespējams redzēt Kontinentālās hokeja līgas spēles un mums ir Rīgas "Dinamo" komanda, hokeja bads ir remdēts. Nav vairs tik spēcīgu argumentu, lai tērētu naudu un brauktu tik tālu," norāda I. Krūmiņa.

Savukārt "Relaks Tūres" direktors Hardijs Madzulis uzskata, ka Rīgas "Dinamo" izveidei vajadzēja pastiprināt interesi par pasaules hokeja čempionātu, jo līdz ar šīs komandas izveidošanu ir paaugstinājusies arī Latvijas hokeja kvalitāte, un šobrīd Latvijas izlasei ir reālas iespējas tik tālāk un iekļūt desmit labāko komandu skaitā nevis palikt "aiz strīpas". Taču reālā situācija fanu aprindās liecina par pretējo. Tas skaidrojams nevis ar intereses trūkumu, bet gan ar nepietiekamiem finanšu resursiem un cilvēku bažām zaudēt darbu.

Risks ar biļetēm

H. Madzulis stāsta, ka "Relaks Tūre" jau pagājušā gada vasaras beigās iegādājās biļešu paketes, investējot 10 000 latu. Taču kompānijas prognozes par fanu interesi bija pārāk

optimistiskas, neviens arī nebija plānojis tik strauju ekonomisko lejupslīdi.

"Express Travel" savukārt mācījās no iepriekšējo čempionātu kļūdām. Tā izsvēra jau laikus, ka biļešu iegādi var atlikt uz vēlāku laiku – šā gada februārī, kad tās bija iespējams iegādāties jau uz konkrētām Latvijas izlases spēlēm. Līdzīgi rīkojās arī "Impro", laicīgi izsverot, ka "PostFinance Arena" ietilpība ir 17 000 skatītāju vietu un Latvijas izlasei priekšsacīkstēs nav paredzētas spēles ar mājiniekiem. Tādēļ nav jāuztraucas, par to, vai pirms spēlēm būs iespējams iegādāties biļetes.

Nemot vērā, ka hokeja čempionātos nav paredzētas noteiktas kvotas konkrētu valstu līdzjutējiem, kā tas ir, piemēram, futbolā, ar biļetēm iepriekš bijušas problēmas. Tipisks piemērs bija 2004. gada čempionāts, kas notika Prāgā – toreiz tikai vienai Latvijas tūrisma firmai izdevās noslēgt līgumu ar tiešo biļešu piegādātāju. Pie vainas gan nebija Latvijas puse, bet neskaidrības pašā Prāgā – īsi pirms čempionāta mainījās oficiālais biļešu izplatītājs, un tas iepriekš noslēgtās vienošanās neņēma vērā. Līdz ar to dažas tūrisma kompānijas un fanu organizācijas nevarēja nodrošināt savējiem biļetes, bet vienai kompānijai

pat tika pārdotas viltotas biļetes. Lielākā daļa hokeja līdzjutēju bija spiesti iegādāties biļetes no uzpircējiem turpat pie arēnas pirms spēles, par tām pārmaksājot vismaz trīs reizes. Jāņem gan vērā, ka pirmā spēle Latvijas valstsvienībai bija ar mājiniekiem čehiem.

Individuālie līdzjutēji

Atskatoties vēsturē, jāatzīst, ka lielākā fanu interese par hokeja čempionātu bija 2001. gadā Ķelnē un 2004. gadā Prāgā, kad atbalstīt Latvijas izlasi devās apmēram 10 tūkstoši līdzjutēju. Bet jau pērn, kad čempionāts risinājās Kanādā, fanu skaits bija ievērojami sarucis – to skaits nepārsniedza tūkstoti. Tomēr pieprasījums pēc tūrisma firmu piedāvātajām paketēm bija salīdzinoši liels. Šogad, kad čempionāts notiek Bernē, tiek prognozēts, ka fanu skaits būs mazāks par tūkstoti, turklāt šogad līdzjutēji dosies uz Šveici lielākoties kā individuālie tūristi – viņi paši pērk aviobiļetes, paši izvēlas un rezervē viesnīcu, paši interneta tiešsaistē iegādājas čempionāta biļetes.

I. Krūmiņa apstiprina, ka uz "Impro" nāk individuālie braucēji, lai iegādātos čempionā-

ta biļetes, taču no pilnās pakalpojumu paketes gan atsakoties.

Šogad labs palīgs individuālajiem faniem ir interneta portāls www.hokejs2009.lv, kas publicējis plašu informāciju par Berni un ceļošanas iespējām, kā arī devis konkrētas norādes par iespējamiem taupības risinājumiem. Portāla administrators Edgars Burmīstris stāsta, ka šogad ir salīdzinoši liela interese par individuālām braukšanas iespējām, turklāt, spriežot pēc apmeklējuma statistikas un foruma aktivitātēm, Latvijas latviešiem Bernē varētu pievienoties arī tautieši no Lielbritānijas, Īrijas, Zviedrijas un Vācijas.

Līdzjutēju braucieni – neprognozējams produkts

Sports nav tikai hokejs, tādēļ tūrisma firmas piedāvā ne tikai organizētus līdzjutēju braucienus uz hokeju čempionātiem, bet arī uz citiem sporta veidiem. Protams, TOP 3, kas savāc lielāko klientu daudzumu, ir hokejs, futbols un basketbols, un tieši šādā secībā.

Organizētie grupu braucieni gan neatpoguļo visu sporta pasākumu tirgu, taču ataino lielākās plūsmas. Latvieši dodas arī uz dažādiem rallijiem, klātienē vēro

Iespējams, ka hokeja bads ir remdēts arī ar Rīgas "Dinamo". Latvijā notiek aizvien aizraujošāki sporta notikumi

F1 sacensības, regbija čempionātu, izcilākās tenisa sacensības utt. Diemžēl konkrētas statistikas par to, cik ir šādu cilvēku, nav, jo līdzjutēji savas tūres organizē paši, vai arī tūrisma firmām lūdz veikt atsevišķus pakalpojumus – aviobiļešu rezervāciju, viesnīcu rezervāciju vai pasākuma biļešu iegādi.

"Sporta līdzjutēju pasākumu organizēšana nekad nav bijis ienesīgs bizness tūrisma firmām – vairāk tā ir pakalpojumu klāsta paplašināšana," atzīst I. Krūmiņa. Savukārt A. Nipers uzsver: "Tas ir neprognozējams produkts. Dažkārt pasūtījumi jau ir jāizdara gadu iepriekš, kad prognozēt iespējamo braucēju skaitu vēl ir grūti. Var izvilkt lielo lozi, bet var arī zaudēt."

Sporta līdzjutēju braucieni organizēšanai ir sava specifika – konkrētā laika posmā jānodrošina viesnīcas, transports un arī biļetes. Viesnīcu cenas uz lielajiem sporta pasākumiem vienmēr ir neadekvāti augstas – vismaz 2 – 3 reizes augstākas nekā parasti. Arī aviokompānijas ātri reaģē uz lielajiem pasākumiem, un konkrētajos laikos lidojumi ir ļoti dārgi. Arī ar biļetēm gadās problēmas, it īpaši, ja sporta pasākuma skatītāju vietu skaits ir stingri limitēts. □

Šovasar ceļos apdomīgāk

Ludmila Glazunova

“Jaunajā sezonā dempinga nebūs – ja charterreisam nebūs piepildījuma, reisu atcelsim. Nebūs cīņas par vietas palielināšanu tirgū, jo tūristu būs maz. Cenas nesamazināsies. Drīzāk otrādi – ja kāda kompānija piedāvās ceļojumus par pārsteidzoši zemām cenām, tas nozīmēs, ka tā gatavojas bankrotam. Brīnumu nebūs,” “Tez Tour” direktors Konstantīns Paļgovs savās prognozēs par vasaras sezonu ir kodolīgs.

Uz cenu pazemināšanos nevar cerēt

Patlaban ir ļoti grūti prognozēt, par cik procentiem varētu samazināties tūristu skaits, kas vasaras brīvdienās dosies uz siltajām zemēm, izmantojot charterreisu. Skaidrs ir viens: ceļojumu cenas zemākas nekļūs, jo viesnīcas nav ieinteresētas pazemināt cenas Latvijas tūristiem – mūsu valsts ceļotāju trūkumu taču var kompensēt iebraucēji no citām zemēm. Tādēļ tūristiem, kas likmi liek uz pēdējā brīža lētajiem piedāvājumiem, šogad nav lielu cerību sagaidīt “sviestmaizes cenas”. “Globālā mērogā nekas nekļūst lētāks, ja nu vienīgi degviela,” šo pozīciju skaidro “Tez Tour” direktors Konstantīns Paļgovs.

Vēlme pirkt ceļojumu pēdējā brīdī gan nav tikai cenas diktēta iegrība. Ceļotāji, kas nopirkuši ceļojumu vairākus mēnešus iepriekš, nav pārliecināti, ka, pienākot izlidošanas dienai, tūrisma aģentūra nebūs jau bankrotējusi. “Šādi gadījumi patiešām notiek,” atzīst K. Paļgovs. Tieši tādēļ “Tez Tour” tuvākajā laikā plāno izveidot īpašu sarakstu, kurā iekļaus uzticamas tūrisma kompānijas, kuras varēs rekomendēt saviem klientiem.

Ceļojumi tikai uz nedēļu

Jau šobrīd ir sarucis pieprasījums pēc gariem ceļojumiem – proti, desmit dienu, divu nedēļu ilgajiem atpūtas braucieniem uz ie-

ciemtiem kūrortiem. Tādēļ šogad “Tez Tour” piedāvās tikai nedēļu ilgus ceļojumus. “Situācija ir tāda, ka cilvēki nevēlas atstāt biznesu un mājas lietas ilgāk kā uz nedēļu. Šobrīd tūristiem ir ļoti aktuāli noskaidrot, vai izvēlētajā viesnīcā ir interneta pieslēgums,” teic K. Paļgovs un piebilst, ka patlaban cilvēki aktīvi seko līdzi notiekošajam.

Līderpozīciju saglabās Vidusjūras reisi

K. Paļgovs prognozē, ka vasarā vispieprasītākie tomēr būs Vidusjūras reisi – uz Turciju, Grieķiju, Spāniju. Vasaras sezonā tālie lidojumi nekad nav bijuši populāri. “Ja cilvēks nevar sauļoties Jūrmalā, viņš to izdarīs Antaljā. Cilvēki negrib tērēt 10 stundas gariem pārlidojumiem,” skaidro “Tez Tour” direktors.

Jāteic, ka Turcijas ienākošā tūrisma pārstāvji šogad prognozē nevis tūristu skaita samazināšanos, bet gan tā pieaugumu. Viņi pamatojas uz to, ka cilvēki neatteiksies no ceļošanas, bet izvēlēsies lētākus variantus, kas neapšaubāmi dod priekšrocības tieši šai valstij, it sevišķi, ja salīdzina izmaksas un apkalpošā tūrisma kvalitāti.

Ziemā gaidāma atvaseļoššanās

Vērtējot nozari kopumā, K. Paļgovs uzskata, ka krīzes laiks būs nopietns pārbaudījums. “Izdzīvos stiprākie. Protams, man ir žēl, ka dažas kompānijas nevarēs pildīt savas saistības un bankrotēs, bet šajos procesos būs vērojamas arī likumsakarības. Izdzīvos kompānijas, kuras nodrošina augstu kvalitāti un kuras jau laikus ir investējušas līdzekļus attīstībā, nevis dzīvojušas vienai dienai.”

Pēc K. Paļgova domām, vasarā sagaidāms straujš ceļotgribētāju skaita sarukums, jo cilvēki baidās no krīzes. Tomēr jau ziemas sezonā prognozējama augšupeja. “Cilvēki iet pie ārsta, iet uz aptieku, pērk zāles... Gluži tāpat ir arī ar ceļošanu – ļaudis bez tās nevar iztikt,” uzsver K. Paļgovs. □

Turcijas ienākošā tūrisma pārstāvji šogad prognozē nevis tūristu skaita samazināšanos, bet gan tā pieaugumu. Viņi pamatojas uz to, ka cilvēki neatteiksies no ceļošanas, bet izvēlēsies lētākus variantus, kas neapšaubāmi dod priekšrocības tieši šai valstij, it sevišķi, ja salīdzina izmaksas un apkalpošā tūrisma kvalitāti

Viedokļi

Nedēļa ārzemēs izdevīgāka nekā Latvijā

Anta Jokste,

“FTB Latvija” direktore

Pieprasījums pēc brīvdienų ceļojumiem jau ir samazinājies, balstoties uz situāciju valstī. Īpaši samazinājies ir iepriekš pārdoto ceļojumu skaits. Ja situācija kļūs stabilāka, cilvēki jutīsies drošāki un noteikti brauks atkal, ņemot vērā, ka tūrisma braucieniem un produktiem praktiski nav mainījušās cenas. Ja kāds gaida izpārdošanas, pēdējā brīža cenas, tad atvaļinājuma nedēļa ārzemēs ir pat izdevīgāka nekā nedēļa Latvijā. Mana prognoze par vasaru ir optimistiska – tie, kas ir iemācījušies ceļot, noteikti turpinās to darīt. Tas notiks vismaz reizi gadā, jo cilvēkam ir jāatpūšas un jāsakārto domas.

Manuprāt, ejošākie būs operatoru piedāvājumi uz Turciju un Grieķijas salām. Turcija noteikti cenu ziņā ir izdevīgāka, un to izvēlēsies ģimenes ar bērniem. Ar nožēlu jāteic, ka no piedāvājuma ir pazudis Sicīlijas reiss rudenī, bet laikam jau tūroperatoram virziena atcelšanai ir bijuši būtiski apsvērumi. Charterreisu skaits jau tagad samazinās.

Neprasa ceļojumus uz kredīta

Dace Pumpure,

“Ap Sauli” biroja vadītāja

Pieprasījums pēc atpūtas ceļojumiem jau ir samazinājies par apmēram 30%. Daudzi zaudējuši darbu, tādēļ nevar atļauties ceļot, daudzi gaida lētākus piedāvājumus. Tomēr reizi gadā cilvēki mēģinās doties ceļojumā.

Vēl joprojām ir pieprasīti ceļojumi uz Turciju un Krētu. Nav miris arī autobusa braucienų segments, cilvēki ir pieteikušies tālajiem braucieniem ar autobusu – uz Spāniju, Grieķiju, Norvēģiju. Arī pagājušajā gadā šis ekskursijas gāja uz “heijā”, pati brīnos.

Šobrīd cilvēki vairs nemaz neprasa par iespējām ceļot uz kredīta vai līzingu, kā tas bija iepriekšējos gadus. Mēs esam noņēmuši arī visas reklāmas, kas piedāvāja šo iespēju – šī slimība, paldies Dievam, ir izslimota. Mēs to vērtējam pozitīvi, jo cilvēki ir sapratuši, ka nauda jātērē tikai tik, cik var nopelnīt.

Cilvēki baidās ieguldīt naudu

Ieva Siugale,

“Vanilla Travel” mārketinga menedžere

Ceļojumi vasaras sezonai tiek iepirkti visai kūtri. Nebija arī liela pieprasījuma pēc pavasara ceļojumu izpārdošanām. Cilvēki nav gatavi ieguldīt naudu uz tik tālu brīdi. Ja ceļojums paredzēts, piemēram, septembrī, viņi pagaidīs, kad šis laiks būs tuvāk. Īpašu interesi nav izraisījis arī labākās cenas garantija, kas nozīmē, ka tūrisma aģentūra atdod ceļotājiem naudu, ja sezonas laikā piedāvājums kļūvis lētāks.

Šovasar arī nav gaidāmi jauni maršruti no vietējiem tūroperatoriem. Tūroperatoru ir izvērtējuši reālo situāciju un nav gatavi ieguldīt naudu un laiku jaunu maršrutu veidošanā. Paredzams, ka vasaras sezonā šogad vislielāko interesi izraisīs jau populārie Turcijas kūrorti, Krēta, Korfu, Rodas sala.

Viedokļi

Aglonai – teorētiskas iespējas, praktiskas grūtības

Jānis Rutka,

Aglonas TIC vadītājs

Teorētiski arī Aglonai būtu labas iespējas vairāk attīstīt sakrālo un cita veida tūrismu. Jau tagad Aglonas bazilika ir nozīmīgākais objekts Latgalē un apmēram trešais – Latvijā.

Darīt varētu daudz ko, bet praktiski tam vajadzīgi cilvēku un finanšu resursi, kuru nav. Ik pa laikam pie mums darbojas augstskolu praktikanti, kas varētu turpināt arī strādāt, bet – nav naudas. TIC budžets samazināts tā, ka mēnesī benzīnam atvēlēti vien 10 lati.

Arī ieceru savulaik bijis daudz, un kaut ko cenšamies īstenot – veidot jaunus maršrutus, ir vēl citas aktivitātes. Bet projektiem varam piesaistīt pārsimt latu, kādreiz – līdz diviem tūkstošiem.

Atšķirībā no Santjago de Kompostelas nevaram lepoties ar apustuļu piņšiem, bet Latvijas mēroga “zvaigznes” Aglonā ir – te apbedīti Latvijas bīskapi, kardināls Juliāns Vaivods. Arī lietuviešu tūristus varētu piesaistīt ar vēsti par to, ka Karaļu kalnā apbedīts Lietuvas karalis Mindaugs un no šejienes cēlusies arī viņa otrā sieva Marta. Reiz tūrisma mārketinga speciāliste no Lietuvas man teica: “Uzlieciet kaut vai mazu piemiņas zīmīti, un leišu autobusi te būs rindām”. Bet šo tēmu nevēlas popularizēt bazilika, arī kalniņa īpašnieks, kas ir privātpersona. Viņš kalniņu vairāk saista ar Dievu, nevis Mindaugu. Te parādās politiski konfesionālas nianšes, lai gan, manuprāt, ieguvēji būtu visi.

Lai izveidotu ko līdzīgu Santjago de Kompostelai, mums kapacitātes nepietiek. Tam būtu jābūt valstiska mēroga projektam, tani pat laikā nedomāju, ka to miljonu latu, ko pirms pāris gadiem izmantoja sakrālā tūrisma atbalstam, vajadzēja novirzīt vienam vai dažiem lieliem projektiem. Programmas ietvaros daudzas mazās baznīcas tika pie žoģiem, signalizācijas, kārtīgām durvīm, pretējā gadījumā tās tiktu izlauptas, jo ikonu zagšana tobrīd bija ļoti izplatīta. Lielie projekti var naudu saņemt arī citur, bet mazajiem šādu iespēju nav. Lai arī par šo programmu dzirdēts, ka tā bija tikai politiska, manuprāt, tas bija noderīgs projekts.

Nišas produktiem – īstais laiks

Uldis Vitoliņš,

TAVA direktors

Svētceļojumi ir specifiski nišas produkti, kuriem šobrīd ir īstais laiks. Mēs jau pirms laba laika ar pieejamajiem nelielajiem līdzekļiem veicinājām jaunu produktu attīstību, ko ierobežoto iespēju robežās arī turpināsim. Arī Santjago de Kompostelai, līdzīgi kā Briseles čurājošajam puisēnam vai Nāriņai Kopenhāgenā pamatā ir stāsts, leģenda, kas apvīta dažādos veidos. Plus – mārketingš. Nišas produktiem šajā ekonomiskajā situācijā šobrīd ir salīdzinoši labas iespējas.

Santjago de Kompostela – sakrālo tūristu magnēts

Santjago de Kompostela – neliela pilsēta Spānijas ziemeļrietumos (95 tūkstoši iedzīvotāju), Ibērijas pussalā. Ģeogrāfiskā novietojuma dēļ visai bieži list. Tomēr tā spēj piesaistīt vairāk nekā sešus miljonus tūristu gadā. Šobrīd ekonomiskās krīzes dēļ visapkārt vērojams tūristu skaita kritums, bet te – pieaugums. “Tūrisms” interesējās – kā tas iespējams.

Baiba Lulle, NRA

Tūristu arvien vairāk

Spānijas autonomās vienības Galīsijas galvaspilsētē Santjago de Kompostelā gadā apmeklē līdz pat 6 miljoniem interesentu – svētceļnieki, kas mēro simtiem kilometru garu ceļu uz šejieni, tūristi, kas no Spānijas un citām valstīm ierodas ar autobusiem, lidmašīnām, vilcieniem un automašīnām.

Spānijā šā gada februārī krīzes iespaidā nakšņojumu skaits krities par 15,5%, Galīsijā – par 16%, bet Santjago de Kompostelā nakšņojusi 68 902 viesi, un tas ir par 10,7% vairāk nekā gadu iepriekš. Gada pirmajos divos mēnešos te nakšņoja 127 504 ceļotāji, kas ir par 6,8% vairāk nekā gadu iepriekš. Santjago de Kompostela bijusi arī vienīgā vieta starp Pasaulē mantojuma pilsētām un organizācijas “Zaļā Spānija” dalībniecēm, kurā apmeklētāju skaits šogad pieaudzis. Tiesa, ne visi te nakšņo, un, kā ikviena tūrisma vieta, arī Santjago de Kompostela cenšas paildzināt ceļotāju uzturēšanās laiku. Statistika liecina, ka vidējais uzturēšanās ilgums Santjago de Kompostelā ir 2,4 dienas.

Svētceļnieku kults

Galvenais pievilksanas objekts ir Santjago de Kompostelas katedrāle, kurā esot apbedīts Jēzus Kristus apustulis svētais Jēkabs. Interesanti, ka piņšu autentiskumu savulaik apstiprināja pāvesta Leo XII pārstāvji, bet Vatikāns šim slēdzienam nav pievienojies. Tas sludina vispārējās svētceļojuma vērtības, dodoties uz šo vietu. Tomēr te radīts starptautiska mēroga svētceļnieku kults, un simtiem tūkstoši svētceļnieku no Spānijas un dažādām pasaules malām ik gadu mēro tālo ceļu uz katedrāli. Turp ved seši ceļi no dažādām pusēm, un populārākais ir Franču ceļš, kas sākas Francijā un stiepjas cauri visiem Spānijas ziemeļu rajoniem.

“Neatkarīgās Rīta Avīzes” galvenā redaktore Anita Daukste, kas šopavasār pabija Santjago, stāsta, ka ceļi nav vienkārši iezīmēti kartē, bet arī attiecīgi sagatavoti. Ik pa gabaliņam svētceļnieki var iegriezties speciālās mītnēs, kur par trīs eiro var tikt pie gultasvietas un dušas. Tur arī viņi savā ceļotāja kartē saņem zīmodziņu, kas kalpo par apstiprinājumu tam, ka svētais ceļš patiešām veikts. Gadījumā, ja svētceļotāji nespēj tikt līdz naktsmītnei, ierasta lieta ir klauvēšana pie vietējo iedzīvotāju durvīm. Vietējie lielākoties esot atsaucīgi un palīdzību neatsaka. Naktsmītnes

un arī ceļi marķēti ar simbolu – vēdekļveida gliemežvāku.

Svētceļnieki uz Santjago dodas visu cauru gadu, nevis vienā noteiktā laikā. Turp dodas gan organizētas grupas, gan individuāli ceļotāji, īpaši daudz – paši spāņi.

Svētceļošana uz Santjago nav pēkšņi radusies modes lieta – tā ir tradīcija tūkstoš gadu garumā. Par pirmo svētceļnieku esot kļuvis pats Spānijas karalis pēc tam, kad 814. gadā te uzieti Sv. Jēkaba piņši, kas sākotnēji ievietoti speciāli uzbūvētā kapelā.

Brazīlieši un Koelju

Par šo vietu saraksfītas grāmatas, veidotas TV programmas, dokumentālās filmas, bet par straujo tūristu pieplūdumu pēdējā laikā, jo īpaši no Brazīlijas, Santjago lielu pateicību parādā brazīliešu rakstniekam Paulu Koelju, kurš pats vairākkārt mērojis svēto ceļu uz Santjago un atspoguļojis to savā daiļradē (par bestselleru kļuvusi grāmata “Burvja piezīmes”). Populāru grāmatu ietekme uz tūrisma bija vērojama arī pēc Dena Brauna “Da Vinči koda” “ēras”, kad ceļotāju pieplūdumu piedzīvoja grāmatā minētās vietas. Tās, protams, izmantoja situāciju un radīja speciālus tūrisma produktus grāmatas formā. Koelju darbu ietekmi apzinās arī vietējā vara, kas pērn rakstniekam piešķīrusi prēmiju, kā arī viņa vārdā nosauca vienu no pilsētas ielām. Brazīlijā savukārt Santjago de Kompostela nesen kronēta kā labākā ārvalstu tūrisma vieta.

Mērķtiecīga kampaņa

Pilsēta tomēr nesēž, rokas klēpī salikusi, gaidot, ka svētvietā un Koelju visu izdarīs tās vietā. Pēdējā laikā tā izvērsusi aktīvu reklāmas kampaņu. Krīzes laikā valsts parasti vairāk novērtē iekšzemes tūrisma potenciālu, un arī Santjago tūrisma pieaugums panākts ar pašas Spānijas tūristu palīdzību. Ārvalstnieku nakšņojumu skaits ir nedaudz krities. Nopietnu artavu devušas tūrisma biroja “Santiago Tourism” aktivitātes, popularizējot ceļošanas iespējas ārpus aktīvās tūrisma sezonas, kam birojs dubultojis budžetu. Kampaņa “Tu gribēsi vairāk” tūrisma popularizēšanai nesezonas laikā tika īstenota no 2008. gada novembra līdz 2009. gada martam. Tās ietvaros tika organizētas 25 gastronomijas un vīna aktivitātes, kurās piedalījās tūristi no Spānijas, Vācijas, Francijas, Itālijas, Brazīlijas, ASV. Arī A. Daukste bija pārsteigta par to, kādu pasākumu paleti piedāvā birojs, lai panāktu viesu ilgāku uzturēšanos pilsē-

Lai nokļūtu līdz Santjago de Kompostelas katedrālei, svētcēlnieki mēro simtiem kilometru garu ceļu, kas marķēts ar gliemežvākiem, un te rodamas naktsmītnes par trīs eiro

tā un apkārtējā reģionā. Gan gastronomijas programmas, gan dažādi tematiskie maršruti, galvenokārt ar vēstures, kultūras un reliģijas ievirzi. Senās universitātes apmeklēšana, lauku tūrisma piedāvājumi, bet galvenais – viss apvīts ar stāstiem un leģendām. Piemēram, pavisam vienkāršs krodziņš, pateicoties tā leģendai, vakaros ir pārpildīts. Turklāt klāt pievienots arī spēles elements – zīmodziņu krāšana.

Pie citām nozīmīgākajām pēdējā laika tūrisma biroja aktivitātēm minama sadarbība ar sešiem tūroperatoriem (Transhotel, Soltour, Viagal, Hotelbeds, Atrápalo, Costas Galicia), kā arī līguma parakstīšana 2008.gada nogalē ar Spānijas vadošo tūrisma kompāniju “Viajes El Corte Inglés” par pilsētas un tās tūrisma produktu reklamēšanu Spānijā un Portugālē. Projekta gada budžets – 300 000 eiro.

Vienlaikus pilsēta domā par jaunu tirgu iekarošanu un šā gada februārī rīkoja akciju Japānā, Tanabēes pilsētā, kur piedalījās arī rakstniece P. Koelju sieva, māksliniece Kristīna Oiticīcija (*Christina Oiticica*), kura arī 1990.gadā devusies svētcēļojumā uz Santjago un tā iespaidā radījusi vairākus mākslas darbus par Sv. Jēkaba ceļu. Japāņi ir īpaši jūtīgi pret pasaules mantojuma vietām, tādēļ šajā reizē neiztika bez šī akcenta, uzsverot, ka šis ir vienīgais ceļš pa UNESCO pasaules mantojuma vietām Spānijā. Prezentācija piesaistīja 44 žurnālistu uzmanību un viņu vidū bija arī pārstāvji no “National Geographic Japan”.

“Santiago Tourism” šā gada janvārī piedalījās arī pirmajā svētcēļojumu gadatirgū Romā, lai reklamētu pilsētu pirms 2010. gada, kad tiks pasludināts “Kompostelas svētais gads”.

Santjago ir viena no septiņām pilsētām, kas šogad nodibināja Spānijas gastronomiskā tūrisma asociāciju. Pilsēta piedalās arī citos tūrisma gadatirgos, akcentējot reliģiskā tūrisma, gastronomiskā un vīna tūrisma, izziņas ceļojumus un kultūras tūrisma, kā arī biznesa un iepirkšanās tūrisma. Pasākumu kalendārs ziņo par virkni antīkās un garīgās mūzikas festivāliem, bet cita veida notikumu pārbagātība nav manāma. Arī A. Daukste teic, ka moderno izklaizi, piemē-

ram, golfa, piedāvājuma praktiski nav un par to īpaši netiek domāts. Arī par to, ka pilsēta un tās apkārtnē nevarētu akumulēt augošo tūristu skaitu, Santjago vēl neuztraucas.

Mērķtirgus arī Latvija

Saskaņā ar biroja informāciju Santjago galvenie mērķtirgi ir Spānija, Portugāle, Francija, Vācija, Itālija, Lielbritānija, un šo valstu valodās arī izveidotas interneta mājaslapas. A. Daukste min, ka pēdējā laikā manāms arī tūristu pieplūdums no Krievijas, Japānas un Dienvidamerikas. Arī Latvijas tirgus esot aktuāls, jo te ir svētcēļošanas tradīcijas. Mērķauditorija esot ikviena valsts, kurā ir kristieši, jo īpaši katoļi.

Ceļojumus uz Portugāli un Spāniju, kuros iekļauta arī Santjago de Kompostelas apmeklēšana vienas vai pusotras dienas garumā, piedāvā arī Latvijas tūrisma aģentūras, piemēram, “Impro”, “Travellatvia”, “Ap Sauli”. Attīstīt šo virzienu tūrisma firmām un individuālajiem ceļotājiem ļauj arī esošie avioreisi uz lielākajām Spānijas un Portugāles pilsētām. No tām savukārt ar zemo cenu aviokompānijām vai vilcieniem var nokļūt līdz Santjago de Kompostelai. □

Lai arī Vatikāns nav ne atzinis, ne noliedzis Jēzus apustuļa Jēkaba mirtīgo atlieku autentiskumu, kuras atdusoties Santjago de Kompostelas katedrālē, tas neattur 6 miljonus tūristu un svētcēļotāju ik gadu apbrīnot šo objektu

Viedokļi

Sakrālais tūrisms nav īpaši populārs

Zinaida Tarasova,

“Impro” ceļojumu konsultante

“Impro” nepiedāvā atsevišķus sakrālā tūrisma ceļojumus, un tas tādēļ, ka nav īpaši liels pieprasījums pēc šāda produkta. Ir cilvēki, kas dodas sakrālajos ceļojumos, bet viņi drīzāk ir domubiedru grupa, nevis tūristi.

“Impro” organizē tūres, kuru ietvaros var apmeklēt dievnamus. Piemēram, ja tūristu grupa dodas uz Itāliju, vienmēr tiks apmeklēts Vatikāns, ja uz kādu no Islāma zemēm, tad tūristi ieies mošejā.

Izraēlas tūres gan varētu uzskatīt par sakrālā tūrisma virzienu. Īpaši populāra šī zeme ir tagad, kad mūsu valstī klājas grūti. Cilvēki dodas turp izvērtēt sevi, saprast, ka visu nevar orientēt tikai uz materiālām vērtībām, bet svarīgs ir garīgums. Šī zeme ir pievilcīga ar to, ka tur valda ļoti stipra ticība.

Sakrālais tūrisms ir attīstīts

Andris Kravalis,

katoļu priesteris

Katrai tautai ir sava svētvieta, kas saistīta ar ticības lieciniekiem, mocekļiem. Latvijā – Aglona. Tepat mūsu kaimiņiem – lietuviešiem, igauņiem ir daudz svētvietu, daudzi dodas arī uz Krieviju, uz Pečoru klosteri. Ja skatāmies tālāk Eiropā, svētvietas ir Polijā, Beļģijā. Spānijā tas noteikti ir Monseratas klosteris, Santjago de Kompostela, Portugālē – Fatimas klosteris. Itālijā, protams, Vatikāns un Venēcija. Es pats pirms dažām nedēļām kopā ar grupu biju Romā, bet drīzumā plānoju doties uz Svēto zemi.

Sakrālais tūrisms attīstīts arī Latvijā – regulāri uz svētvietām dodas grupas. Varētu teikt, ka ir divu līmeņu grupas – vienas, kas piedāvā tūristiem pavadīt Lieldienu Romā, bet cits līmenis – kad uz svētvietu dodas draudžu grupas, ticīgie. Būtībā pastāv veselas tūrisma organizācijas, kas strādā ar sakrālo tūrisma. Arī mums bieži uz ziņojumu dēļiem ir piedāvājumi doties sakrālajos ceļojumos.

Jelgavā tūristus uzrunā ledus skulptūras

Starptautiskais Ledus skulptūru festivāls Jelgavā pilsētu padara populāru iebraucēju vidū un nes peļņu vietējiem uzņēmumiem.

Gaļina Stubailova, "Jelgavnieki.lv"

Jau 11 gadus Jelgavas pilsētas pašvaldības aģentūra "Kultūra" veiksmīgi organizē festivālu, kas šajā laikā audzis un attīstījies gan mākslinieciski, gan organizatoriski, iemantojot atzinību un labas atsauksmes ārējo mākslinieku, kā arī citu starptautisku festivālu vidū.

Balva par veiksmīgāko produktu

Ledus skulptūru festivāla pirmsākumi meklējami 1997. gadā, kad pirmajā festivālā piedalījās tikai divi ledus tēlnieki, kuri izveidoja desmit ledus skulptūras. Nākamajos gados festivālā jau piedalījās mākslinieki no Ziemeļvalstīm, kur ledus un sniega tēlniecībai ir senas un stabilas tradīcijas. Festivālam attīstoties, auga ne tikai skulptūru apjoms, jo sākotnēji skulptūras bija tikai metru augstas, bet arī festivāla mērogs un nozīme, iegūstot stabili vietu pasaules ledus mākslas festivālu apritē.

Starptautiskais Ledus skulptūru festivāls sabiedrības intereses un masu mediju uzmanības dēļ izveidojies par Latvijas ziemas sezonas nozīmīgu kultūras un atpūtas pasākumu. Par to liecina arī godalga Tūrisma attīstības valsts aģentūras rīkotajā konkursā "Veiksmīgākais jaunais tūrisma produkts 2007".

Visapmeklētākais pasākums Jelgavā

Aģentūras "Kultūra" pārstāve Evelīna Bučele atklāj, ka festivāls ir būtisks tūrisma veicināšanas pasākums, jo Jelgava ir pilsēta, kurā nav daudz tūrisma apskates objektu.

Jelgavas rajona un pilsētas Tūrisma informācijas centra galvenā speciāliste Vita Kindereviča stāsta, ka, pēc statistikas datiem, 2008. gadā Ledus skulptūru festivāls bijis visapmeklētākais pasākums Jelgavā. "Tas ir gada nozīmīgākais tūristu piesaistes pasākums un atrodas Jelgavas pasākumu topa pirmajā vietā, ņemot vērā apmeklētāju skaitu. Nav šaubu, ka liela nozīme ir

tam, ka pasākums notiek nesezonā. Tas veicina papildu ienākumu gūšanu tūrismam pakārtotajās nozarēs – ēdināšanas uzņēmumos, izklaides objektos, muzejos un iepirkšanās vietās," pauž V. Kindereviča.

Viņai piekrt arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes muzeja vadītāja Ginta Linīte: "Ziema nav tūristu sezona, tāpēc šis festivāls noteikti popularizē Jelgavu un dod ieguldījumu tūrisma attīstībā. Festivāla dienās Jelgavas pili un Kurzemes hercogu kapenes apmeklēja divas tūristu grupas no Kurzemes puses, kas vēlējas paplašināt apskatāmo objektu programmu. Otrs pasākums, kas popularizē Jelgavu un pili, noteikti ir "Stādu parāde". Ja pie manis ierodas tūristu grupa, noteikti pastāstu, ka iespējams apmeklēt arī Ģederta Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeju vai Kalnciema klosteri, bet pārējie ekskursiju vadītāji iesaka apmeklēt pili," sadarbības pieredzē dalās G. Linīte.

Ieguvēji – tūrisma nozare

Viesnīcas "Jelgava" direktore Liene Viķe atklāj, ka svētku laikā bija jūtams klientu pieplūdums. "Statistikas datus gan neapkopojām un klientu aptaujas par viņu ierašanās mērķi neveicām. Festivāls ir ne tikai izstāde, tā ir vieta, kur satiekas sen neredzēti draugi un paziņas. Festivāla laikā notiek dažādi priekšnesumi, un visai pilsētai ir iespēja redzēt, ko prot mūsu novadnieki," par izdevušos pasākumu priecējas viesnīcas direktore.

"Kreklu grupas" valdes loceklis Ainārs Tamisārs uzskata, ka Jelgavā vispār ir tikai divi pasākumi, kuru dēļ nejelgavnieki speciāli brauc uz Jelgavu. Tas ir Ledus skulptūru festivāls gada sākumā un Piena, maizes, un medus svētki augusta beigās. "Arī šogad "Tami-tami" picorānā festivāla laikā gāja *loti karsti*, bija daudz klientu, kas gan ēda, gan arī

Jelgavā dzīvojošie Kristians Rozenvalds (vidū) un Baiba Lulle (pirmā no labās) atzīst, ka katru reizi, kad Jelgavā notiek ledus vai smilšu skulptūru festivāli, arī viņu mājās sabrauc daudz viesu. Tā 2006. gadā atbrauca uzņēmēji Jānis Bērziņš (otrais no kreisās) un Vilnis Baltiņš (otrais no labās) kopā ar bērniem

Foto: Egija Liepiņa

dzēra. Tātad – bija labi! Notiek jau arī vēl dažādi pasākumi, bet tie vairāk orientēti uz pašu cilvēkiem vai uz tādējiem, kas brauc ar savām maizītēm, kafijas termosiem un *pusstopiņiem*, tāpēc pilsētas uzņēmumiem no viņiem nav nekāda labuma," uzskata A. Tamisārs.

Nepieciešami arī uzlabojumi

Jautāts par nepieciešamām izmaiņām festivāla organizēšanā, A. Tamisārs pauž domu, ka skulptūru apskati vajadzētu atļaut arī naktī. Daudziem apmeklētājiem tas patika, jo naktī nebija lielā ļaužu pūļa, turklāt tumsa un apgaismojums vairoja romantiku un skulptūru māksliniecisko efektu. "Pagājušajā gadā nakts apmeklētāji pārsvarā bija jauni cilvēki no citām pilsētām, kas Ledus skulptūru apskati apvienoja ar kāda Jelgavas naktskluba vai mūzikas kluba apmeklējumu. Šajā laikā vajadzētu piedāvāt vēl dažādas norises, lai festivāla apmeklētāji uzreiz pēc skulptūru apskates nesētos savās automašīnās, bet varētu vēl šo to aplūkot, pabaudīt, patērēt naudu Jelgavas veikalos, kafējnīcās, klubos un arī viesnīcās. Varbūt vajadzētu izgatavot kādu īpašu festivāla suvenīru," pārdomās dalās uzņēmējs.

Savukārt Tūrisma informācijas centra pārstāve V. Kindereviča aicina uzņēmējus aktīvāk izmantot pasākuma iespējas, piedāvājot apmeklētājiem īpašas cenas, akcijas, piemēram, viesnīcās, viesu namos un kafējnīcās, lai noturētu pilsētas viesus pēc iespējas ilgāk. Ledus skulptūru festivāla apmeklējums varētu būt tikai viena no iespējām, kā pavadīt laiku Jelgavā. □

Kā veidod publicitāti, netraucējot atpūtniekiem

Baiba Lulle, NRA

Zviedrijas ziemas kūrorts *Idre Fjäll* uz sava kalna vienlaicīgi apkalpo gandrīz 10 000 slēpotāju, kā arī izmitina 7800 viesus kalna pakājē esošajās kotedžās. No tālām uz trasēm iespējams doties jau ar slēpēm.

Idre Fjäll pēdējos gados ir labi noslogota, un tā var atļauties nesolīt visiem visu, bet koncentrēties uz mērķauditoriju.

Idre Fjäll sevi nepārprotami pozicionē kā ģimenei visdraudzīgāko slēpošanas vietu, taču te notiek arī ne vienas vien augsta ranga sacensības un galvu reibinoši nobraucieni, kas nebūt neasociējās ar bērniem draudzīgu piedāvājumu.

Bērnu trases blakus Skandināvijas stāvākajai nogāzei

Ja ģimene ar maziem bērniem plāno kopīgas slēpošanas brīvdienas, *Idre Fjäll* ir viena no iecienītākajām vietām gan pašiem zviedriem, gan tuvējo valstu slēpotājiem. Bērniem te ir īsta ziemas prieku paradīze: speciāli mācību laukumiņi ar pacēlājiem, privātskolotāji, bērnu skoliņas, bērnu slaloma sacensības ar medaļām visiem, dažādas pēcslēpošanas aktivitātes, daudzas lēzenas nogāzes...

Taču te atrodas arī stāvākā nogāze Skandināvijā ar 46% slīpumu, kurā nu jau regulāri notiek ātruma nobrauciena Pasaules kausa posms. Slēpotāji sasniedz ātrumu 200 km stundā, no gaisa plūsmas pretestības dažkārt gūstot pat ādas bojājumus. 1992. gadā šis sporta veids tika iekļauts arī olimpisko spēļu programmā.

Arī marta vidū, kad "Tūrisma" žurnāliste kopā ar ģimeni slēpoja *Idre Fjäll*, te notika šīs ātrumsacensības. Ikviens slēpotājs tās varēja vērot, bet milzu interese gan nebija manāma. Sacensību dēļ netika traucēti pārējie slēpotāji – tiem bija pieejamas visas trases, izņemot to, kurā norisinājās sacensības. Nebija jūtami nekādi citi ierobežojumi vai neērtības. Ātruma nobraucieni nav populārākais sporta veids Zviedrijā, lai gan tieši zviedrietei pieder ātruma rekords sieviešu konkurencē.

Kūrorta vienīgais trūkums esot tas, ka uz divām dienām jāslēdz šī "Chocken" trase, kas ir ļoti iecienīta un populāra. Lai nesagādātu slēpotājiem pēkšņu vilšanos, par sacensībām jau savlaicīgi informē ar reklāmu, bukletu un interneta mājaslapas starpniecību. Redzamas arī reklāmas uz kalna.

Labā publicitāte

Par sacensību rīkošanas tiesībām *Idre Fjäll* īpaši necīnās, jo šis nav peļņas pasākums. Iniciatori paši ir šī sporta veida pārstāvji, kurus lūdz sacensības organizēt tieši *Idre Fjäll*, jo pasaulē nav daudz tādu stāvu trašu ar tik garu bremzēšanas ceļu.

Arī pašvaldība atbalstu nesniedz un pārmērīgu interesi par šīm sacensībām neizrāda.

Tomēr *Idre Fjäll* sacensību rīkošanai tērē ievērojamus līdzekļus trases sagatavošanā, sacensību nodrošināšanā ar personālu, arī sportisti par uzturēšanos šeit maksā tikai puscenu.

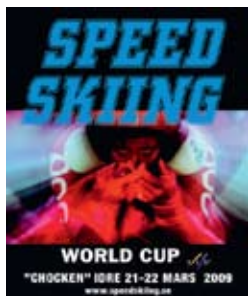
"Uzņemoties šādu sacensību rīkošanu, *Idre Fjäll* saskata sava paštēla veidošanas iespējas, jo sacensības kā notikums piesaista medijus, tostarp pat "Eurosport". Sacensības arī dažādo atpūtniekiem domāto piedāvājumu," stāsta *Idre Fjäll* mārketinga menedžere Anna Sofija Nāsa. Tas ir arī labs signāls plašākai publikai par to, ka te ir laba slēpošanas vieta, kurā arī labiem slēpotājiem ir ko darīt. Bez "Chocken" trases, kas netiek nedz īpaši reklamēta, nedz arī noklusēta, te ir arī vairākas melnās un sarkanās trases, tiesa, ne pārāk garas, toties ar ātriem pacēlājiem.

Līdzīgu apsvērumu dēļ *Idre Fjäll* notiek arī Zviedrijas čempionāts kalnu slēpošanā, kas citos elementos notiek arī Latvijas slēpotājiem zināmajā Orē.

Nepazaudēt mērķgrupu

Idre Fjäll cenšas piesaistīt arī distanču slēpotājus. Te aprīkotas garas un apgaismotas slēpošanas trases braucējiem ar dažādu slēpotprasmī. *Idre Fjäll* notikuši arī Pasaules kausa izcīņas posmi gan distanču slēpošanā, gan biatlonā. A. S. Nāsa teic, ka *Idre Fjäll* varētu pretendēt arī uz pasaules čempionātu biatlonā, bet uz tā rīkošanu ir liela konkurence. Par to runāts arī ar Zviedrijas biatlona federāciju, bet lielas pūles lobija darbā netiekot pieliktas. "Tas nav mūsu mērķis. Vidējais biatlona skatītājs TV ir 55 gadu vecs vīrietis, un tā nav mūsu tradicionālā mērķgrupa. Jā, šāds pasākums būtu labs mūsu paštēlam un publicitātei, distanču slēpošanas vietas popularizēšanai, bet ar to mēs nepiesaistīsim mūsu galveno mērķauditoriju – ģimenes. Savukārt sportistiem trase nav sveša – daudzas komandas brauc šurp trenēties," stāsta menedžere.

Ja kāds piedāvātu *Idre Fjäll* rīkot tādas publicitāti, peļņu vai citus īslaicīgus ieguvumus sološus pasākumus, kas konfliktē ar mērķauditoriju, piemēram, lielas sacensības sporta brīvdienā laikā, kad kūrorts ir pārpildīts, *Idre Fjäll* no tiem atteiktos. "Mūsu mēr-

Idre Fjäll stāvākajā trasē "Chocken" notiek arī Pasaules kausa izcīņa ātruma nobraucienā. Tad sacikstes tiek organizētas tā, lai netraucētu regulārajiem klientiem

Idre Fjäll sevi pamatoti dēvē par ģimenes slēpošanas kūrortu. Bērniem tiek piedāvātas slēpošanas skoliņas, speciālas sacensības, trases, pacēlāji

ķis nav publicitātes kvantitāte. Mūsu mērķis ir nepazaudēt mūsu mērķgrupu," teic A. S. Nāsa, īpaši piebilstot, ka svarīgi paturēt prātā to, ka klientu īpatsvars, kas *Idre Fjäll* atgriežas no gada uz gadu, ir 70%. Cik daudzi ziemas kūrorti vēl var lepoties ar šādiem rādītājiem?

Krīze neskar

Neraugoties uz ekonomisko krīzi, kas nelabvēlīgi ietekmē tūrisma nozari, *Idre Fjäll* šī ir bijusi labākā ziema pēdējos 10-15 gados. A. S. Nāsa to skaidro ar zviedru kronas vērtības kritumu, un tagad arī daudz vairāk zviedru dodas uz Zviedrijas kalniem. Tūrisma mazāk ietekmējot patriotiski apsvērumi, vairāk ekoloģiskais apzinīgums – daudzi zviedri izvairās no lidošanas.

"Veicot mārketinga aktivitātes, domājam arī par to, lai te esošo tautību pārstāvji labi saprastos. Vasarā te ir daudz holandiešu, viņi ar zviedriem labi saprotas. Atšķirīgi ir vācieši un krievi."

Dāņiem svarīgākas ir ģimenes kūrorta priekšrocības un tas, ka pie mums ir slēpošanas skolas ar personālu, kas var sarunāties dāniski. Beļģus un holandiešus vairāk interesē blakus aktivitātes – suņu un zirgu pajūgi, maksšķerēšana, izbraucieni ar kvadracikliem, lapu kultūras iepazīšanas tūres uc.

Lai gan *Idre Fjäll* lielākoties apmeklē ģimenes ar 10 – 12 gadus veciem bērniem, netrūkst arī jauniešu, kurus interesē snovborda sacensības un snovborda trampīnu parks. Viņus interesē arī slēpošanas skola – tajā var pilnveidot savas slēpošanas prasmes jau samērā profesionālā līmenī, kā arī "patušēt" ar vienaudžiem. □

Viesnīcas inventāra zagšana. Vai šo "sporta veidu" var apkarot?

Zane Auziņa

Televizora pultis, spilveni, glāzes, pat paši televizori un durvju paklājini, par dvieļiem un halātiem nemaz nerunājot – tās visas ir lietas, kuras vai ik dienu kāds viesis "paņem" sev līdzīti kā suvenīru no viesnīcas. Efektīvākie cīņas paņēmieni pret šīm zādzībām esot vienkārši – negodprātīgo viesu "melns saraksts", kredītkartes numura un pases datu pieprasīšana, kā arī atteikšanās no viesnīcas logo uz numuriņu atribūtikas.

Zūd gan dvieļi, gan spilveni, gan lietussargi

Žurnāla "Tūrisms" aptaujāto viesnīcu darbinieki uzskata, ka pilnībā izskaust šo viesu netikumus neesot iespējams. Esot tāda ceļotāju kategorija, kam suvenīra paņemšana šķiet pašsaprotama. "Neticu, ka cilvēks, kurš var atļauties samaksāt par numuriņu simts eiro, nespēj atrast pāris latu dvieļim. Acīmredzot viesnīcas logo uz dvieļa ir pārāk liels vilinājums," teic viesnīcas "Hanza Hotel" direktors Aigars Gerhards. Viņš uzsver, ka viesiem ir iespēja tādu pašu dvieļi iegādāties receprijā, taču pieprasījums pēc tiem nav augsts.

Kolēģim piekrt arī viesnīcu un restorānu kompleksa pārvaldnieks Henrijs Imaks, kurš pārstāv viesnīcu "Eiropa": "Lielākās problēmas mums sagādā lielās tūristu grupas, pēc kurām vienmēr kāds dvieļis ir pazudis. Tomēr ar tām ir salīdzinoši viegli cīnīties – kaut vai sazinoties ar grupas vadītāju. Turpretim ar individuālajiem apmeklētājiem cīnīties ir sarežģītāk." Visvairāk zūd lietussargi, kas viesnīcas teritorijā apmeklētājiem ir brīvi pieejami, – tie paredzēti, lai lietainā laikā viesi varētu ērti pastaigāties pa teritoriju vai aizstaigāt līdz jūrai. Viesi tos labprāt izmanto, bet vietā noliek daudz kūtrāk. H. Imaks uzskata, ka šāda veida zādzības ir novērojamas visā pasaulē un, visticamāk, pilnībā tās izskaust nav iespējams: "Ja viesi šādas zādzības izdara pat augstākās klases viesnīcās, kur par viena numuriņa cenu varētu iegādāties veselu kravu ar labākajiem dvieļiem, tad nav īpaši jābrīnās, ka šādas zādzības notiek arī visur citur. Tas acīmredzot ir kā sports – nevar nepaņemt."

Ar zādzībām palīdz cīnīties kredītkartes numurs

Lielākās problēmas sagādājot nevis iebraucēji, bet tieši vietējie. "Ja klients par viesnīcu norēķinās ar kredītkarti, tās numurs tiek pierakstīts. Vēlāk, konstatējot zādzību, varam zaudējumus piedzīt. Diemžēl ir gadījumi, kad viesnīcai tiek uzrādītas nepareizas personas koordinātes, gādās problēmas arī ar kredītkartēm – tās izrādās bloķētas, viltotas u. tml. Tādēļ, uzņemot vietējos cilvēkus, esam īpaši piesardzīgi. Atzinīgi vērtējam arī viesnīcu iekšējo informācijas apmaiņu

sistēmu – tajā pieejamas ziņas par klientiem, kas sagādājuši nopietnas problēmas. Tomēr viesnīcu biznesā strādājošiem ir jārēķinās, ka suvenīru krājēji vienmēr atradīsies," stāsta "Hanza Hotel" direktors. Viņš gan piebilst, ka ir arī gadījumi, kad cīņa ar viesnīcu inventāra kolekcionētājiem veicas itin labi. "Spilvenus visbiežāk mēģina aiznest tūristu grupas. Kāds izdomā, ka autobussā būs ērtāk, ja sānus balstīs mīksts spilvens. Konstatējuši sava inventāra pazušānu, sazināties ar grupas vadītāju, un manta visbiežāk tiek atdota."

Nav logo – nav zādzību

Viesnīcas "Sigulda" vadītāja Karīna Voļska ir pārliecināta, ka zādzību skaitu būtiski var samazināt, atsakoties no viesnīcas logo. "Ja dvieļis ir vienkāršs, bez jebkādas viesnīcas simbolikas, cilvēkam nav intereses to zagt. Pieļauju, ka tieši tāpēc mūsu viesnīcā šāda veida zādzību ir ļoti maz."

Līdzīgs viedoklis ir arī viesnīcas "Jelgava" direktorei Lienei Viķei: "Uz mūsu dvieļiem nav viesnīcas logo, tādēļ domāju, ka tie zagļiem nav interesanti. Galvenais cīņas veids viesnīcai ir viesu "melns saraksts". Ja nodarītie zaudējumi nepārsniedz piecus latus, viesis tiek ierakstīts šajā sarakstā un, viņam ierodoties nākamajā reizē, pirms numuriņa atslēgu izsniegšanas lūdzam vispirms samaksāt parādu. Ir pietiekami daudz pastāvīgo klientu, kas pret to neiebilst un paša radītos zaudējumus atlīdzina. Ja viesis iekļauts "melnajā sarakstā", pirms izrakstīšanās viņa numuriņu pārbaudām. Arī tas palīdz." Ja zaudējumu summa ir lielāka, viesnīca mēģina ar viesi per-

soniski sazināties un jautājumu atrisināt. Tomēr kopumā šādu gadījumu nav daudz.

Pārbaudi numuriņu, un problēmu nebūs

"Hotel Irina" vadītāja Māra Zute apgalvo, ka labākais veids, kā izvairīties no sīkajām zādzībām, ir rūpīga viesu izvēle un apsardze. "Pirms rekonstrukcijas mūsu viesnīcu lielākoties izmantoja vietējie cilvēki. Toreiz cīņa ar zādzībām šķita bezcerīga – no sienām tika noņemti pat elektrības slēdži, par dvieļiem un glāzēm nemaz nerunājot. Taču esam pamatīgi strādājuši, lai viesnīcai piesaistītu ārzemju viesus. Tagad iebraucēju īpatsvars pārsniedz 85 procentus no kopējā viesu skaita, un zādzību ir ļoti maz."

Arī M. Zute uzskata, ka no dvieļu zādzībām palīdz izvairīties tas, ka uz tiem nav logo, turklāt, viesim aizbraucot, katra viesnīcas istabiņa tiek pārbaudīta. "Mums ir gandrīz 80 istabas, un lielākas noslodzes laikā nav viegli katru

no tām pārbaudīt pirms viesu izrakstīšanās no viesnīcas. Tomēr šai praksei ir pozitīvi rezultāti," stāsta M. Zute.

Ir arī unikālas viesnīcas, kur zādzību nav

"Dikļu pils" viesu uzņemšanas daļas vadītāja Ina Bēme, jautāta par cīņu ar viesiem – suvenīru krājējiem, teic, ka šādas problēmas viņiem vispār neesot. "Pēdējo pāris gadu laikā neatminos nevienu gadījumu, kad no viesnīcas kaut kas būtu pazudis. Ja nu kas pazūd, tad dušas zeleja, taču tā jau ir iekļauta numuriņa cenā, un patiesībā viesis to drīkst ņemt līdzi," atbild I. Bēme. □

Viesnīcas klients par numuriņa cenu varētu nopirkt kravu ar dvieļiem, tātad to zagšana ir kā azartisks sporta veids

Zirgu pajūgi patiešām nebūs topā!

Auto ilgtermiņa noma

NOMA
Adam Auto

saprātīgs risinājums
autoparka maiņai vai paplašināšanai.

- ✦ Nekādu izziņu. Nekādu starpnieku.
- ✦ Ņem mazlietotu Opel, Chevrolet vai SsangYong auto – un brauc!

Adam Auto

UZTICAMS SERVIS

www.adamauto.lv

Pakalpojums juridiskām personām. Nomas periods no 1 līdz 3 gadiem.

Jaunums!

*Paklausies, novērtē
un iesaki citiem*

**LATVIEŠU
RADIO
96.8**

NEATKARĪGĀS LATVIJAS HITI

*Ēterā 60 km ap Rīgu
Internetā visā Latvijā
www.latviesuradio.lv*

ĪPAŠS PIEDĀVĀJUMS VIESNĪCĀM, RESTORĀNIEM, VIESU NAMIEM

kvalitatīvi trauki un galda piederumi
praktiskas dizaina lietas katrai saimniecei
audumi ar apdruku aizkariem, žalūzijām, galdautiem

INRE
scandinavian design